

Areport

12/2017

• **Sláva Dukly v koncentrované podobě** 2
• S ředitelem Armádního sportovního centra Dukla
• jsme hovořili nejen o slavných tradicích

• **Ebonite Javelin 2017** 16
• Tankisté se téměř po dvaceti letech vrátili
• na Doupov

• **„Linka pomoci v krizi, dobrý den...“** 38
• Telefonní linka poskytuje volajícím příslušníkům
• bezpečnostních sborů krizovou intervenci již
• patnáct let

Palubní střelci

První a druhá letka
22. základny vrtulníkového
letectva plnila úkoly na Libavé

Velitelského shromáždění v Praze se zúčastnil prezident ČR Miloš Zeman a předseda Vojenského výboru NATO armádní generál Petr Pavel

Rozvoj armády je klíčovou investicí

V úterý 28. listopadu se v Praze na ministerstvu obrany konalo Velitelské shromáždění náčelníka Generálního štábu AČR armádního generála Josefa Bečváře k objasnění priorit a hlavních úkolů AČR v roce 2018. Kromě náčelníka Generálního štábu se shromáždění zúčastnil prezident republiky a vrchní velitel Ozbrojených sil ČR Miloš Zeman, ministr obrany Martin Stropnický, předseda Vojenského výboru NATO armádní generál Petr Pavel a řada dalších významných hostů.

Podařilo se udržet kvalitní vojáky

„Máme nadále kvalitní lidi, které se podařilo navzdory nelehkým podmínkám v ozbrojených silách udržet. Po tři roky již neškrtneme a postupně znovu budujeme schopnosti. Při hodnocení roku 2017 musím vyjádřit hrdost, se kterou hledím na práci vojáků doma i v zahraničí,“ konstatoval armádní generál Josef Bečvář.

Čtyři novodobí váleční veteráni, kteří byli v zahraničních misích zraněni, byli na shromáždění jmenováni do praporečnických hodností. Jmenovací dekrety převzali desátníci Lukáš Hirka, Vladimír Šupa a nadrotmistr Ivan Vorel. Jmenován do hodnosti praporečnick in memoriam byl také nedávno zesnulý desátník Jaroslav Mevald.

Studie o začlenění dronů

Prezident Miloš Zeman se jako vrchní velitel ozbrojených sil ve svém projevu mimo jiné zabýval výdaji na obranu. „Pokládám tak trochu za nadnesené, když se naříká a úpí nad tím, jak náročný je úkol dvě

procenta HDP na obranu. Především, že v letech 1998–2002 byl tento úkol splněn. Nikdo se nad tím nepozastavoval a nikdo nás také příliš nechválil. Právě proto, že to bylo považováno za samozřejmost. Já se ptám, proč to není samozřejmé i nyní? Co se vlastně změnilo?“ vznesl řečnickou otázku Miloš Zeman. „Je pochopitelné, že vedle zvýšení finančních objemů, a to jak provozních výdajů, tak investičních výdajů, potřebujeme právě inteligenci vojáků a důstojníků, která bude z této armády činit efektivní celek. Peníze samy o sobě nestačí. Byť jsou nutnou, nikoli postačující podmínkou,“ dodal prezident. Připomněl, že byla zpracována studie na začlenění dronů do struktur AČR a že v nejbližší době se podle této studie bude kupovat prvních šest Scan Eagle, z nichž jeden se již osvědčil v Bagramu, kde měl asi čtyři tisíce vzletů. Ocenil také fakt, že se daří naplňovat myšlenku aktivní zálohy.

Ministr obrany Martin Stropnický zhodnotil dobu svého působení ve funkci

ministra obrany. Hovořil o nelehkém období, kdy přesně před třemi lety a deseti měsíci převzal resort ministerstva obrany. Zmínil se o tom, že v době nástupu do funkce obhajoval rozpočet kolem 42 miliard a v nejbližší době by měl bojovat za rozpočet, který se blíží k šedesáti miliardám korun.

Vojenská eurozóna

Předseda Vojenského výboru NATO armádní generál Petr Pavel seznámil přítomné s aktuálním děním v Alianci a jejími úkoly na mezinárodním poli, které se promítají i do činnosti českých ozbrojených sil. „Hrozby, se kterými se setkáváme ve světě, se patrně nijak zásadně nezmění,“ konstatoval generál Pavel a zdůraznil význam jednotnosti Aliance, adaptace na současné podmínky, provázanost a soudržnost jednotlivých aktivit a dodržování závazků jednotlivých členů.

„Společná bezpečnostní politika Evropské unie není nová věc, nicméně vývoj za poslední dva roky byl nesrovnatelný

s předchozím obdobím," konstatoval zástupce stálého představitele České republiky při Evropské unii Tomáš Szunyog, který navázal na vystoupení generála Pavla.

Další informace se pak týkaly zejména aktivit PESCO. „Pokud to zjednoduším, PESCO je jakási vojenská ‚eurozóna‘ s posílenou spoluprací jednotlivých zemí a příslušnými závazky," uvedl Szunyog a zdůraznil: „PESCO není náhradou NATO, ani přesunem národních kompetencí do Bruselu. Vstoupili jsme do něj velmi dobře a nyní musíme náš potenciál využít při zapojování do jednotlivých projektů," dodal.

Třetí brigáda z AZ

Odpolední část Velitelského shromáždění zahájil hlavním vystoupením náčelník Generálního štábu AČR armádní generál Josef Bečvář, který detailně rozebral jednotlivé úkoly AČR v roce 2018. „Armádu nelze mít jen jako specializovaný expediční sbor k plnění mezinárodních závazků, ale zejména musí být schopna plnit úkoly teritoriální obrany České republiky," konstatoval.

Základem armády je personál, jeho meziroční nárůst u jednotek v roce 2017 dosáhl 5%. „Pro příští rok je rekruční cíl nastaven na dva tisíce nových vojáků. Přímou k útvarům bude směřovat 1 270 nováčků a ostatní zamíří ke studiu na Univerzitě obrany a ve Vojenském oboru při Fakultě tělovýchovy a sportu Univerzity Karlovy. Posílení počtu studentů je nezbytné, abychom zajistili doplnění důstojnického sboru. Očekávám také nárůst počtu příslušníků aktivní zálohy, která v souhrnu představuje již pomalu sílu ‚třetí‘ brigády," komentoval plány generál Bečvář.

V rozpočtu armády, který čerpá z celkových prostředků přidělených resortu ministerstva obrany, dojde v příštím roce k navýšení o 6,5 miliardy korun. „Tento nárůst využijeme ve všech kategoriích výdajů, tedy

jak v prostředcích investičních, tak i k navýšení mandatorních výdajů spojených zejména s nárůstem počtu personálu a ostatních výdajů směřujících na výcvik a další běžné výdaje. Zapomenout nesmíme ani na stav a rozvoj nemovité infrastruktury," upřesnil finanční perspektivy armády generál Bečvář.

Posílení koaličního úsilí

„Stěžejní budou v roce 2018 pokračující práce na revizi opatření vztahujících se k činnosti ozbrojených sil a dalších složek státu za stavů ohrožení státu a válečného stavu. Čeká nás zahájení práce na periodické revizi Koncepce výstavby Armády České republiky. Bude v ní rozpravován postup v klíčových modernizačních projektech, vývoj bezpečnostního prostředí, potřeb ozbrojených sil i například navýšení počtu vojáků avizované v Obranné strategii ČR. Důraz musíme položit také na obranu v kyberprostoru a dokončit rozpracovanou optimalizaci struktury velení a řízení AČR na strategické a operační úrovni, tedy především v rámci Generálního štábu a jeho sekcí," uvedl k další z oblastí úkolů roku 2018 generál Bečvář. „Bezpečnostní situace si žádá naši pokračující přítomnost ve stávajících misích. Očekávám, že nalezneme v případě přijetí příslušného mandátu i kapacity k posílení koaličního úsilí zejména v Afghánistánu a Iráku, kde situace zůstává nestabilní. Čeká nás nasazení vyčleněných jednotek do aliančních sil EFP (Enhanced Forward Presence)," dodal.

Následovalo vystoupení jednotlivých klíčových náměstků ministra obrany, kteří přítomné seznámili s vlastní agendou vztahenou k příštímú roku a úkolům Armády České republiky.

Text: redakce, foto: Miroslav Šindelář a Vladimír Marek

Sláva Dukly v koncentrované podobě 2
S ředitelem Armádního sportovního centra Dukla jsme hovořili nejen o slavných tradicích

Douпов pod palbou 6
Ostrými střelbami ze samohybných kanónových houfnic DANA vyvrcholilo v Douповských horách mezinárodní cvičení Joint Fires 2017

Padre v (ne)české misi 8
Radosti a starosti vojáka jsou radosti a starosti vojenského kaplana

Bojoval do poslední chvíle 10
Jaroslav Mevold

Pravidlo „Pět – Dvacet pět“ 12
EOD týmy české, slovenské a americké armády se v Bechyni zdokonalovaly při likvidaci výbušných prostředků

Palubní střelci 14
První a druhá letka 22. základny vrtulníkového letectva plnila úkoly na Libavě

Ebonite Javelin 2017 16
Tankisté se téměř po dvaceti letech vrátili na Douпов

Dva odborné kurzy 20
Tato zaměstnání zvýší mezinárodní prestiž českých geografů a hydrometeorologů

Učarovala mu gastroenterologie 22
S ředitelem Ústřední vojenské nemocnice Praha Miroslavem Zavoralem jsme hovořili nejen o jeho profesorském titulu

Domino 24
Zaujalo nás v poslední době

Neděláme jen evidenci záloh 26
Rozhovor s ředitelem KVV Brno

KVV Brno a pěší rota AZ 28
Představujeme krajská vojenská velitelství

„WIN-WIN strategie...?“ 30
Český obranný průmysl se prezentoval v Agentuře NATO pro podporu a pořízování

Noví nepřátelé, nové hrozby 32
Americká armáda testuje mobilní protivzdušnou obranu

ALASA je mrtvý, at' žije XS-1! 34
Vysílání vojenských satelitů na oběžnou dráhu okolo Země je velmi drahá a časově náročná záležitost

„Linka pomoci v krizi, dobrý den...“ 38
Telefonní linka poskytuje volajícím příslušníkům bezpečnostních sborů krizovou intervenci již patnáct let

Deník záložníků 40
První kroky příslušníků aktivní zálohy AČR den za dnem

Zápas o hranici 42
Vojín Klement Šťastný zahynul v listopadu 1920 na jižním svahu hory Čentoryje v česko-polském pomezí

Modrý maják 44
K získání práva přednosti v jízdě je třeba odborný kurz

Manuál profesionálního vojáka 46
Rukávové znaky

Padl, protože to bylo potřeba 48
Od narození legionáře a hrdiny bojů o Slovensko majora Jiřího Jelínka uplyne v těchto dnech sto třicet let

S ředitelem Armádního sportovního centra Dukla jsme hovořili nejen o slavných tradicích, ale i o neméně slavné současnosti

Sláva Dukly v koncentrované podobě

Ředitel Armádního sportovního centra Dukla Jaroslav Priščák nás čekal už na chodbě a hrdě nám ukazoval na stěně podpisy všech dukláckých olympijských medailistů. Teprve pak nás uvedl do své kanceláře a mohl začít tento rozhovor.

Do Dukly jste přišel v sedmdesátých letech minulého století. Jak moc tenkrát pro vás byly těžké ty začátky?

Do Dukly jsem nastoupil 1. prosince 1980.

Tehdy jste nastupoval jako voják základní služby...

Ano, přesně tak. Byl jsem absolvent Vojenské katedry vysoké školy, takže mne čekal jen rok vojenské služby. Sám jsem si vybral, že bych chtěl nastoupit do Dukly Praha. Byl tady totiž v té době vynikající trenér Václav Fišer. Dělal dálku a trojskok, takže jsem se s ním domluvil. Po skončení vojenské základní služby jsem dostal nabídku, abych v Dukle zůstal. V té době jsem již byl ženatý, měl jsem dokonce dítě. Navíc ty podmínky zde byly skutečně vynikající, takže jsem to akceptoval. Když jsem po řadě let skončil s aktivní sportovní kariérou, pokračoval jsem na Dukle jako metodik, trenér, vedoucí trenér atletiky a nakonec jako ředitel.

Na Dukle v té době asi vládl docela tvrdý režim, nepředstavoval pro vás nástup na vojnu určitý šok?

Mezi sportovci byla Dukla vnímána velmi dobře. Na podmínky, které zde naši kolegové měli, jsme se dívali dokonce trochu se závisí. Sportovci Dukly již něco znamenali,

nebylo právě jednoduché se do tohoto kolektivu dostat. Nejen já jsem si tehdy přál mít stejné podmínky. Takže jsem byl hodně rád, když se mi to splnilo.

Jste dvojnásobným mistrem Československa v trojskoku. Má vůbec ředitel Armádního sportovního centra čas na to, aby se převlékl do tepláků a vyběhl na dráhu?

Ono se velice často říká, že člověk právě pro ty důležité pracovní záležitosti nemá čas. Všechno to je ale v lidech. Když člověk chce, tak si ten čas najde. Kolena mi moc už neslouží, ale snažím se chodit plavat. Kromě toho navštěvuji pravidelně posilovnu a rád také jezdím na kole. Snažím se ten svůj čas tedy zorganizovat tak, abych nějaký ten pohyb během týdne měl. Je to určitě potřeba.

Jste držitelem osobního rekordu v trojskoku 17,23 metru. Je tato disciplína něco jako jízda na kole, která zůstane v člověku celý život? Nemáte chuť vyzkoušet si, kolik byste skočil nyní, když vám již bylo šedesát let?

Chuť bych možná měl, ale už to nejde. Je to totiž něco jiného, než jezdit na kole. Na něm se dá jezdit do pozdního věku. Některé disciplíny jsou dynamické, silové a tělesná schránka přece jen s přibývajícím časem odchází. Takže já bych si ani netroufl

skočit trojskok, protože by mne to v uvozkách zabilo. Asi bych si utrl achilovku, anebo poškodil kloub. Zajímavé je, že to pohybová dráha v hlavě zůstává i po letech, ale tělo už to není schopné dát.

Ve funkci ředitele jste patnáct let, zažil jste okamžiky, kdy vedení resortu zvažovalo, zda se Dukly nezbaví. Jak jste tenkrát prožívali tu dobu?

Bylo to velmi těžké období. Tehdy se uvažovalo o tom, že se centra z důvodu údajné úspornosti sloučí do jednoho. My jsme se tehdy snažili vysvětlovat podmínky jednotlivých center, tradice a nakonec i to, že určitá konkurence mezi nimi je nezbytná. Nakonec se nám to naštěstí podařilo ustát. Bylo to ale skutečně složité.

Jste nejen oddílem, který trénuje reprezentanty, ale staráte se i o slavné tradice Dukly, Masopustovi byla před vaším stadionem dokonce ještě za jeho života postavena socha. Počítáte do budoucna s dalšími takovými projekty?

Je neustále potřeba upozorňovat mladou generaci, že tady byly a stále ještě jsou osobnosti, které se zasloužily nejen o slávu Dukly, ale celé naší země. Bylo by přitom chybou na ně zapomínat. Je potřeba, abychom se s nimi setkávali a abychom byli

schopní jim poděkovat za práci a výsledky. Pokud to nějaké centrum nedělá, tak je to špatně. Například Dana Zátopková je úžasná. Její vyprávění, její vzpomínky v televizi, to všechno nám dělá obrovské renomé. Já se před ní skláním. Pokud se mohu osobně setkat s takovými osobnostmi sportovního světa, je to pro mne něco nezapomenutelného.

Bývalý český šéflékař v Monsu generál Leo Klein tvrdil, že ho v sedmdesátých letech minulého století přivedla do armády právě Dukla. Když dostal na škole červenožlutý duklácký dres, byl z toho tak unesen, že ho nesundával ani v noci. Byl to skutečně ve své době takový fenomén?

Dukla v té době byla spojené i s fotbalem, hokejem, volejbalem, házenou. Byla to její slavná doba. A doufám, že ještě neskončila. Dukla skutečně byla a stále ještě je velký pojem.

Před nedávnem se mě jeden italský turista zeptal na Vítězném náměstí, zda nevím, kde je prodejna Dukly s reklamními předměty. Nemáte někdy pocit, že značka Dukla je ve světě slavnější a známější než u nás doma?

Asi ano, je to nejspíš spojené s fotbalem. Jméno Masopust je pořád pojem. FK Dukla má prodejnu hned tady dole na tramvajové zastávce a mne těší, že se podařilo něco takového zřídit. Je vidět, že ani ve světě fandové na Duklu nezapomenuli. Existuje dokonce písnička o Dukle.

Máte ve své knihovně knihy Oty Pavla o vojenských sportovcích, jako je například Dukla mezi mrakodrapy?

Mám, je to úžasná knížka.

Nemáte v této dnes již sportovní klasice své oblíbené pasáže, ke kterým se vracíte nejen z nostalgie?

Určitě, je to sláva Dukly v koncentrované podobě. Jazyk, jakým je to napsáno, je velice srozumitelný.

Kromě armádního sportovního centra používá znak Dukly například handbalový klub či pražští fotbalisté a volejbalisté Dukly Liberec. Jaký je váš vztah s těmito organizacemi?

Ten vztah je vynikající. Plně si uvědomujeme, že značka Dukly se léta budovala i díky fotbalu, volejbalu, házené atd. Nyní je fotbal samostatný subjekt. Volejbal a házená jsou příspěvkovky. Nic to ale nemění na tom, že jim stále fandíme. Máme radost, když se jim daří. Těšíme se z každého jejich úspěchu.

Dukla kdysi stála na vojácích základní služby. Přicházeli do ní v juniorském věku a po dvou letech odcházeli jako hotoví sportovci, ti nejlepší pak zůstávali. I nyní se snažíte vybrat si ty nejlepší mezi juniory, je to podobný model?

Podle mne vojenská základní služba nebyla rozhodně špatná věc. Z hlediska sportovního vývoje se během těch dvou let poznalo, zda ten sportovec má na tu skutečně vrcholovou úroveň, anebo ne. Zjistilo se, zda se na něm dá do budoucna stavět. Mělo to samozřejmě svůj smysl. Nyní je to na trenérovi, aby měl určitý přehled a správný odhad, které z konkrétních talentů je potřeba podchytit a začít s nimi pracovat. Máme ale naštěstí šikovné trenéry, kteří mají tyto dispozice a snaží se těmto perspektivním sportovcům nabídnout spolupráci. V celé řadě sportů se nám to daří.

Před vaším stadionem se to často hemží caparty v dresech Dukly, znamená to, že vám jde i o sportování těch nejmenších, za které asi nesklízíte vavříny?

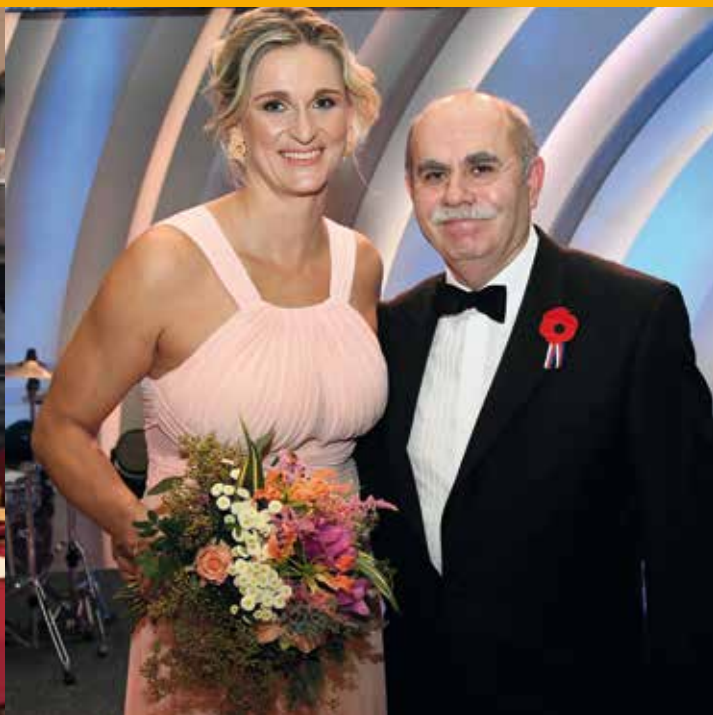
Tělovýchovná jednota Dukla Praha má ze všech oddílů po celé republice největší počet členů. Je to asi tři a půl tisíce členů a z toho dva tisíce sportovně aktivních dětí, které se věnují nejrůznějším disciplínám. Jedná se o moderní pětiboj, atletiku, plavání, házenou, cyklistiku a mohl bych pokračovat dál. Máme z toho radost. Rodičů, kteří sem vozí své ratolesti, je tolik, že nemají kde zaparkovat. Také kapacity našich zařízení jsou limitované, takže mnohé zájemce, ač nás to mrzí, musíme odmítnout. Tomuto doslova masivnímu zájmu jsme ale moc rádi. To je totiž cesta do budoucnosti.

Nejúspěšnějšími sportovci máte nyní obsazeno třicet tabulkových míst takřkajíc v uniformách. Jak moc velký je zájem mezi sportovci o vojenskou službu?

Je to takový ten top, který můžeme nabídnout. Na druhou stranu ale ne každý, kdo dostane tuto nabídku, ji využije. Momentálně máme z celkového počtu 180 sportovců 28 vojáků. Tuto možnost mají skutečně nejlepší z nejlepších. Medailisté z těch nejprestižnějších světových soutěží. Aby se stal sportovec vojákem, musí mít medaili z olympiády, případně se na ní umístit do šestého místa, anebo musí mít medaili z mistrovství světa či Evropy.

Nebrání jim v jejich sportovním rozvoji, že musí všeho nechat a absolvovat několikátý denní vojenskou přípravu ve Vyškově?

Někomu skutečně vadí, že musí povinně absolvovat ve Vyškově tříměsíční přípravu. Ti, co ji ale absolvovali, jsou většinou

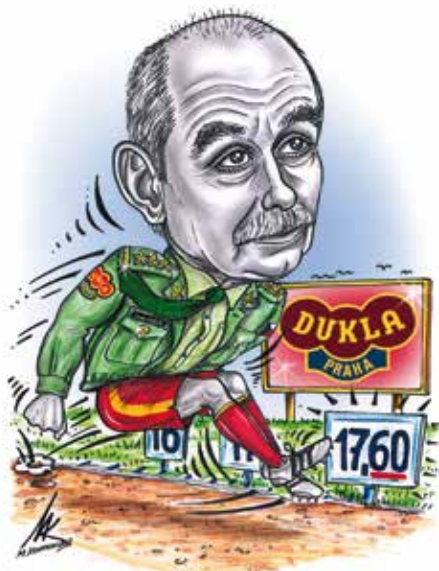

spokojeni. I ta totiž svým způsobem přispěla k jejich sportovnímu vývoji. Navíc je to pro ně i jistá změna. Například Barbora Špotáková má k profesionálním vojákům velký respekt. Říkala, že si během této přípravy vyčistila hlavu. Těchto zaměstnání se zúčastňuje ráda, protože je to určitá změna. Považuje to za součást své práce. Podle ní je dobré, že sportovci mají možnost si určitě věci vyzkoušet a poznat tak, jak armáda funguje a co je v ní důležité.

Vy sám nosíte vojenský stejnokroj denně, znamená to, že se nepovažujete pouze za bývalého špičkového sportovce a ředitele centra, ale i za vojáka, kterému se armáda dostala již pod kůži?

To, že jsem bývalý výkonnostní sportovec a zároveň voják, asi někdo vnímá pozitivně, ale jiný možná také ne. Jsou lidé, kteří si myslí, že nosíme jen uniformu a ve skutečnosti žádnými vojáky nejsme. V každém případě jsem ale přesvědčen, že pro armádu je to obrovská reklama. Na našich sportovcích – vojácích je vidět, že si uniformy váží a také v ní chodí při všech slavnostních příležitostech. Za armádou všichni do jednoho plně stojíme a jsme její součástí. Nejlépe to asi vyjádřil náčelník Generálního štábu, který řekl, že spojení vojáků a sportovců je velice důležité a že si navzájem pomáháme i propagací tak, abychom jak ve službě vlasti, tak i ve sportovních kláních dosáhli na vyšší mety.

Dukla vzala pod svá křídla motocyklového závodníka Lukáše Kvapila, který se zúčastnil Dakaru. Je to vojenský policista, který si ještě nedávno plnil své úkoly a přitom sportoval na vrcholové úrovni. Myslíte si,

že právě takovéto případy pomáhají k ještě většímu propojení armádního sportovního centra a armády?

Právě toto spojení je velmi silné. On je vojenský policista a zároveň dobrý sportovec. A to dává samozřejmě smysl. Na druhou stranu se mu nepodařilo prosadit v té motocyklové soutěži v úplně špičce. Podle odborníků, se kterými se o tom bavím, není jednoduché skloubit tyto dvě profese. Prý by to chtělo, aby se motocyklistickému sportu věnoval ještě intenzivněji. To už by mu ale nezbyl vůbec žádný čas na jeho profesi.

Jaká je spolupráce mezi vámi a armádními sportáky v čele s plukovníkem Jebavým?

Velmi dobrá. Fyzická kondice vojáků neztratila nic na svém významu. O tom, jaká je fyzická zdatnost zájemců o vojenskou službu, všichni asi víme. Není jednoduché

je připravit. Je to ale otázka píce a nemalé nasazení právě těchto armádních sportovních funkcionářů. Vážím si jejich práce.

Sdružujete sportovní střelce, parašutisty, nyní se v souvislosti se zvýšením obranyschopnosti země připravuje zákon na podporu branných spolků. Myslíte si, že do tohoto procesu by se se svým zázemím a odborníky mohla zapojit i Dukla?

Myslím si, že ano. Rozhodně se tomu nebudeme bránit. Je to otázka spolupráce a kontaktů. Máme v těchto oblastech špičkové odborníky, které je možné využít. Naši parašutisté jsou nejlepší na světě. Také střelci vozí pravidelně z olympiád medaile.

A fakta

Jaroslav Priščák se narodil 28. srpna 1956 v Martině. V Košicích na východním Slovensku začínal s atletikou. Dodnes je nejlepším skokanem košické atletické historie. Po skončení vysokoškolského studia narukoval na vojnu do Dukly Praha. Ještě předtím ale v roce 1975 získal bronz na Evropském šampionátu juniorů a zároveň skončil osmý na halovém Mistrovství Evropy. V letech 1982 a 1985 byl mistrem Československa v trojskoku. Další tituly, tentokrát halového mistra Československa, získal v letech 1982, 1983 a 1986. Halovým mistrem Československa ve skoku dalekém se stal v roce 1980. Jeho osobní rekord v trojskoku byl 17,23 metru. Ten vytvořil v květnu 1984 v Praze. Drží také primát nejmladšího československého atleta, který se zúčastnil halového mistrovství Evropy v atletice. V letech 1989 až 2001 působil v Dukle jako trenér. V té době získal jeho svěřenec, Milan Gombala, stříbro na mistrovství Evropy. Od roku 2001 je Jaroslav Priščák ředitelem Armádního sportovního centra Dukla.

V příštím roce uplyne již sedmdesát let od založení Dukly, co všechno v této souvislosti připravujete?

Bude to rok bohatý na jubilea. Uplyne sto let od vzniku Československa. My máme sedmdesát let. Moc si vážíme toho, že je to již sedmdesáté výročí. Na oslavy se budeme snažit pozvat ty nejvýznamnější osobnosti.

V poslední době existují určité problémy s dotováním sportu ze strany ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Postihuje to nějaký způsobem i vás?

Naštěstí ne. A to především díky tomu, že máme zelenou ze strany ministerstva obrany a Armády České republiky. Pokud by nám chyběly nějaké peníze z ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy tak jsem přesvědčen, že díky silné vazbě na ministerstvo obrany by se nám je podařilo doplnit. V současné době tedy máme velmi kvalitní podmínky.

Text: Vladimír Marek, foto: archiv Dukly

Messenger

Velitelství 16. úkolového uskupení bylo certifikováno k nasazení do Afghánistánu

Půlroční přípravu do místa nasazení v misi Resolute Support jednotka úspěšně završila odborně taktickým a zároveň certifikačním cvičením, které se tradičně uskutečnilo ve Vyškově. Náročné podmínky jsou tradiční součástí přípravy, kdy si vojáci sáhnou na dno svých sil.

„Hlavním cílem cvičení bylo prověřit připravenost k nasazení velitelství 16. úkolového uskupení Armády České republiky v misi Resolute Support na území Afghánistánu (16. ÚÚ AČR RS),“ uvedl řídicí cvičení podplukovník Petr Hlaváček, náčelník vyškovského centra přípravy do zahraničních operací, který cvičení dále přiblížil slovy: „Na tři desítky incidentů a událostí připravených skupinou rozehry byly zaměřeny na schopnosti velitelství zabezpečit nepřetržitě efektivní velení a logistickou podporu všech jednotek AČR v misi RS a komunikaci s nadřazeným stupněm na národní i operační úrovni. Nezbytnou součástí bylo rovněž prohloubení sladění velitelství 16. ÚÚ AČR RS se skupinou ochrany 23. Air Advisory Team (AAT) v rámci doprovodů a ochrany osob při potenciálním výjezdu mimo základnu.“

Rada nováčků

Cvičení zabezpečovalo více než třicet členů řídicího štábu, tvořeného převážně příslušníky VeV-VA a účastníky předšlých nasazení a zhruba stejný počet cvičících z řad velitelství 16. ÚÚ AČR RS. Jednotka AAT byla zastoupena deseti vojáky, tzv. „Guardian Angels“. Sedmáct cvičících se již zahraniční operace v minulosti účastnilo, naopak ostatní mají tuto životní zkušenost před sebou poprvé. „Do zahraniční operace nejdou poprvé, takže se cítím celkem připravený. Každá mise je ale samozřejmě jiná, takže je potřeba nic nepodcenit. Je to každopádně

výzva. Mám jisté obavy, ale mým cílem je zdokonalit se ve své profesi a získat nové zkušenosti, které mě posunou dál,“ uvedl kapitán J. R. V misi budou samozřejmě i ženy, pro které půjde o novou zkušenost.

Mnoho úkolů

Certifikace samozřejmě není jen o bojové přípravě, prověřuje se i schopnost velitele a štábu zabezpečit efektivní a nepřetržitě velení prvkům 16. ÚÚ AČR RS a komunikaci s nadřazeným stupněm na nadnárodní i operační úrovni, schopnost velitelství i jeho podřízených jednotek spolupracovat s orgány místní samosprávy, Afghánskými národními ozbrojenými složkami (ANSF), vládními a nevládními organizacemi. Schopnost provádět komplexní národní podporu, zabezpečení jednotek AČR, MO ČR, MZV a dalších jednotek, které působí ve prospěch operace RS na území Afghánistánu. Součástí pak bylo i prověření systému logistické a administrativní podpory v prostoru nasazení, schopnost akviziční činnosti, zvládnutí organizace dopravy, evidence a účtování materiálu, opravy techniky a výstroje, přepravy osob, techniky a materiálu, způsob skladování a manipulace s materiálem či schopnost zabezpečit finanční a právní

službu, policejní a personální zabezpečení a podporu komunikačních a informačních systémů.

Třináct útvarů

Velitelství 16. ÚÚ AČR RS tvoří vojáci z řad jedenácti různých vojenských útvarů a zařízení, tým „Guardian Angels“ pak příslušníci dvou dalších útvarů. Na certifikačním cvičení se tak sešli vojáci takřka ze všech koutů České republiky. Velitel 16. ÚÚ AČR RS plukovník Pavel Levý s uspokojením kvitoval, že jeho příslušníci v rámci závěrečné certifikace prokázali odbornou způsobilost k plnění úkolů v zahraniční operaci. Do místa nasazení se jednotka přesunula v průběhu listopadu. Na všechny tak čekají nehostinné podmínky, zejména s ohledem na značné rozdíly mezi denní a noční teplotou, přičemž jde o teplotní výkyv v řádu dvaceti stupňů.

*Text: kpt. Monika Nováková, Michal Voska,
foto: kpt. Monika Nováková*

Ostrými střelbami ze samohybných kanónových houfnic DANA vyvrcholilo v Doupovských horách mezinárodní cvičení Joint Fires 2017

Doupov pod palbou

Pro nezasvěcené signalizovalo to pořádné dunění a hřmění velkou bouřku. Velký omyl! To jen střelba dělostřelců ze samohybných kanónových houfnic DANA byla slyšet na kilometry daleko. Během čtrnáctidenních manévrů si ale přes pět set vojáků koncem října zažilo všechny rozměry počasí. Od prudkého slunce, přes zatažené nebe, déšť, noční teploty kolem nuly a během spánku je přikryla i lehká sněhová peřina.

„Pro nás toto cvičení znamenalo především zdokonalení příslušníků 131. dělostřeleckého oddílu při poskytování palebné podpory, zvládnutí koordinace palebné podpory a řízení paleb,“ říká plukovník gšt. Jan Cířka, zástupce velitele 13. dělostřeleckého pluku a zároveň řídící cvičení.

Do cvičení se zapojili i příslušníci aktivní zálohy, kteří se zdokonalovali ve střelbě a v základních taktických činnostech, a premiéru tu má i čtyřicet procent nových rekrutů, kteří k dělostřelcům nastoupili v tomto roce. „Pro ně to bylo velmi důležité cvičení, protože právě při ostrých střelbách si prověří všechny dovednosti a znalosti, které během výcviku drilovali,“ říká plukovník Cířka.

Kromě příslušníků 13. dělostřeleckého pluku se do cvičení zapojili vojáci minometných jednotek 4. brigády rychlého nasazení a 7. mechanizované brigády, jako pozorovatelé byli přítomni vojáci armád Slovenské a Polské republiky.

Stoprocentně sebraný tým

Dělostřelecké systémy představují po letecku druhý nejdůležitější prostředek palebné podpory pozemních jednotek pro ničení cílů na krátké a střední vzdálenosti.

Samohybná kanónová houfnice DANA je hlavní zbraň dělostřelectva české armády už od roku 1977, je určena primárně

k podpoře mechanizovaných a výsadkových jednotek v boji. Je to nesmírně silná, třicetitonová zbraň, která v případě konfliktu likviduje živou sílu i techniku s maximálním dostřelem téměř dvaceti kilometrů. Posádku tvoří pět členů, kromě velitele a řidiče jsou to mířič, nabíječ a časovač. Velitel kromě odpovědnosti za celou posádku přijímá úkoly od velení, musí správně spočítat prvky a komunikuje s mířičem při jejich nastavování. Funkce řidiče je nesmírně důležitá. Musí nejen ovládat třicetitonovou techniku a dopravit ji i s posádkou na stanovenou pozici, ale zodpovídá za stav vozidla, kontrolu motoru, doplnění motorového a hydraulických olejů, zkrátka udržuje dělo v takovém stavu, aby bylo kdykoliv schopné k akci.

Nejdůležitější funkci má však mířič. Musí správně nastavit prvky, dálku a komunikovat s velitelem, aby bylo zaručeno, že střelba bude co nejpřesnější. Nabíječ pak rovněž pomáhá mířiči s počítáním prvků a zároveň ho kontroluje, zda jsou prvky správně nastavené. Jeho hlavním úkolem je ale odpalovat střely, při nabíjení pak otvírá závěr a kontroluje přívody závěrů.

Časovač děla obsluhuje a při plnění palebného úkolu zaměřuje samohybnou kanónovou houfnici do bojové polohy, nastává účinek střely a při výstřelu kontroluje, zda se vystřelené nábojnice dostaly ven,

nabíjecí pás je po vyhození nábojnice uvolněný, a zda došlo k opětovnému otevření závěru, což je nutné, aby nedošlo k poškození nabíječky.

Posádka musí být nejen sebraný tým, ale musí se být schopna ve svých funkcích sto procentně zastoupit. Proto jsou vojáci při výcviku vyškoleni pro všechny tři funkce mířiče, nabíječe i časovače.

Premiéra pro nové rekruty

„Toto cvičení je pro naši jednotku důležité i v tom, že zde máme přes čtyřicet procent nováčků, kteří k nám do Jinců nastoupili v tomto roce,“ konstatuje plukovník gšt. Cířka. „Všichni prošli před ostrými střelbami výcvikem ve Vyškově, kde se naučili členové posádek DANY ovládat všechny prvky a seznamují se teoreticky i prakticky s prací každého člena posádky. Ostré střelby jsou pak vyvrcholením jejich výcviku.“

Pro dělostřelce je toto cvičení důležité v tom, že musí sjednotit postupy z hlediska

koordinace a řízení palby u dělostřeleckého pluku a minometných jednotek a provádí součinnost štábu toho dělostřeleckého oddílu, který je vyveden do terénu.

„Potřebovali jsme si ověřit modernizovanou techniku, kterou jsme v minulém roce dostali, zaměřili jsme se zejména na dělostřelecký komplet LOV Pz, lehké obrněné vozidlo dělostřeleckého průzkumu, které je součástí systému řízení palby dělostřeleckého oddílu,“ informuje dále velící cvičení plukovník Cířka. „Vozidlo je primárně určeno k provádění dělostřeleckého průzkumu bojiště a získávání podkladů pro palbu při plnění úkolů palebné podpory vojsk. S jeho nasazením se počítá především na exponovaná místa bojiště, kde poskytuje velmi dobrou ochranu obsluhy a přístrojů před střepinami granátů, střelami z ručních zbraní a zbraněmi hromadného ničení.“

Další ověřovanou technikou byl modernizovaný lehký průzkumný komplet LOS Pz PK a modernizovaný průzkumný komplet

SNĚŽKA pro průzkum a provádění řízení palby na pozorovatelnách.

Rána jako z děla

Ještě než samohybné kanónové houfnice vystřelí, musí zaujmout palebné postavení. Jsou připravena i pro střelbu za zhoršené viditelnosti nebo i ve chvíli, kdy ztratí orientaci. Pro posádku je dělo uzpůsobené tak, aby tlakovou vlnu a ránu, která přijde po výstřelu, byli schopni vydržet.

„Každý člen obsluhy má na hlavě kuklu, ve které je zároveň i dorozumívací zařízení pro posádku, ale i pro velení. Také samotná houfnice má ochranné prvky, které zaručují ochranu před ránou a tlakovou vlnou,“ říká kapitán Pavel Šubrt, velitel 1. palebné baterie dělostřeleckého oddílu.

Děla se zaměřují do hlavního směru, připravují se na palební úkol. Ve chvíli, kdy tento úkol přijde, dopřesní se prvky, ty se nastaví a nabije se jedna rána. „Předtím musí proběhnout kontrola od palebních

rozhodčích, aby byla naplněna litera zákona pro střelby v míru,“ upozorňuje kapitán Šubrt na pohyb rozhodčího s oranžovou vestou, který kontroluje dělo. „Posádka do poslední chvíle nezná cíl a čeká na obdržení prvků od velení. Ty jsou posádce naveny přes velitele čtyři před zahájením palby a pak už se čeká na povel ke střelbě,“ dodává Pavel Šubrt.

Pro nováčky bylo cvičení vyvrcholením jejich přípravy. „Byla to fakt pecka,“ říká jeden z letošních rekrutů. „Celou dobu výcviku se teoreticky připravujete, simulujete naprázdno a pak čekáte na první výstřel. Ten přišel dneska tady na Doupově. Čekal jsem, že to přijde, ale že to bude taková síla, to jsem nečekal. Druhý, třetí výstřel už byl v pohodě. Je pravda, že člověk musí být víc obezřetný, protože se pracuje s ostrou municí, ale právě v tom je ten adrenalin. A tlaková vlna? To se nedá popsat, to se musí zažít. Prostě pecka.“

Text: Jana Deckerová

Foto: Jan Kouba

kpt. Jan Šubrt

Radosti a starosti vojáka jsou radosti a starosti
vojenského kaplana

Padre v (ne)české misi

Vojenští kaplani jsou duchovní, které do jejich služby vysílají společně všechny křesťanské církve sdružené v Ekumenické radě církví a v České biskupské konferenci, aby ve vojenském prostředí sloužili všem, kteří o pomoc požádají. Ve službě v armádě se tedy nejedná o misijní hlásání víry. Kaplan nikdy nemluví o věcech víry jako první. Nejedná se ani o jakési moralizování a napomínání – základem je úcta ke svobodě každého jednotlivce, ale jde především o službu naslouchání, o službu spoluprožívání pracovních i osobních radostí i těžkostí v úctě k osobnímu tajemství každého, kdo se kaplanovi svěří. Na to, jak vypadá práce duchovního v misi, jsme se zeptali zástupce hlavního kaplana operace Resolute Support pro katolické věřící kapitána Tomáše Mlýnka.

„Je velký omyl domnívat se, že když lidé přestanou věřit v Boha, nebudou věřit v nic. Naopak. Budou věřit v cokoliv.“ G. K. Chesterton

Jste katolík. Co vás přivedlo k víře, k Bohu?

Cesta to byla z mého pohledu docela dobrodružná. Z pohledu mé rodiny jsem černá ovce, protože u nás se nikdy o víře ani náboženství nemluvalo, natož aby ho někdo rozvíjel. K mému obrácení, jak se u nás říká, došlo během střední školy, kdy mi zemřela babička a já se začal, díky zkušenosti s konečností lidského života, zajímat o věci, které nás přesahují a ptát se po smyslu života. Přivedlo mne to k zájmu o východní náboženství, pak okultismus, satanismus a ten mne dovedl až k víře v Boží existenci a já na základě osobní zkušenosti uvěřil. Bylo mi 19, když jsem se nechal pokřtít a tehdy všechno začalo, život se změnil a já jsem za to vděčný.

Jak vypadalo vaše dosavadní působení v ACR a jaké je vaše nynější pozice?

Moje první umístění po absolvování základního vojenského výcviku byla Chrudim a 43. výsadkový prapor. Pro mne a věřím, že i pro ně, to byla léčba šokem. Byl jsem jako

tele, na všechno se koukal jak z jara a věřím, že ani oni to neměli se mnou lehké. Dnes vím, že bych spoustu věcí dělal jinak, ale nic se nedá vrátit. Spolu s nimi jsem také vyjel do Afghánistánu v roce 2014. Byla to ona strážní rota, kde zemřelo pět českých vojáků a vlastně svým způsobem teď i šestý. Byla to náročná zkušenost pro všechny, kteří tam byli, a všichni si zaslouží úctu a obdiv za to, že to zvládli, ať už si každý myslí, z tepla své kancelářské židle, co chce. Měl jsem tam možnost fungovat i mimo naši jednotku a to ve prospěch Američanů, Němců, Francouzů a civilních zaměstnanců, protože v době mého pobytu jsme tam byli pouze tři katolíční duchovní s určitou jazykovou výbavou. Jeden Američan, jeden Američan původem z Polska a já. Ale to byly moje dobrovolné aktivity. Byla to dobrá zkušenost do budoucna, aniž bych věděl, že se mi bude hodit, jako je tomu právě teď na velení mise Resolute Support.

Jak se vůbec kaplan dostane do mise RS, čím se kvalifikuje, jak je hodnocen a kým?

Na velitelství RS se dostane člověk tak, že existuje požadavek na místo, které ve struktuře RS HQ není obsazené. Učiní se nabídka ze strany koaličního partnera,

pokud člověk splňuje požadovaná kritéria a je vybrán, má pak možnost na dané místo nastoupit. Ta procedura je samozřejmě trochu složitější, v mém případě o něco víc, protože na mé pozici nikdy žádný český voják nebyl. U nás šel výběr cestou hlavního kaplana AČR a vzhledem ke specifickým požadavkům nebylo kandidátů mnoho. Hlavním požadavkem bylo, že se musí jednat o katolického kněze (duchovních z jiných církví je v rámci NATO dostatek), jazykově vybaveného na úrovni STANAG 3, s delší kaplanskou zkušeností (minimálně pět let), NATO prověrka na stupeň Tajný, výcvik v práci s lidmi s PTSD a další drobnosti. Pozice, na které jsem, je dvojí. Jsem zástupcem hlavního kaplana operace Resolute Support pro katolické věřící (druhý zástupce je pro nekatolické církve) a poradce pro náboženské otázky. V rámci velení podléháme pouze hlavnímu kaplanovi operace v hodnosti plukovníka, NŠ Resolute Support, což je dvouhvězdičkový generál, a veliteli operace RSM Afghanistan. Spolupráce je výborná. Zároveň podléhá národnímu velení ředitele SOC MO genmj. Jiřímu Vernerovi.

Jak vypadá vaše působení na misi, váš běžný den?

Náplň mé práce je dána především rozsahem působnosti. Jsem jediným katolickým kaplanem pro oblast TAAC-C neboli Kábul Cluster. Znamená to, že nejsem pouze na velitelství RS, ale cestuji po okolí a především v neděli trávím čas na cestách. Má to velmi pozitivní stránku a to, že čas rychleji utíká a užiji si létání. Jako člen HQRS a kaplan mám pro cestování po Afghánistánu lepší možnosti, což znamená, že se přepravuji pouze letecky s ozbrojeným doprovodem. Mám za sebou čtyři měsíce, v mém případě to ještě není polovina celého pobytu, ale mám za sebou cca 60 přeletů Blackhawkem různých délek a vzdáleností (ostatní nepočítám). Takže cestování za světla i za tmy je vždy dobrodružstvím. Práce je docela dost, protože koaliční

partneři a především Američané, ať už vojáci nebo civilisté, jsou zvyklí na působení kaplanů a sami je vyhledávají. Přicházejí s osobními problémy, starostmi, životními událostmi, ale také pro duchovní povzbuzení a požehnání. Díky tomu, že hodně cestuji, přicházím do styku s velkou spoustou lidí, kteří potřebují pomoc, takže pokud si někdy doma u nás připadám nevyužit, tak tady tím rozhodně netrpím. Výbornou zkušeností je také vojenské prostředí řízení operace a nahlédnutí do fungování a vztahů nejen uvnitř NATO, ale i americké armády. Jinak samozřejmě, jako na každé misi i tady je denní rutina, denní práce, která se musí odvést, ale je to jiné, protože člověk vidí výsledky. Zvlášť mí čeští kolegové tady na RS jsou velmi pracovně vytíženi, tráví v práci mnohdy víc jak dvanáct hodin, a to pod americkým velením s jazykovou obtížností anglického jazyka.

V Kábulu na HKIA jsem si všiml značné účasti Slováků na bohoslužbách, oproti naší účasti. Jak to vnímáte vy?

Je mi z toho trochu smutno. Protože zatímco se máme snahu chlubit tím, že jsme země ateistů, tak kolegové ze světa si klepou na čelo a nejsou moc schopni pochopit, proč oddělujeme spirituální rozměr člověka od běžného života. Na HQRS máme dohromady jen o víkendů pět bohoslužeb různých vyznání a všechny jsou plné. Platí to i o ostatních místech, které navštěvujeme. Mám pocit, že pro naši zemi platí to, co řekl velký anglický spisovatel a filozof G. K. Chesterton: „Je velký omyl domnívat se, že když lidé přestanou věřit v Boha, nebudou věřit v nic. Naopak. Budou věřit v cokoliv.“

Z velení mise RS vystal požadavek na další kaplany. Čím to je, jsme v očích spojenců bráni s ohledem na duchovní působení prestižně?

Všeobecně AČR patří k velmi kvalitním a žádaným partnerům, ze strany koaličních partnerů. Odvádíme velmi dobrou práci, jsme flexibilní, schopni pracovat

s málem, máme smysl pro odpovědnost, intuíci a naše západně-východní mentalita je mnohdy výborným spojovacím článkem mezi ostatními. To, že velení Resolute Support poslalo ČR žádost o dalšího kaplana, může být dáno tím, že neměli dosud zkušenost s naší prací v této oblasti. Obecně se domnívám, že by ČR mohla využít daleko více svůj potenciál v působení NATO a z nynější zkušenosti vím, že místa zde pro naše lidi jsou. Velitel RSM generál Nicholson podepsal žádost o vyslání dalších českých kaplanů na pozici v HQ a já jsem rád, že naše strana odpověděla pozitivně a to, co jsme tady začali s velmi dobrým jménem a úrovní, může pokračovat. Všechny složky AČR mají co nabídnout, stejně tak i Duchovní služba a jak vidno, není toho málo.

Jak to na misích vypadá s rozdílným náboženstvím, jsou přítomni i rabíni, imámové aj., nebo nějakým zprostředkovaným způsobem přinášíte duchovní očistu vy?

Většina kaplanů, mužů a žen v RS, jsou křesťané z různých denominací a směrů, což značně usnadňuje spolupráci, protože máme mnoho společného. Působí zde rabíni, pro mne osobně byla překvapením rabínka a občas se setkám i s muslimským duchovním. Protože nás všechny spojuje péče a zájem o člověka, nemáme žádné konflikty, rozepře, ale naopak, vše se nese ve velmi přátelské atmosféře a snažíme se spíše hledat to, co nás spojuje a co jsme schopni dělat společně pro druhé, než abychom ztráceli čas nad hledáním rozporů. Vzájemně se respektujeme a snažíme se vojákům vždy zajistit toho duchovního, kterého potřebuje.

K vaší službě patří i poslední rozloučení. Jak zasahuje smrt v misi do vašeho života?

Smrt patří k životu a zvláště tady je na denním pořádku. Vždy v pátek máme společný Memorial ceremony, kdy vzdáváme poctu všem vojákům, modlíme se za mrtvé a snažíme se nezapomínat na ty, kteří svůj život obětovali za jiný cíl než je vlastní prospěch. V případě smrti koaličního vojáka záleží na jeho příslušnosti a místě. Vždy vyráží jeden z nás a koná se tzv. Ramp ceremony, tedy rozloučení se zesnulým před odletem do vlasti. Jsou to všechno obřady a ceremoniály, které známe i u nás a z našich misí. S vojáky, pozůstalými a rodinou následně pracuje celá skupina lidí, kteří se snaží minimalizovat dopad na jednotlivce. Velkým nebezpečím na mnoha místech RS je, že po čase si člověk zvykne na prostředí a zapomene, že je vlastně stále v místech, kde mu jde o život.

Připravil Michal Voska,
foto: autor a archiv kpt. Mlýnka

Bojoval do poslední chvilky

V červenci letošního roku zveřejnilo ministerstvo obrany elektronickou databázi www.inmemoriam.army.cz, jejímž cílem je dát jména a tváře lidem, kteří položili život za naši vlast. A to ať již během služby doma v České republice, či během zahraničních misí. Také A report by rád přispěl k tomuto velice prospěšnému dílu. Postupně budeme zveřejňovat příběhy vojáků, kteří položili své životy během služby v Armádě České republiky. Čest jejich památce.

„Bohužel vám musíme oznámit, že nás opustil náš kamarád Jaroslav Mevald. Upřímnou soustrast rodině a všem pozůstalým. Nikdy na tebe nezapomeneme a navždy budeš v našich srdcích.“

41. mechanizovaný prapor „gen. Josefa Malého“

Tato slova se objevila na facebooku jednotky, která byla domovským útvarem armádního veterána desátníka Jaroslava Mevalda a nositele medaile Za hrdinství v boji, který byl těžce zraněn po útoku povstalců v Afghánistánu v roce 2014. Zemřel v předvečer Dne veteránů ve věku 39 let. Čest jeho památce!

Rok 2014 se zapsal do historie české armády černým písmem. V červenci nejprve zahynuli v Afghánistánu při útoku sebevražedného atentátníka čtyři čeští vojáci a pátý zemřel později v nemocnici. Jen několik dní po tomto střetu byla napadena také jednotka, ve které byl Jaroslav Mevald. Při dopadu protitankové střely utrpěl těžká zranění hlavy a pravé ruky. I přes tato zranění však opětoval střelbu a kryl tak své spolubojovníky. Připomeňme si jeho hrdinství, zaslouží si to. Byl to voják, pro kterého slova „Sloužím vlasti!“ byla posláním, které se snažil plnit do poslední chvíle – do posledních sil...

Provincie Bagráám, 12. července 2014

„Povstalci nás napadli čtyři dny potom, co se stalo neštěstí klukům, kteří přišli o život,“ vzpomínal střelec obrněného vozu MRAP, který osudného dne vyjel na běžnou noční hlídku. „Nálada byla všeobecně pod psa, vzrostly obavy z pěších patrol. Vzpomínám si, jak jsme tehdy vyjžděli už s určitou nejistotou a vůbec jsem neměl dobrý pocit. Kluci z našeho vozu vyšli na hlídku, všude byla tma. Já jsem byl ve věži vozu. Když se vrátili do auta, všude byl klid. Vtom na nás ale zaútočili.“

Jaroslava zasáhla tvrdě protitanková střela. Přestože měl těžké poranění, nevzdal se,

střelbu opětoval a kryl ostatní. Byl si plně vědom, že na něm závisí osud celé posádky vozu. „Ve věži je člověk trochu chráněný, má to stříšku, kolem je pancíř,“ vzpomínal Mevald. „Ale při střelbě se musíte hýbat a já to dostal z pravého boku. Odnela to pravá ruka a ta hlava. Vidíte tu jizvu? Navrchu je o něco menší ochrana než v autě.“

Všechno se semlelo strašně rychle. Kluci ho vtáhli do auta a dávali mu první pomoc. Bolest ani necítil. Povstalce odrazili. Velitel patroly zavolal na základnu a Američané poslali záchraný vrtulník, který zraněného desátníka přepravil do polní nemocnice v Bagrámu. Tam také podstoupil první ze tří operací hlavy.

Vojáka nedělají svaly

V umělém spánku zůstal v Bagrámu dva týdny. Probudil se až po převozu v Ústřední vojenské nemocnici v pražských Střešovicích. Co se týče zranění, byl stabilizovaný, ale s jeho psychikou to zamávalo. Jaroslav Mevald ale potvrdil slova mnoha psychologů. Vojáka nedělají svaly, důležité je to, co má v hlavě, jak je psychicky odolný, jak se dokáže zregenerovat a jak rychle se oklepe ze zátěžových stresových situací.

„Někdo si potřebuje promluvit, já jsem asi tvrdší,“ vzpomínal Mevald na chvíle, kdy mu všechno došlo. „V misi jsme měli psychologa i kaplana a oba tam jeli naplno. Když jsem ležel ve střešovické nemocnici, chodil tam za mnou náš kaplan. Ale prošel

jsem i psychiatrií, aby se zjistilo, jak na tom jsem, jestli nemám děsivé sny, jestli se mi ten moment vrací."

Nic takového se ale nezjistilo a potvrdila se tak jeho psychická odolnost, kterou potvrdil už psychotesty a pohovorem s psychologem před odletem do mise. Po propuštění z nemocnice si ho vzal do parády Vojenský rehabilitační ústav na Slapech. Chtěl se vrátit zpátky k jednotce, proto jel na plný plyn a vidina návratu mu dodávala sílu.

Poslední mise – bez návratu

Jeho stav se každým dnem zlepšoval. Už na Vánoce se dostal domů a čekal na poslední operaci. „Až doteď jsem neměl s nemocnicí žádnou zkušenost,“ svěřil se Jaroslav. „Sice jsme v Žatci výsadková rota a na padácích se klukům stalo plno úrazů, mě to ale nějak míjelo. Nejsem zvyklý marnit. Chci se dát rychle dohromady, abych mohl zase vyjet do mise.“

To už se však tomuto hrdinovi s červeným baretem nesplnilo. Dva roky usiloval o návrat do jednotky. Přes jeho úsilí se mu to však nepodařilo. Na svou nejtěžší poslední misi, na tu bez návratu, se tento válečný veterán vydal den po svých 39. narozeninách, 10. listopadu 2017. Jaroslav Mevald zemřel náhle v předvečer Dne válečných veteránů.

In memoriam byl povýšen do hodnosti praporčíka.

Na svého kamaráda zavzpomínali i ti, kteří s ním byli osudného dne na patrole, kdy na ně zaútočili povstalci. Díky jeho hrdinství jsou možná mezi živými...

„Odešel výbornej kluk, perfektní voják s velkým V,“ vzpomíná na Jaroslava Mevalda četař Daniel Günther z 41. mechanizovaného praporu Žatec. „Na tu chvíli, kdy se to v Bagrámu stalo, nikdy nezapomenu. Střela RPG tu věž vlastně úplně roztrhla. Když jsem to pak viděl po tom, co jsme dojeli na základnu, bylo to otevřený jako konzerva od olejovek.“

„Pro nás to byl kamarád, vážili jsme si ho, nikdy neřekl NE a nikdy nenechal nikoho

ve štychu,“ říká rotmistr Kamil Třešňák ze stejného útvaru. „Každý, kdo to auto viděl, nikdo nevěřil, že by mohl někdo ze zasaženého auta střílet, ale podle pásu jsme zjistili, že vystřelil přes dvacet ran.“

Oba se shodují v tom, že to, co jejich kamarád dokázal, bylo opravdové hrdinství. Oni, ale i celá jednotka na tyto chvíle nikdy nezapomenou. „Už v té chvíli to byl hrdina a zůstává jím, i když už není mezi námi. S námi bude ale navždy. Se všemi červenými barety, ke kterým se hrdě hlásil, zůstane opravdu napořád,“ dodávají shodně oba vojáci.

Text: Jana Deckerová, foto: archiv 41. mpr Žatec

Pravidlo „Pět – Dvacet pět“

Nejčastějším nebezpečím pro koaliční vojáky v Afghánistánu jsou improvizovaná výbušná zařízení. Kanystr plný výbušnin, trubková bomba v koši na odpadky nebo halda dřeva ukrývající výbušné prostředky. To jsou jen některé incidenty, které musely řešit smíšené EOD (Explosive Ordnance Disposal) týmy českých, slovenských a amerických zkušených specialistů v rámci mezinárodního výcviku u Centra technické a informační podpory EOD 15. ženijního pluku v Bechyni.

Hlavním úkolem pyrotechniků je poskytování EOD podpory vlastním silám a koaličním jednotkám při zvyšování bezpečnosti v různých operacích. EOD týmy jsou proto součástí každého kontingentu v zahraniční misi, jsou téměř v permanentní pohotovosti a připraveni čtyřadvacet hodin k zásahu. Svým působením právě v Afghánistánu si vybudovaly velmi dobré jméno a mezi koaličními jednotkami patří naši pyrotechnici k respektovaným specialistům. Proto teoretický i praktický výcvik, sladění a zdokonalování jednotlivých postupů patří na domácí půdě k jejich prioritám.

„Tento speciální výcvik pořádáme jednou ročně a je primárně zaměřen na naše jednotky, ale stojí o něj i ty koaliční, zejména ty americké,“ říká major Petr Tomiczek, náčelník oddělení přípravy Centra technické

a informační podpory EOD 15. ženijního pluku v Bechyni a zároveň velitel tohoto mezinárodního výcviku jednotek EOD. „Už několik let se tu střídají příslušníci Nebraské a Texaské národní gardy, dnes jsou tady s námi ale i vojáci ze Slovenska z Národního centra EOD a RCHBO Nováky.“

Scénář z americké dílny

Připravit jednotlivé scénáře pro třicet zkušených EOD specialistů, z nichž většína prošla několika zahraničními misemi, nebylo vůbec jednoduché. „Většina těchto výcvikových scénářů vychází z reálných případů, které se v minulosti na různých místech světa udály, a jsou pak více či méně modifikovány,“ konstatuje major Tomiczek. „Do každého scénáře, který musí tým řešit, se vždy snažíme vložit nějaký stresový

faktor a simulovat vše tak, aby týmy musely řešit málo předpokládané okolnosti a tudíž volit nevhodnější postupy eliminace výbušné hrozby, s čímž samozřejmě souvisí i volba vhodných prostředků, které má tým k dispozici. Proto jsme uvítali, že jeden ze scénářů připravili Američané, kteří vytvořili improvizovanou laboratoř s ilegální činností výroby výbušnin a bojových chemických látek, jako například fosgen, kde si povolání EOD tým musel poradit nejen se zajištěným vstupem do budovy, ale především za použití diagnostiky zjistit, o jak velkou hrozbu se jedná a jak dále zajistit bezpečnost vlastních příslušníků a ostatních jednotek.“

Bomba v odpadkovém koši

Další EOD tým musel řešit situaci, kdy na rušné tržnici došlo k útoku výbušným

mjr. Petr Tomiczek

prostředkem. Na místo přijíždějí se základními informacemi od velícího důstojníka, včetně té, že tam jsou i mrtví a zranění. „Jeich úkolem je provést povýbuchovou analýzu a sběr stop, aby se podařilo rozkrýt, jaké zařízení bylo použito, případně, kdo akci provedl,“ popisuje druhý scénář major Tomiczek. „Situace vychází z reálného případu z roku 2013, kdy v americkém Bostonu došlo při běžeckém maratónu k výbuchu, a nálož byla umístěna v odpadkovém koši. Náš scénář však šel ještě dál. V jednom z dalších odpadkových košů bylo umístěno sekundární zařízení, které bylo s nastaveným zpožděním namířeno právě proti zasahujícímu EOD týmu.“

Když EOD tým dorazí na místo incidentu, tak musí v prvé řadě zkontrolovat prostor, zda v něm nečíhá žádná další výbušná hrozba, která by byla namířena na pyrotechniky nebo na kohokoli jiného. „Zásadou každého pyrotechnika je dodržení pravidla Pět – Dvacetpětka, což znamená, že po dojetí na místo a zastavení auta musí nejdříve vizuálně z interiéru vozidla zkontrolovat pět metrů ve všech směrech kolem sebe, pak následuje kontrola prostoru o poloměru dalších dvaceti pět metrů, což již pyrotechnici provádějí po sesednutí z vozidla vizuálně nebo s využitím detekčních prostředků,“ vysvětluje velitel výcviku. „Teprve po průzkumu okolí a případném zajištění sekundárních výbušných prostředků se následně dostávají k samotné povýbuchové analýze a zjišťují, co se stalo v původním incidentu, ke kterému byli přivoláni.“

V tomto případě EOD tým použil nejprve robota, který prozkoumal odpadkové koše, pak se na místo teprve vydal pyrotechnik v ochranném obleku.

Na trafostanici s kanystrem

Základna se svojí infrastrukturou je vždy pro nepřítel lákavým cílem. Proto ani ve scénářích výcviku nesměl tento cíl útoky chybět. Incident imitoval situaci, kdy je u trafostanice blízko základny nalezen podezřelý předmět ve formě plastového kanystru s elektrickými vodiči viditelně umístěnými v jeho blízkosti. Úkolem EOD týmu bylo identifikovat předmět a eliminovat ho, aniž by byla poškozena či zničena trafostanice. „Tým je tedy omezen v postupech i prostředcích, navíc mají úkol ztížen tím, že v blízkosti velitelského stanoviště bylo nalezeno další výbušné zařízení,“ popisuje další ze scénářů major Tomiczek. „Opět k podobnému incidentu ve skutečnosti došlo, a povstalci, kteří instalovali výbušné zařízení, mají načteno, jak v minulosti EOD tým postupoval, kde jednotky stály a jaké místo používaly k řízení zásahu. Proto je pro EOD tým nutností měnit postavení a chovat se vždy jinak, než v předchozím incidentu. Životně důležité jsou pro zasahující jednotku prvotní informace od EOD důstojníka, který jim známé informace na samém počátku předá. V reálu to pro tým znamená, že si udělají představu, do jaké situace jdou a co je tam může pravděpodobně čekat.“

O postupu rozhoduje jednička

Na konci celého scénáře je důležité vyhodnocení a zhodnocení celého postupu EOD týmu. To provádí instruktoři z oddělení přípravy Centra technické a informační podpory EOD 15. ženíjního pluku, doplnění instruktoři z řad vojenské policie a dalších složek disponujících pyrotechniky.

„Scénář tu byl koncipován tak, že byla nepřátelskými silami načtena taktika našich jednotek při přiblížení se k nebezpečnému předmětu,“ vysvětluje praporčík Jan Bradáč, jeden z týmu instruktorů. „Jde o to, aby si tým vyhodnotil nebezpečí, udělali si tu Pět – Dvacetpětka kolem sebe a vyloučili sekundární zařízení. To provedl zasahující tým naprosto dokonale, přestože tam bylo časové zařízení. ‚Sekundár‘ našli a zneškodnili a pak se teprve věnovali té primární hrozbě, kvůli které byl tým EOD povolán. Po ukončení akce si vždy projdeme společně celý postup, řeknu jim drobnosti, které bych já dělal jinak, ale v reálu celý ten zásah provedli velmi

správně. To, co jsem jim trochu vytknul, bylo například používání jednotlivých nástrojů.“

Jednička, což je velitel EOD týmu, který provádí zásah, nakonec rozhodne o konečném postupu. Vždy je to ale po konzultaci s celým týmem. „Po celou dobu pak s ostatními komunikuje a popíše své budoucí postupy. Než provede nějaký úkon, zopakuje celému týmu, co jde dělat a jak bude postupovat. Je to i pro případ, kdyby on selhal, aby tým věděl, kde skončil a mohl v zásahu pokračovat,“ dodává praporčík Bradáč.

První a druhá letka
22. základny vrtulníkového
letectva plnila úkoly na Libavé

Palubní střelci

Ostrými střelbami ve výcvikovém prostoru vyvrcholila pomyslná příprava palubních střelců v tomto roce. Rychlé určení cíle, orientace v nepřehledném terénu, ale i bezchybná komunikace s pilotem. Tak vypadalo zaměstnání, při kterém se z dvou typů kulometů vystřílelo několik tisíc nábojů.

Účinná obrana vrtulníku není záležitostí pouze balistické ochrany, ale v případě nasazení v misích též dvojice palubních střelců. Ti musí plnit úkoly jak obranné, ve prospěch posádky, tak i podpůrné s ohledem na ochranu a krytí vojáků v terénu. Naši současní palubní střelci létají na vojenských vrtulnicích Mi-171 Š / ŠM, které byly zmodernizovány pro bojové nasazení v současném konfliktu v Afghánistánu. V každém stroji je levý a pravý střelec. Tito specialisté jsou školeni také jako záchranáři či zdravotníci v úrovni CLS – Combat Life Saver. Jsou vycvičeni pro obsluhu palubních jeřábů, podvěsů a slaňovacího rámu pro vysazení na rychlém laně, tzv. Fast Rope. V současné době mají naši palubní střelci za sebou již řadu nasazení v Afghánistánu a proběhla též výcviková mise pro afghánské palubní střelce v Kábulu. Právě pro efektivní nasazení v této středoasijské oblasti v rámci mise Resolute Support je potřebný kvalitní výcvik i u nás, v České republice. Jen tak je možné se alespoň částečně, vzhledem ke klimatickým a terénním specifikacím Afghánistánu, připravit na náročné úkoly.

PKM a Minigun

Pilot, kapitán Jan Doležal, který byl zároveň řidičem cvičení, nachystal pro dvojici palubních střelců řadu náročných úkolů. Během přeletů ze základny bylo vždy hodinové okno, kdy byl čas na plnění úkolů. Vzhledem k tomu, že jeden střelec obsluhuje starší, ale zejména i díky modernizaci a osazení moderní zaměřovací technikou stále použitelný kulomet PKM a druhý rotační kulomet Minigun jsou schopnosti obou střelců lehce rozdílné, především kadencí. Při ničení určených cílů ovšem nebyl na chyby čas. Po kapitanově povelu bylo třeba cíl zaměřit do deseti sekund a určený cíl zlikvidovat. Jednalo se zejména o kolony vozidel, tedy konkrétně o vraky dovezené do prostoru Libavá. Tato zteč simulovala skutečné nasazení a případnou likvidaci protivníka v koloně civilních vozidel. „Pro mě, jakožto pro pilota, nebylo cvičení příliš rozdílné proti běžným letům. Na techniku pilotáže to neklade nijak zvýšené nároky, ale vzhledem k určování cílů je podstatně více v permanenci interkom,“ uvedl kapitán Doležal.

Výměna pozic

V průběhu střelby docházelo u jednotlivých střelců ke střídání stanovišť, tedy i výměně zkušenosti s rozdílnou zbraní (Minigun má několikrát vyšší kadenci než PKM). To je nezbytné i například vzhledem k nutnosti zvládnutí specifických vyplývajících z rozdílného

umístění a upevnění (tzv. „lafetace“) kulometů na jednotlivých střeleckých pozicích, a také z důvodu náviku koordinace střelby jednotlivých střelců na společný cíl (cíle), aby výsledné postřelování bylo opravdu co nejefektivnější. Munici se v případě výcviku do jisté míry šetří, ostré nasazení by mělo podstatně jiný charakter. Během řady ztečí, likvidací nepřátelských sil a nepřátelské techniky i na několikasetmetrovou vzdálenost bylo vystřílelo 9 000 kusů střeliva z Minigunu a 3 000 z kulometu PKM. Složitost terčových situací se maximálně přiblížila realitě a úroveň palubních střelců vykazuje dlouhodobě špičkových výsledků.

Text: Michal Voska, foto: Jan Kouba

Ikonický vrtulník s číslem 0001 ukončil svojí službu

Poslední let

Vrtulník Mi-8 z 24. zDI ve Kbelích s registrační značkou 0001 letěl v říjnu naposledy. Tento legendární stroj, který za dobu svého působení prodělal řadu úprav, od místa vzdušného velení, po pasažérskou verzi, bude nahrazen dalším vrtulníkem Mi-8, který právě prodělal velký servis ve státním podniku LOM Praha. Stroj 0001 se stal ikonou a průkopníkem novodobého vrtulníkového letectva.

Vrtulník Mi-8 s číslem 0001 byl v roce 1983 vyroben v SSSR jako Mil Mi-9 Ivolga (Mi-8 VKP). V roce 1984 byl přidělen k tehdejší 14. vrl v Bechyni. Vrtulník sloužil jako záložní vzdušné místo velení pro velitele vševojskových, tankových nebo leteckých divízií. V roce 2003 přešel pod 24. zDI ve Kbelích, kde z něj byly postupně odebrány všechny radiostanice, které z vrtulníku dělaly Mi-9. Celkově šlo o materiál o hmotnosti přes dvě tuny. V roce 2005 byl přestavěn v LOM Praha na pasažérskou verzi. Do interiéru bylo zabudováno 18 sedaček z letadla L 410 Turbolet. V roce 2009 přišla další generální oprava, při které už osmička získala komfortnější odhlučněný interiér a hlavně změnil barevné schéma z „NATO kamufláže“ na „vládní“ bílo-modro-červenou. Během své kariéry bývalá Ivolga přepravila většinu hlavních vládních a armádních činitelů a stala se téměř denně využívaným strojem, který komfortem a přepravní kapacitou ani dnes nijak nezaostává.

Spolehlivý stroj

Podplukovník Peter Smik, velitel 243. vrtulníkové letky, za svoji bohatou pilotní kariéru létal již na celé řadě strojů. Bývalá Ivolga,

tedy Mi-8, mu ovšem za poslední čtyři roky, kdy jí létal, jak sám říká, velmi přirostla k srdci. Právě on s ní odletěl poslední let v její historii. „Létal jsem se vším možným, často sedlám v rámci služby u SAR a záchranky v Líních Sokola, osmičku létám ve Kbelích poslední čtyři roky. Je to skvělá mašina, sice proti klasické Mi-8 má tato původně devítka o něco slabší motory, ale k účelu, k jakému se používá, je plně dostačující. Nikdy nás piloty nenechala na holičkách a chválí si jí i technici. Zub času není znát ani na její ovladatelnosti či výbavě. Těšíme se na novou, která již brzy dorazí z LOMu (Letecké opravy Malešice). Když se podívám na ocas, ta nula nula nula jednička se navzdory zaryla v našich srdcích. Tahle mašina tvořila novodobou historii vrtulníkového letectví,“ uvedl podplukovník Smik. Jeho slova potvrdila řada techniků, pro které je servis a údržba stroje každodenním chlebem. Díky odolnému provedení, které je doslovně naddimenzované, nebyl pro tuto mašinu nikdy problém letět ani za snížené viditelnosti, v silném větru, ve dne a díky systémům nočního vidění ani v noci, což se u pasažérské verze ovšem nevyužívalo.

Přes padesát let

Původ osmičky se datuje k roku 1962, kdy poprvé vzlétl dvoumotorový prototyp, přičemž sériová výroba byla spuštěna v roce 1965 (tedy typ HIP-B). Dodnes se jedná o jeden z nejrozšířenějších přepravních, respektive transportních vrtulníků na světě. Užívá jej zhruba 50 zemí světa, bylo vyrobeno přibližně 17 000 strojů a ze všech transportních vrtulníků na světě je tento typ zastoupen přibližně ve 40%. I přes vyřazení nula nula nula jedničky z aktivní služby se pro 24. zDI ovšem nic nemění, nebude nijak snížena schopnost přepravy, jelikož je k dispozici náhrada v podobě shodného modelu, který prošel takzvaným velkým servisem a rozsáhlou modernizací v Leteckých opravách Malešice. V době psaní tohoto článku se chystalo jeho předání základně k dalšímu využívání. Díky tomu tak tyto vzdušné „autobusy“, jak se také osmičky občas pro tvar kabiny a trupu přezdívá, budeme moci vidat na nebi ještě dlouhou řadu let. Bývalá Ivolga létala po poslední modernizaci osm let bez větších potíží.

Text a foto: Michal Voska

Tankisté se téměř po dvaceti letech vrátili na Doupov

Eboníte Javelin 2017

Na přelomu října a listopadu se ve vojenském výcvikovém prostoru Hradiště uskutečnilo cvičení 73. tankového praporu jakožto vyvrcholení výcvikového roku 2017. Do prostoru se po železnici přepravilo bezmála 400 vojáků a přes 130 kusů techniky, zapojila se i řada záložníků. Na vojáky čekalo náročné, nevlídné počasí, včetně vichřice, která se přes naše území přehnala a napáchala rozsáhlé škody.

Příprava na výcvik byla započata již v lednu, kdy byla provedena první plánovací konference. Původně bylo cvičení koncipováno jako mezinárodní, s účastí 2. mechanizované roty 11. mechanizovaného praporu ozbrojených sil Slovenska, která se však z důvodu plnění jiných úkolů cvičení nezúčastnila. Následovala rekognoskace výcvikových prostor a další koordinační porady všech velitelů účastnících se jednotek. Byla zpracována výcviková a řídicí dokumentace, naplánováno reálné logistické zabezpečení a provedena příprava materiálu, techniky a osob. Prvním vlakem přijely 27. 10. do VVP Hradiště zabezpečovací jednotky, které vybudovaly stanový tábor s ubytovacími prostory, sociální zařízení a kuchyni s polní jídelnou. Výstavba tábora byla značně komplikována extrémním počasím, které v té době zasáhlo území celé republiky. Vichřice si zde ovšem vybrala jen minimální daň, jelikož i přes rychlost větru přesahující 150km/h došlo k pouze drobnému poškození oplachtění. Zbytek vojáků a techniky byl následně přepraven do prostoru 29. 10., když už vichřice ustávala.

Završení roku 2017

Cvičení, které je završením výcvikového roku 73. tankového praporu, se účastní i aktivní záloha tankové roty 73. tankového praporu, příslušníci 142. praporu oprav a četa dekontaminace 312. praporu radiací, chemické a biologické ochrany. První týden výcviku praporu ve VVP Hradiště byl ve znamení sladování jednotek a přípravy k provedení bojových střelb s použitím ostré munice, které budou jednotky absolvovat v druhém týdnu vyvedení. Příslušníci tankových rot a mechanizované roty se tak zaměřili na opakování a zdokonalení se v obsluze zbraňových systémů bojových vozidel a tanků. Zároveň provedly všechny jednotky střelby z ručních zbraní a zaměstnání z hodů ručních granátů. Řidiči absolvovali řízení bojových vozidel v pro ně neznámém terénu. Poté se výcvik překloupil do etapy přípravy v jednotkách. Získané návyky a dovednosti z předchozích zaměstnání vojáci uplatnili při plnění taktických úkolů. Mimo standardní výcvik si v prvním týdnu veškeré jednotky prošly výcvikem v úplné dekontaminaci osob

a techniky, kterou provedla četa dekontaminace z 312. praporu radiací, chemické a biologické ochrany z Liberce.

Záložníci

Příslušníci tankové roty aktivní zálohy 73. tankového praporu cvičili pro tentokrát bez tanků. Výcvik byl zaměřen na vševojskovou a odbornou přípravu. Absolvovali nácvik a následně splnili cvičení v hodů ručním granátem, střelby z ručních zbraní a bojovou hru, při které zúročili své dosavadní znalosti z topografické, spojovací a zdravotnické přípravy. V rámci výcviku splnili příslušníci jednotky AZ kurz přežití S. E. R. E. typu A, který je odbornostním požadavkem, kladeným na všechny profesionální vojáky v AČR. Co se týče tankové roty aktivní zálohy, tak příští rok bude věnován výcviku v jednotlivých odbornostech, jako jsou řidiči a střelci tanku a v rámci dvou komplexních polních výcviků také taktika a střelba z tanku. Završením bude v příštím roce sladění v tankové četi. Záložníci cvičí zejména na tancích T72

M1, které jsou i přes svá léta stále plnohodnotnými bojovými stroji.

Opět na Doupově

Podplukovník Ján Kerdík, velitel 73. tankového praporu, byl s průběhem cvičení, včetně náročného logistického zabezpečení a přesunu techniky na Doupov, nadmíru spokojen. I přes řadu faktorů, včetně vichřice, se podařilo naplnit vše, co měl prapor v plánu pro letošní rok a tak se cvičení Ebonite Javelin stalo pomyslnou tečkou za celým výcvikovým rokem. „Byla ukončena kontrola sladění, etapy přípravy družstev a čet. Samotné vagónování bylo náročné, Doupov je pro nás pomyslným oprášením vzpomínek, jelikož se zde cvičilo poměrně často, ale už tomu bude dvacet let. Samozřejmě vyjma určité nostalgie se jedná logisticky i o poměrně daleký přesun. I přes všechny obtíže se úkoly podařilo splnit nad očekávání dobře. Byla zde i výtečná činnost

rot zabezpečení. To jsou jednotky, které nejsou až tak příliš vidět, ale bez nich by to nešlo,“ uvedl podplukovník Kerdík. Právě zmíněná logistika je nedílnou součástí všech cvičení a leč tito příslušníci nejsou vidět v pomyslném boji, jsou nezastupitelní.

Bez logistiky by to nešlo

Jednotky by, jak již bylo popsáno výše, nemohly fungovat bez základních sociálních podmínek, které vytváří rota logistiky. Příslušníci zásobovací čety – kuchaři tak denně připravovali v polních podmínkách na tisíc teplých jídel, a také hektolitry horkého čaje, aby se mohli vojáci při návratu z výcviku zahřát. Četa oprav roty logistiky byla v rámci cvičení k dispozici ve dne i v noci, v případě jakékoliv poruchy na technice, zbraních a zejména na naftových topidlech, tzv. „bufících“, které navíc bylo třeba neustále doplňovat palivem. Rota logistiky 73. tankového praporu plně spolupracovala při plnění těchto

úkolů s příslušníky praporů 14. pluku logistické podpory. Ochrana celého tábora byla na bedrech velitelské roty. 24 hodin denně byla stráž u vchodu do tábora, v parku vojenské techniky, muničních skladů a také u vstupu na hlavní místo velení. Spojovací četa zabezpečovala radiové spojení s cvičícími jednotkami a všechny ostatní druhy spojení proto, aby mohl štáb praporu plnit úkoly stejně jako v posádce. V případě výpadku spojení mezi TOCem (TOC – taktické operační centrum) a manévrovou jednotkou byla četa připravena nasadit retranslační stanici a předávat tak mezi nimi potřebné informace.

*Text: rtm. Lucie Gallová, Michal Voska,
foto: Michal Voska*

A fakta

Vojenský újezd Hradiště je újezd bez trvale hlášených obyvatel. Nachází se v okrese Karlovy Vary v Karlovarském kraji mezi městy Karlovy Vary, kde také sídlí jeho újezdní úřad, Bochov, Kadaň a Podbořany v Doupovských horách. Má plochu 331,61 km², je tedy největším vojenským újezdem v České republice. Nadmořská výška území se pohybuje kolem 500 až 700 m; nejnižší místo je na silnici na pravém břehu řeky Ohře mezi Velichovem a Vojkovicemi při západní hranici vojenského újezdu, nejvyšším bodem újezdu (a celých Doupovských hor) je vrch Hradiště (934 m) v jeho centrální části.

Výroční zpráva Vojenského zpravodajství ze zájmových oblastí

Svět v roce 2016

Reakce na nové světové fenomény a celospolečenskou situaci, ale i analýza krizových regionů včetně Blízkého a Středního východu, severní Afriky, Balkánu či regionu států bývalého Sovětského svazu. To a mnohé další vám přinášíme ve zkrácené podobě za rok 2016 z materiálů, které přináší Výroční zpráva. Naleznete zde i reakce na aktuální hrozby, včetně kybernetické bezpečnosti. Úmyslně se zaměříme především na oblasti našeho zájmu s ohledem na aktuální zahraniční nasazení našich vojáků.

Česká republika se i v minulém roce nacházela na okraji geopolitických zájmů velmocí a nestátních aktérů, které určovaly bezpečnostní prostředí ve světě. V roce 2016 probíhaly více než dvě desítky ozbrojených konfliktů různé intenzity, ve kterých uplatňovaly své zájmy otevřeně nebo skrytě jak globální, tak regionální mocnosti. Kromě tradičních dimenzí pro vedení války, jako jsou země, moře a oceány, vzdušný a kosmický prostor nad nimi, se boj rozšířil i do kybernetického prostoru. Elektronické propojení světa čím dál víc ovlivňuje bezpečnost a integritu států i běžný život jejich obyvatel. Je logické, že všechny tyto dimenze jsou využívány i pro dosažení vojenských cílů. Pro země velikosti ČR se stále více stávají strategickou komoditou informace, které jim umožňují s předstihem reagovat na situace, do kterých mohou být vtaženy proti své vůli v důsledku tzv. hybridního působení silnějších aktérů. Žádný ozbrojený konflikt v minulosti nebyl pouze konvenčního charakteru, ať už se jednalo o světovou válku, regionální konflikt, nebo válku občanskou.

Region Afghánistán – Pákistán

Protivládní hnutí Tálibán upevnilo svůj vliv nad třetinou území Afghánistánu.

Ačkoliv se Tálibán potýkal s vnitřními problémy (včetně nahrazení nejvyššího velitele Achbara Mansúra zabitého v květnu 2016 Hajbatulláhem Achundzádou), aktivity a bojovost hnutí nebyly omezeny. Afghánistán zároveň zůstal zájmovou oblastí pro skupiny napojené na mezinárodní terorismus, především al-Káidu a Da'esh. V rámci usmířovacích jednání s Tálibánem, která zůstávají zásadním předpokladem pro zlepšení bezpečnostní situace v zemi, nebyl ani přes mnohé iniciativy zaznamenán pokrok. Za dílčí úspěch považuje afghánská vláda uzavření mírové dohody s opozičním militantním hnutím Hizbí Islámi Gulbuddín (HIG). V následujícím období tak bude HIG významnou politickou silou v zemi, která však podle hodnocení VZ spíše přispěje ke zvýšení mezietnického napětí než k pozitivnímu vývoji bezpečnostní situace. Vzhledem k vysokým ztrátám, pokračující korupci a nekompetentnosti velení se zhoršovala morálka v řadách afghánských bezpečnostních sil (ANDSF). Rozvoj jejich schopností a kapacit nedosáhl takové úrovně, která by umožnila zlepšení bezpečnostního prostředí. Pouze výrazně vyšší bojové nasazení stěžejních složek ANDSF, speciálních sil a částečně afghánského letectva a především koaliční letecká i pozemní

bojová podpora přispěly k tomu, že se v roce 2016 Tálibánu nepodařilo dosáhnout výraznějších úspěchů. I po letech působení mezinárodní koalice zůstává Afghánistán nadále nestabilní zemí s rizikem kolapsu státních struktur. Potenciální zhroucení Afghánistánu by nepochybně vedlo k destabilizaci celého regionu a k obnovení základů mezinárodního terorismu. Aby nedošlo k naplnění tohoto scénáře, je potřebné mj. i nadále podporovat budování vojenských schopností vládních sil.

Bývalý Sovětský svaz

Ruská federace (RF) pracovala i v minulém roce intenzivně a v globálním měřítku na znovuzískání pozice respektované velmoci s využitím politických, ekonomických, diplomatických, informačních a vojenských prostředků. Vojenské zpravodajství se zaměřilo především na hodnocení vojenských schopností RF, které patří mezi klíčové k dosahování strategických cílů země. V této oblasti se Ruská federace zaměřila primárně na upevnění odstrašující role svých jaderných a vzdušně-kosmických sil a na zdokonalení tzv. projekce síly s využitím ruského technologického pokroku. Kromě posilování expedičních schopností, které ruské ozbrojené síly prokázaly v případě

krizí na Ukrajině a v Sýrii, dále budovalo Rusko kapacity pro boj v kyberprostoru, v oblasti hypersonických zbraní s přesným navedením na cíl a ve schopnostech zamezení přístupu protivníka do vzdušného prostoru zájmové oblasti. Mezi priority patřila i v roce 2016 modernizace OS. Obranné výdaje se nadále zvyšovaly, a to i přes nepříznivý vývoj makroekonomických dat. Ruský vojenskoprůmyslový komplex (VPK) byl schopen dodávat významné množství vojenského materiálu jak pro potřeby domácích OS, tak i na export, který v roce 2016 dosahoval výše přibližně 15 mld. USD. V oblasti konvenčních sil pokračovalo zvyšování operačních schopností vojenských uskupení, předurčených pro obranu na západním a jihozápadním strategickém směru. Významnou součástí reorganizace OS byla výstavba nové vojenské infrastruktury zahájená v lednu 2016, která byla spojena s částečnou redislokací vybraných jednotek z centrální oblasti Ruska do blízkosti hranic s Ukrajinou.

Region Balkán

Bezpečnostní situaci Bosny a Hercegoviny, Kosova a Makedonie ohrožovaly převážně jejich vnitřní problémy. Přetrvávající mezinárodní napětí se projevilo

vzájemnými konfrontacemi a nízkou úrovní spolupráce správních a represivních orgánů. Sociální a ekonomická nespokojenost obyvatelstva narůstala, což spolu s demografickým vývojem vytvářelo příhodné prostředí pro šíření islámského extremismu za aktivní účasti třetích zemí podporujících např. wahhábismus. V minulém roce byl zaznamenán úbytek osob cestujících do zemí regionu Blízkého a Středního východu za účelem zapojit se do bojů po boku radikálních islamistů. Celá řada se jich naopak vracela zpět do vlasti, zklamaná poznanou realitou. Tyto osoby sice představovaly bezpečnostní riziko pro země západního Balkánu, avšak v menším měřítku, než tomu bylo např. ve Francii, Belgii či v Německu. Navzdory mediační roli EU bylo v rámci kosovsko-srbského dialogu dosaženo malého pokroku. Implementace dohody o vzniku Asociace srbských municipalit v Kosovu, která je pro Srbsko zásadní, nebyla kosovskou vládou vůbec zahájena. Srbská reprezentace navíc považovala celý proces normalizace vztahů s Kosovem zprostředkovaný EU za stupňující se nátlak na uznání nezávislosti Kosova. Ve vojenské oblasti Srbsko rozvíjelo spolupráci s Ruskem, a to vzájemnými návštěvami oficiálních delegací, expertními jednáními, účastí na vojenských cvičeních či uzavíráním nových smluv o vojensko-technické spolupráci. Společná vojenská cvičení nepřevýšila úroveň roku 2015. Spory jednotlivých zemí západního Balkánu sice negativně ovlivňují vzájemnou úroveň spolupráce, avšak jejich eskalace do ozbrojených konfliktů není v jejich zájmu vzhledem k obecným zahraničně-politickým cílům. Ačkoliv země Balkánu úspěšně bránily rozvoji migrační krize dále do Evropy, nelze vzhledem k demografické struktuře podceňovat vnitřní radikalizační

potenciál s vlivem na bezpečnost v dalších zemích Evropy.

Region Afrika

Také v roce 2016 představovaly některé africké země zdroj hrozeb pro Evropu. Nestabilita jejich politických systémů spolu se špatnou ekonomickou a bezpečnostní situací utvářely příhodné podmínky pro etablování různých teroristických uskupení zejména v regionu severní Afriky. V souvislosti s pokračující migrační vlnou přerůstala hrozba infiltrace teroristů mezi běžence s cílem rozšířit v Evropě své působení v rámci tzv. globálního džihádu. Mírové dohody mezi vládou Mali a separatisty z června 2015 měly v uplynulém roce jen omezený dopad na bezpečnostní situaci v zemi. Četné střety milic v severních regionech znemožňovaly jejich plnou implementaci. Z přetrvávajícího mocenského vakuu následně profitovaly zejména skupiny islámských radikálů, které dále upevňovaly svůj vliv v oblasti. Extremisté systematicky budovali komplexní systém vazeb na místní klanové předáky a pašerácké gangy, který jim umožnil ovlivňovat probíhající procesy a podkopávat snahy o stabilizaci země. V průběhu roku 2016 radikálové usilovali o konsolidaci své přítomnosti také v okolních zemích, zejména v Nigeru, přičemž využívali mezinárodního napětí v oblasti a neschopnosti místních úřadů i bezpečnostních sil. Popsaný vývoj vedl k další destabilizaci bezpečnostního prostředí v širším regionu, což se v následujícím období odrazilo ve zvýšeném ohrožení zahraničních sil působících v Mali, včetně příslušníků AČR.

Tato zaměstnání zvýší mezinárodní prestiž českých geografů a hydrometeorologů

Dva odborné kurzy

Je řada oborů, ve kterých si čeští vojenská odborníci vedou mezi partnery z Aliance více než dobře. Zcela určitě k nim patří i geografové a hydrometeorologové. Proto není jistě překvapením, že byli právě Češi před časem požádáni, aby pro spojence připravili odborné kurzy.

V pondělí 23. října 2017 zahájil náčelník Hydrometeorologické služby AČR-hlavní specialista ministerstva obrany plukovník gšt. Jan Círek v Olomouci dva odborné kurzy.

„Už před dvěma roky vyvstal v oblasti geografie požadavek od Topografické služby Ozbrojených sil Slovenské republiky spojený s navyšováním počtů, respektive s vytvářením pozic geografů na taktické úrovni,“ uvedl plukovník Círek. „Byl adresován České republice a definován jako vytváření možnosti studia v oblasti geografie příslušníky OSSR, a to tak, aby i osoby bez geografického vzdělání mohly tyto činnosti vykonávat. Tedy, aby získaly kompetence, které jim umožní stát se geografy – topografy.“

Kurzem by mělo postupně projít asi dvacet studentů a ročně by mohlo být proškoleny asi pět budoucích odborníků. Kurz je naplánován na následující čtyři roky, přičemž každý z nich by měl vždy trvat čtyři týdny.

Naše strana tak využívá možnost, aby si doplnila kompetence a rozšířila odborné vzdělání v oboru. Navíc recipročně dostala od Slováků možnost účastnit se specializovaného kurzu v oblasti obrazového

zpravodajství, který využijí vybraní odborníci z 53. pluku průzkumu a elektronického boje.

„Po prvním týdnu kurzu, jehož obsahem jsou základy geografie a účastní se ho pouze slovenští frekventanti, nastupuje v dalších týdnech odborné geografické vzdělávání. To je zaměřeno i na využívání speciálních softwarových aplikací,“ doplňuje plukovník Círek.

Pokud jde o druhý kurz, tedy meteorolog – aerolog, ten je veden v anglickém jazyce a je základním jednotýdenním kurzem určeným pro vojenské meteorology států NATO a zemí PFP.

Do pilotního odborného kurzu, který připravili čeští odborníci, se nominovali meteorologové z Belgie, Estonska, Litvy a Polska. Více než šedesát procent výuky představuje praktická část, ve které se účastníci seznamují a učí provádět aerologická měření a pozorování. Součástí výcviku je tedy kompletní příprava balónu, radiosondy a aktivace příslušného softwaru k zajištění bezchybné komunikace pozemní stanice s vypuštěnou radiosondou. Specifickou částí tohoto kurzu je seznámení studentů s měřením radioaktivity ve volné atmosféře.

Kromě nezbytného poučení o bezpečnosti, studenti totiž pracují s vodíkem, se účastníci kurzu seznámí s aerologickými systémy hydrometeorologické služby AČR, potažmo států NATO. Naučí se je používat a provádět na nich základní údržbu. Část přípravy věnují zkušení lektori i tvorbě předpovědí jednotlivých meteorologických prvků a jevů na základě naměřených dat.

Kurz splňuje svým rozsahem i požadavky doporučení světové meteorologické organizace (WMO). Každý absolvent, který složí úspěšně test a praktickou zkoušku, získá certifikát. Ten je plně platný i v civilním prostředí.

Realizaci jednotlivých kurzů v oblasti působnosti geografické služby AČR a hydrometeorologické služby AČR zajišťují odborníci Vojenského geografického hydrometeorologického úřadu (VGHMÚř). Konkrétně oddělení odborné přípravy a výcviku, které je dislokováno v Olomouci.

Obě vojenské odbornosti, Geografická služba AČR i Hydrometeorologická služba, jsou málopočetnými vojenskými odbornostmi, a proto je na odbornou přípravu v průběhu celé kariéry kladen velký důraz.

„Ročně přichází z Univerzity obrany v Brně asi osm důstojníků. Z nich se postupně stávají úzce specializovaní odborníci. Náborem z civilu se takto vzdělání specialisté získávají jen velmi zřídka, navíc se většinou jedná o středoškoláky. Právě z těchto důvodů je naprosto nezbytné řídit precizně kariéru každého ze specialistů. Geografové i hydrometeorologové se stejně jako lékaři musejí vzdělávat celý svůj profesní život,“ dodal plukovník Jan Círek.

Text: Miroslav Šindelář, foto: VGHMÚř

Vojenský policista se opět vrací na start legendární rallye

Po roce Dakar

Druhá strana mince. I tak by se dala nazvat účast nadporučíka Lukáše Kvapila na jednom z nejnáročnějších vytrvalostních závodů na světě. Letošní ročník vymění motocykl za offroad doprovodného media týmu, kde zprostředkuje fanouškům závod ze zcela jiného pohledu.

Rallye Dakar, to nejsou jen silné závodní stroje upravené pro podmínky nejnáročnější dálkové rallye, ale i skutečné lidské příběhy. Představitelem jednoho z nich je i závodník a především vojenský policista Lukáš Kvapil, který si v roce 2017 splnil sen, a postavil se se svým motocyklem Yamaha na start Dakaru. O rok později se na náročnou trať vrací, tentokrát ovšem na čtyřech kolech vozidla Ford Ranger, v rámci doprovodného media týmu. Lukáš měl možnost okusit nejen závod, dvě etapy, ale i co znamená pomoc raněnému závodníkovi a ve finále pak sám pro zranění musel odstoupit. Dlouhodobá rekonvalescence, ocenění za Fair play čin ministrem obrany Martinem Stropnickým, i zcela nové pojetí a směřování své kariéry, a hlavně návrat na start Dakaru, tak lze ve stručnosti popsat uplynulý rok.

Přestupní stanice

„Jsem rád, že v roce 2018 budu moci znovu zažít Dakar, i když v úplně nové roli, na kterou se moc těším, a to v rámci doprovodného media týmu. Těším se na všechny týmy, skvělou, ale neskutečně náročnou atmosféru i na jednotlivé etapy. Pocity závodníků a pohled do zákulisí rallye je něco, co mě už jako malého kluka neuvěřitelně přitahovalo. Letos si tak splním svůj další dětský sen a jsem rád, že budu moci tyto pocity zprostředkovat fanouškům, kteří, třeba jako kdysi já, hltají každý článek, fotku a zpravodajství z tohoto neskutečného podniku. Svoji roli v media týmu vnímám jako jakousi přestupní stanicí mezi mým závoděním na motocyklu a směřováním k dalšímu ročníku Dakaru, kde se na start hodlám postavit na čtyřech kolech,“ uvedl

A fakta

Čtyřicátý ročník Rallye Dakar startuje 6. ledna 2018 a vede přes území Peru, Bolívie a Argentiny. Patnáctidenního závodu se účastní 500 závodníků z 60 zemí. Trasa dlouhá 10 000 kilometrů obsahuje 12 etap. Jde o desátý ročník, kdy je závod veden přes Jižní Ameriku po teroristickém útoku, ke kterému došlo na africkém kontinentě, konkrétně v Mauretánii.

nadporučík Kvapil. Pro něj půjde o jakousi volbu druhu závodního speciálu, tedy zda se v dalším ročníku na startu objeví v terénním voze, nebo zamíří přímo do kokpitu kamionu, třeba po vzoru slavného Karla Lopraise. Tak či onak bude prvním českým závodníkem, který absolvuje Rallye Dakar na motocyklu a následně v autě, či kamionu.

Bez výrazných úprav

Oproti závodním speciálům, které mají výkony v řádu 600 a více koní, Kvapil bude řídit vůz Ford Ranger a motorem o objemu 3,2 litru. Tento dvousetkoňový turbodiesel s vysokým kroutícím momentem neprodělal žádné převratné úpravy. Došlo především k rozšíření vozu za užití podložek, dále jsou zde použity speciální terénní kola a pneumatiky, nainstalována zahrádka se světelnou rampou, rám a vylepšené sedačky s pětibodovým bezpečnostním pásem. Samozřejmostí je pak hasicí přístroj, řada náradí i drobné náhradní díly. Vůz, který je v našich končinách brán jakožto luxusní pracovní pick-up s nástavbou, se tak stane závodním náčiním media týmu na trase dlouhé přes deset tisíc kilometrů.

Text: Michal Voska, foto: archiv npor. Kvapila

S ředitelem Ústřední vojenské nemocnice Praha Miroslavem Zavoralem jsme hovořili nejen o jeho profesorském titulu

Učarovala mu gastroenterologie

V čele Ústřední vojenské nemocnice Praha stojí již několik let Miroslav Zavoral. Nemocnice pod jeho vedením dosáhla celé řady úspěchů. Nejen z tohoto důvodu jsme ho požádali o následující rozhovor.

Kromě toho, že jste ředitelem tohoto prestižního zdravotnického zařízení, máte i titul profesora. Jak dlouhou cestu životem jste musel ujit, než jste získal tento významný akademický titul?

Cesta k němu rozhodně nebyla jednoduchá. Vždy jsem chtěl dělat medicínu kontaktní, být v kontaktu s pacienty. Zároveň jsem se však chtěl vydat i směrem k vědě, což souvisí s cílem udělat maximum pro pacienty. Bez výzkumu, hledání nových účinnějších metod diagnostiky i léčby, se skutečně dobrá medicína neobejde. Před revolucí jsem se ale na vědeckou dráhu vydat nemohl. To se po listopadu 1989 změnilo. Dostal jsem příležitost hned v roce 1990, kdy jsem nastoupil jako odborný asistent pro obor vnitřního lékařství na interním oddělení Fakultní polikliniky VFN v Praze. Tam jsem se pod vedením profesora Friče také profiloval v oboru gastroenterologie. V roce 2000 jsem ukončil postgraduální studium v oboru vnitřní lékařství na Vojenské lékařské akademii JEP obhajobou práce na téma Systém automatického rozlišení stavu kámen – tkáň v procesu laserové litotrypsie cholelithiázy a získal titul Ph.D. Na 2. lékařské fakultě Univerzity Karlovy jsem v roce 2003 habilitoval a stal se docentem pro obor vnitřní lékařství. V roce 2008 jsem pak byl jmenován profesorem vnitřního lékařství.

Jaké je vaše životní krédo?

Vytrvat! Nikoli za cenu nepravostí, ale s nasazením, houževnatostí, vynaložením úsilí a s potřebnou dávkou trpělivosti dosáhnout cíle. Pokud bychom to brali ve vztahu k pacientům, pak vytrvat ve snaze udělat všechno, co jen lze. Hledat nové cesty, nezaostat ve vývoji ani v odborném rozvoji. Důležité je mít respekt: k životu,

k blízkým, povolání, k pacientům a k dobře vykonané práci.

Jaká byla vaše cesta až k současné specializaci?

Zaměření na interní medicínu je má profesní volba. V roce 1973 jsem nastoupil jako sanitář II. patologického ústavu v rámci nultého ročníku FVL UK a pod vedením docenta Záhoře a zahájil tak přípravu na lékařské povolání. Na 1. lékařské fakultě Univerzity Karlovy, kde jsem v roce 1980 odpromoval, byli vynikající pedagogové, kteří ve mně formovali hluboký vztah i respekt k lékařské profesi. Jednoznačná byla i specializace na gastroenterologii, které jsem se začal věnovat záhy po ukončení medicíny, kdy jsem na Interní klinice ILF Krajské nemocnice v Ústí nad Labem postupně pracoval jako sekundární lékař, samostatně pracující lékař a pak již jako ordinář pro obor gastroenterologie. Velmi mě ovlivnila již zmíněná spolupráce s profesorem Fričem v letech

1990–1997. V tom období jsem také absolvoval řadu studijních pobytů v Německu, USA a Japonsku, což mi významně rozšířilo vidění a vnímání medicíny, zvláště pak oboru gastroenterologie.

Jak jste se dostal do Ústřední vojenské nemocnice, jak dlouho zde pracujete?

Do ÚVN jsem nastoupil v roce 1997. Tehdy byl vypsan konkurz na obsazení pozice primáře interního oddělení. Uspěl jsem a od září 1997 jsem stanul v čele II. interního oddělení. Takže v září letošního roku jsem zde pracoval již dvacet let.

Proč jste si vybral právě Ústřední vojenskou nemocnici, jaká specifika tato nemocnice z vašeho pohledu má?

Vojenská nemocnice byla vždy spjata se špičkovou úrovní pracovišť, vybavení, zázemí i potenciálu pro rozvoj v oblasti

vzdělávání a výzkumu. To naplňovalo mé ambice dělat medicínu na nejvyšší úrovni.

S jakým předsevzetím jste do ÚVN přicházel?

Navázat na dobré jméno a výsledky oddělení. Vytvořit moderní pracoviště s dobrými podmínkami pro výzkum i vzdělávání. Měl jsem také vizi vybudování interní kliniky, což v době mého nástupu byla ještě spíše utopie. Přesto jsme s kolegou Kotíkem, který byl primářem I. interního oddělení, pracovali na plánu transformace všech interních oddělení do jednoho klinického pracoviště. V roce 2003 jsme iniciovali návrh na zřízení kliniky a o dva roky později se naši koncepci podařilo uskutečnit. Od 1. ledna roku 2005 vznikla Interní klinika 1. LF UK a ÚVN. Vážím si skutečnosti, že jsem byl jmenován jejím prvním přednostou a jsem jím dosud.

Co se vám za dobu působení v ÚVN podařilo a s čím se naopak dosud potýkáte?

Pokud jde o odborné působení, pak vnímám transformaci interních oddělení na klinické pracoviště jako jeden z významných mezníků v poskytování péče pacientům s interními onemocněními. Ti tvoří nadpoloviční podíl všech nemocných. Mému týmu se mnohé daří, úspěchy přicházejí v oblasti výzkumu, jistotu míru uspokojení přináší i pocit, že umíme vychovávat specialisty v oboru vnitřní lékařství i gastroenterologie.

A s čím se potýkáme? Mohlo by se zdát, že budu mluvit o chybějících financích, nebo o nedostatku personálu. To, co je stálí v problémech, je ale především velký byrokratický moloch a neustálé legislativní změny.

Co považujete za váš dosud největší profesní úspěch a jaké další případné mety jste si vytyčil?

Z pohledu ředitele Ústřední vojenské nemocnice považuji – ve vztahu k akademickému prostředí – za jistý mezník rok 2012, kdy byla ÚVN oficiálně postavena na roveň fakultních nemocnic, kam léta de facto patřila. Otevřel se tak prostor pro vznik dalších klinických pracovišť, rozšíření výukových programů i pro celkový odborný růst potenciálu nemocnice.

Jak se vám daří vychovávat nástupce?

Vážím si toho, že v mém týmu rostou a působí odborníci, kteří jsou velice schopní, mají pro medicínu i zvolenou specializaci, nadání a zároveň chuť a vůli se oboru plně věnovat. K medicíně přistupují s respektem a oddaností, mají vztah k pacientům stejně jako k vědeckému výzkumu. A takových kolegů mám na klinice hned několik.

V čem je práce profesora odlišná od ostatních odborníků?

V naší zemi má profesor trochu odlišný statut než například v Německu, Velké Británii nebo USA. Tam jde především o post vysokoškolského pracovníka, vázaný na konkrétní vysokou školu nebo univerzitu. U nás je to někdy především o získání titulu. Přitom práce profesora by měla být zejména v předávání odborných znalostí a zkušeností, v pedagogické činnosti. Dobrý profesor by měl podle mého názoru zvládat mnoho činností – podílet se na vědecké a pedagogické činnosti, provádět základní či aplikovaný výzkum, vést vědecké týmy, školit studenty v doktorských studijních programech (pozn. Ph.D. studenty). Vést různé typy výuky, publikovat, vystupovat v roli garanta studijních programů či studijních oborů, vystupovat v roli školitele doktorandů při disertačních pracích, působit jako vedoucí či oponent rigorózních prací. Další náplní práce profesora je například tvorba vysokoškolských skript, příprava materiálů pro výuku, zkoušení studentů,

A fakta

Miroslav Zavoral je přední představitel oboru gastroenterologie. Je autorem monografií, publikuje v národních i zahraničních odborných časopisech. Patří k hlavním řešitelům sedmi dokončených a oponovaných grantových projektů IGA-MZ ČR. Je spoluautorem patentu na konstrukci zařízení pro laserovou lithotropi žlučových kamenů (inteligentní laser). Podílel se významně na zavedení nových metod digestivní endoskopie, je jedním z hlavních organizátorů a propagátorů screeningového programu rakoviny tlustého střeva v České republice. Svůj výzkum zaměřuje také na časnou diagnostiku nádorů slinivky břišní a další onemocnění trávicího traktu. Jako školitel postgraduálního studijního programu na Fakultě vojenského zdravotnictví a na 1. LF UK v Praze se věnuje výchově vědeckých pracovníků. Trvale se podílí na pregraduální výuce na 1. LF i 2. LF UK v Praze. Zároveň je vedoucím subkatedry gastroenterologie IPVZ. Pregraduální i postgraduální pedagogika na jeho pracovišti zahrnuje všechny formy klinické výuky, je detailně plánována s maximálním časovým využitím. Osobně zavedl pregraduální výuku na interní klinice 1. LF UK a v Ústřední vojenské nemocnici.

Svou vědeckou a pedagogickou práci přispívá k současné vysoké úrovni české gastroenterologie. Uznáním jeho činnosti je pověření řadou funkcí v domácích i zahraničních odborných společnostech, včetně vytvoření koncepce a organizace vzdělávání v oboru gastroenterologie. Za organizaci osvětové kampaně prevence kolorektálního karcinomu v České republice mu byla udělena výroční cena Evropské společnosti pro gastrointestinální endoskopii (ESGE). V minulosti mu byl udělen čestný odznak AČR Přemysla Otakara II., krále železného a zlatého.

rozvoj předmětů a dalšího směřování oboru, oponentura habilitačních prací. Je to především práce spočívající v kontaktní pedagogické činnosti. Představte si ale, že znám i profesory, kteří tyto činnosti vykonávali minimálně, možná neměli ani studenti, a přesto byli do akademické hodnosti profesor jmenováni.

Co konkrétně dělá vaše pracoviště pro armádu?

Naši lékaři se aktivně účastní misí, vychováváme specialisty, pracujeme na výzkumných projektech ve prospěch armády, vedeme odborný výcvik atd.

Jaké jsou vaše zájmy a záliby?

Mám to štěstí, že patřím k lidem, které práce naplňuje a je jim koníčkem.

Text: Jitka Zinke, foto: archiv ÚVN

Zaujalo nás v poslední době

V Domě armády Praha si připomněli současní i bývalí příslušníci Vzdušných sil AČR osobnost armádního generála Karla Janouška. Při této příležitosti náměstek ministra obrany Antonín Rada vyznamenal jedenáct osobností, které významně přispěly k rozvoji vojenského letectví.

V hlavním sále ministerstva obrany se uskutečnilo tradiční setkání vedoucích představitelů resortu a Generálního štábu AČR s válečnými veterány a vojenskou veřejností u příležitosti 73. výročí boje o Kyjev a pravobřežní Ukrajinu.

V konferenčním sále Domu armády Praha se uskutečnil metodický den hlavní inspektorky ochrany lidských práv v resortu ministerstva obrany Lenky Marečkové. Přítomné přivítali náměstek ministra obrany Antonín Rada a generálmajor Jaroslav Kocián. O hodnotách demokratického právního státu hovořil profesor Jan Kysela a profesorka Helena Válková ve svém příspěvku přiblížila hodnoty chráněné ústavním pořádkem optikou veřejného zájmu. Velkou pozornost věnovali přítomní veřejné ochránkyni práv Anně Šabatové, která hovořila o spolupráci s resortem obrany a vysvětlila svoji působnost veřejné ochránkyně práv ve vztahu k resortu obrany.

První zástupce náčelníka Generálního štábu AČR generálporučík Jiří Baloun jednal v Bratislavě se zástupcem náčelníka Generálního štábu Ozbrojených sil Slovenské republiky náčelníkem štábu generálmajorem Miroslavem Kociánem. Generálové hovořili o zkušenostech obou armád během výcviku vojáků, nasazení v zahraničních operacích a v rámci mnohonárodních struktur a uskupení NATO.

Ve Vojenském geografickém a hydrometeorologickém úřadu v Dobrušce se konalo tradiční setkání geografů Armády ČR. Geografové z jednotlivých brigád a pluků měli příležitost si vzájemně vyměnit své zkušenosti z oblasti geografického zabezpečení AČR, ale také měli možnost seznámit se s novými produkty vytvořenými ve VGHMÚř. O tom, že tato akce je mezi vojenskými geografy velmi vyhledávaná, svědčí fakt, že dorazilo více jak třicet zástupců této málo početné vojenské odbornosti.

Ministr obrany Martin Stropnický se v Bruselu zúčastnil společného zasedání ministrů obrany a zahraničí zemí EU. Se svými protějšky ze zemí V4 jednal Martin Stropnický o vzájemné spolupráci a poté s českým ministrem zahraničí podepsali přistoupení k programu trvalé strukturované spolupráce (PESCO). Cílem této spolupráce je zajistit lepší koordinaci a spolupráci v obranných investicích, vojenských schopnostech, ale i při konkrétních vojenských misích.

První zástupce náčelníka Generálního štábu AČR generálporučík Jiří Baloun jednal v Bratislavě se zástupcem náčelníka Generálního štábu Ozbrojených sil Slovenské republiky náčelníkem štábu generálmajorem Miroslavem Kociánem. Generálové hovořili o zkušenostech obou

Ve Vojenském geografickém a hydrometeorologickém úřadu v Dobrušce se konalo tradiční setkání geografů Armády ČR. Geografové z jednotlivých brigád a pluků měli příležitost si vzájemně vyměnit své zkušenosti z oblasti geografického zabezpečení AČR, ale také měli možnost seznámit se s novými produkty

Ministr obrany Martin Stropnický se v Bruselu zúčastnil společného zasedání ministrů obrany a zahraničí zemí EU. Se svými protějšky ze zemí V4 jednal Martin Stropnický o vzájemné spolupráci a poté s českým ministrem zahraničí podepsali přistoupení k programu trvalé strukturované spolupráce (PESCO). Cílem

V Senátu Parlamentu České republiky se uskutečnila vernisáž výstavy In memoriam, na jejímž pořádání se podílejí odbor pro válečné veterány sekce právní ministerstva obrany společně s první místopředsedkyní Senátu PČR Miluší Horskou. Výstavy se kromě dalších hostů zúčastnily i rodiny padlých vojáků.

Generální ředitel Hasičského záchranného sboru ČR generálporučík Drahoš Dyba spolu se svými náměstkyněmi a krajskými řediteli navštívil Vojenský geografický a hydrometeorologický úřad v Dobrušce. Zajímali se především o působnost a úkoly úřadu se zaměřením na úkoly krizového řízení. Vojenští odborníci jim představili jednotlivá pracoviště a mobilní techniku, včetně jedinečného pracoviště seismické stanice Polom. S ředitelem úřadu plukovníkem Janem Maršou pak projednali možnost užší spolupráce mezi oběma organizacemi.

V Bruselu se uskutečnilo zasedání ministrů obrany zemí NATO. Kromě Martina Stropnického se za Českou republiku zúčastnili velvyslanec při NATO Jiří Šedivý, náměstek ministra obrany Jakub Landovský a vojenský představitel ČR při NATO a EU generálporučík František Malenínský.

Ve Dvořákově síni pražského Rudolfiny se uskutečnil koncert pro válečné veterány. Účastníci druhoválečného konfliktu i novodobí veteráni s rodinnými příslušníky uctili památku všech válečných veteránů u příležitosti jeho tradičního svátku. Koncert ke Dni válečných veteránů připravila Ústřední hudba Armády České republiky pod taktovkou podplukovníka Jaroslava Šípa, velitele a hlavního dirigenta armádního tělesa. Válečné veterány pozdravili náměstkyně ministra obrany Alena Netolická a náčelník GŠ AČR armádní generál Josef Bečvář.

Náčelník GŠ AČR armádní generál Josef Bečvář jednal v Praze se svým slovenským protějškem generálem Milanem Maximem o oslavách 100. výročí samostatného Československa. Generálové probírali možnosti zapojení obou armád do akcí připomínajících sté výročí v roce 2018 v České republice i na Slovensku.

Na Čestném dvoře Národního památníku na pražském Vítkově se uskutečnil slavnostní nástup u příležitosti Dne válečných veteránů. Památku veteránů uctili ministr obrany Martin Stropnický, náčelník GŠ AČR armádní generál Josef Bečvář, zástupci diplomatického sboru, významní představitelé státní správy a samosprávy, Československé obce legionářské, zástupci dalších veteránských organizací a další čestní hosté.

Zástupce velitele Vzdušných sil AČR brigádní generál Petr Hromek se v Berlíně zúčastnil mezinárodní konference International Fighter 2017. Program jednání byl vzhledem k současným globálním hrozbám a rizikům zaměřen na potřebu průběžné modernizace nejen bojových letounů, ale i dalších prostředků zapojených do leteckých operací. Představitelé vzdušných sil z Evropy, Asie, Ameriky i Afriky se shodli na nutnosti interoperability a pokračování v mezinárodních cvičeních pro zdokonalení společných postupů.

Rozhovor s ředitelem KVV Brno plukovníkem
gšt. Radkem Černým

Neděláme jen evidenci záloh

Krajské vojenské velitelství Brno řídí od června letošního roku plukovník gšt. Radek Černý. Po pěti měsících ve funkci jsme ho požádali o následující rozhovor.

Čím aktuálně žije vaše velitelství, na plnění jakých úkolů se soustředíte a vaše pozornost?

Minulý týden byla u velitelství prováděna kontrola do více oblastí ze stupně SRPS MO. Tento týden realizujeme cvičení naší pěší roty AZ Nodos Guardian 2017, zaměřené na schopnost plnit jeden z jejích primárních úkolů, procházíme plánovacím procesem na rok 2018. Když takto hovoříme, možná je dobře, že začínáme touto otázkou. Moji kolegové v seriálu vašeho časopisu hlavní úkoly KVV zpravidla již zmiňovali. Přesto KVV bývají občas některými stále viděna jako někdejší vojenské správy a jejich činnost je zužována na evidenci záloh. Trvale se samozřejmě soustředujeme na mobilizační problematiku jako takovou, ale realizujeme také přípravu, výcvik a všestranné zabezpečení pěší roty AZ jako jakéhosi jádra pěšího praporu, zabýváme se rozsáhlou agendou správních činností od dobrovolného převzetí branné povinnosti až po vymáhání stovek pohledávek ve vztahu k bývalým příslušníkům armády, máme své místo v krizovém řízení.

Na jaké úrovni je vaše spolupráce s vedením kraje a dalšími krajskými institucemi?

Nejsem na pozici ředitele KVV ještě tak dlouho, abych učinil jednoznačný závěr. K mému bývalému působení jako velitel pluku radiační, chemické a biologické ochrany v Liberci patřily, nebojím se říci,

nadstandardní vztahy, a já bych na své zkušenosti, jak se jich dosáhlo, velmi rád navázal i tady v Brně. Základy jsou zde již bezesporu položeny z minulosti. A když se zamyslím, ono to ani jinak nejde, protože bychom nenaplnili své poslání v této oblasti. Ředitel KVV je členem Bezpečnostní rady kraje, členem povodňové komise, někteří další příslušníci zasahují do činnosti krizového štábu či odborných komisí. Podílíme se či zapojujeme se do krizového plánování kraje i do realizace krajských cvičení. Kvalitní součinnost s orgány samospráv, prvky IZS a dalších institucí je klíčová pro zvládnutí případných krizových situací.

Jak hodnotíte vztah obyvatel k armádě na teritoriu kraje?

Nejde nezačít tím, že armáda jako celek se dlouhodobě prezentuje jako jedna z nejdůvěryhodnějších institucí, což opakovaně potvrzují průzkumy veřejného mínění. Samozřejmě tomu napomáhá poměrně častá prezentace jednotek na veřejnosti v různých formách a tím pro veřejnost možnost kontaktu s příslušníky armády. Klíčovými partnery pro tyto aktivity jsou pro naše velitelství 74. lehký motorizovaný prapor v Bučovicích a také Univerzita obrany v Brně. Klíčové ovšem samozřejmě je mít tuto důvěru trvale podloženu jistotou, že armáda nezklame v případě, že by to bylo potřeba. To by se samozřejmě názor na armádu a vztah k ní radikálně a na dlouhou dobu změnil, a to si nikdo nepřeje. Na tom pracujeme každodenně.

Prezentace vojenských tradic a podpora válečných veteránů se dostává do popředí, jak si v této oblasti vede KVV, které řídíte?

Přestože odpovědnost za podporu válečných veteránů náleží obecně odboru péče o veterány, nelze se této činnosti samozřejmě v rámci kraje vyhnout. A my se ani nevyhýbáme. Určitě jsme nápomocni radou, pokud můžeme, cokoli zprostředkujeme, poskytneme prostory pro činnost profesních spolků, popularizujeme činnost Komunitního centra pro válečné veterány, které je umístěno zde v Brně. Podporujeme všemožně organizaci pietních aktů a vzpomínkových aktů, abychom zvyšovali povědomí veřejnosti o historických souvislostech. Uctíváme padlé válečné veterány a vždy zdůrazňujeme, že si úctu veřejnosti zaslouží. Spolupracujeme v této oblasti s partnerským útvarem, Univerzitou obrany, Vojenskou nemocnicí Brno, orgány státní správy a samosprávy.

To také souvisí s POKOS. Jakým směrem by se měl tento projekt zaměřit, aby příprava obyvatel k obraně vlasti byla skutečně efektivní?

Příprava by měla vytvářet pozitivní hodnotový systém opřený o historickou zkušenost a ovlivňovat postoje v oblastech obrany státu a ochrany fyzického i duševního zdraví, životů, životního prostředí a majetku při různých rizikových situacích a mimořádných událostech vojenského charakteru. Je to tedy komplexní záležitost. Obecně se

musí v jednom okamžiku cílová skupina dovědět, co je to obrana státu, jaké k tomu stát má nástroje, jak nám v tom pomáhá členství v mezinárodních organizacích a třeba i formou ukázky vidět, jaké vybavení k tomu vojáci mají. Občan a dítě bez uniformy ale takové vybavení nemá, takže musí hlavně pochopit, jaké je jeho místo při obraně státu, jak může státu ulehčit tím, že si bude vědět rady v různých krizových situacích a bude dokázat alespoň částečně pomoci sám sobě, svým blízkým i dalším skupinám obyvatelstva. Cílová skupina musí pochopit, proč jí to všechno vlastně říkáme. K tomu musíme hledat metody a vybírat zkušený personál, protože je to i o schopnosti efektivní komunikace s cílovou skupinou. Vyšší efektivita projektu také vede přes připravenost učitelů a součinnost se zakladateli škol.

Je ve vašich silách (KVV) organizovat pro jednotku AZ dostatečně kvalitní a atraktivní výcvik? Jak právě tento moment podle vás ovlivňuje nábor do AZ?

Především je potřeba zmínit, že velitelství nemá k zajištění kvalitního a atraktivního výcviku v podstatě téměř žádné vlastní nástroje. Kombinací součinnosti s partnerským útvarem – 74. lehkým motorizovaným praporem, s využitím dalšího materiálu a možností účastnit se a podílet se na zabezpečení výcviku typu Komando nebo cvičení Ample Strike se to, i dle vyjádření velitelského sboru naší pěší roty AZ, daří. Jde ale hlavně také o to, aby byl výcvik blízký možné realitě. Uvidíme, jak se v budoucnu uplatní možnost třeba vyslání vojáka v záloze do zahraniční operace. To je také příprava a jsou to cenné zkušenosti. Osobně jsem se setkal při svém působení v zahraničních operacích se záložními vojáky v mezinárodních jednotkách Kanady, USA, Německa, apod.

Postavení AZ změnila nová legislativa, přesto přetrvávají určité problémy. Na co si záložníci nejvíce stěžují a s čím jsou naopak spokojeni?

Někteří si občas povzdechnou nad ne vždy úplně nejvstřícnějším postojem zaměstnavatele k účasti na cvičení, a to i přes možnost výplaty náhrad zaměstnavatelům našich vojáků. Stále jsou v zásadě tři kategorie zaměstnavatelů. Jednou, takřkajíc menšinou, jsou ti, které závazek našich vojáků vůbec nezajímá, a nezhledňují jej. Druhou skupinou jsou ti, kteří záležitost berou jak je i s benefity a vojáky uvolňují, a třetí skupinkou jsou zaměstnavatelé, kteří vidí vojáka AZ – svého zaměstnance jako kamínek do mozaiky image své firmy či společnosti. Naopak spokojeni jsou ve většině s tím, že se podmínky služby přibližují pravidlům stanoveným pro vojáky z povolání, protože v tom vidí cestu, jak být ještě více respektováni za to, co vedle svých civilních zaměstnání dělají. Vesměs pozitivní jsou ohlasy na zvýšení počtu dnů, které je nezbytné strávit vojenským cvičením pro vznik příslušných náhrad. Vnímají také postupně rostoucí úroveň materiálního zabezpečení.

Jak byste charakterizoval jednotku AZ, která působí při vašem velitelství? Jak je vnímána na teritoriu kraje?

V dnešní jednotce AZ KVV Brno je pouze 24 původních či služebně starších příslušníků. Z toho, co jsem prozatím mohl vidět a vnímat, nechci učinit závěr, jestli je např. naše rota jednou z nejlepších. Určitě je konsolidovaná, naplněna lidmi, kteří tam chtějí být, přistupují k záležitostem kolem zařazení do AZ zodpovědně, nejsou uříkaní, jsou přímí, přispívají k pozitivní prezentaci AČR na veřejnosti. To všechno a mnoho dalšího, včetně jejího vnitřního života, jí dává předpoklady a potenciál být v samotném popředí jednotek AZ. Vnímání jednotky AZ vidím jako pozitivní, v krajském měřítku se její prestiž zvyšuje. V budoucnu přistoupíme k další popularizaci problematiky AZ v jednotlivých obcích s rozšířenou působností, s jejími představiteli plánují společně jednání v prosinci tohoto roku.

Text a foto: Miroslav Šindelář

10. prosinec – Mezinárodní den lidských práv

V letošním roce si připomínáme už 27. výročí Mezinárodního dne lidských práv. Lidská práva mají již delší dobu pejorativní nádech – jako kdybychom ztratili povědomí o důvodech, proč kdysi byla přijata Všeobecná deklarace základních práv a svobod, a následně další prameny lidských práv. Proč pro nás kdysi měly tu důležitost, že jsme byli – přinejmenším někteří z nás – ochotni riskovat vězení?

Původním smyslem přijatého dokumentu bylo vystříhat se jakýchkoli ozbrojených, ale i sociálních konfliktů, vytvořit bezpečné prostředí, zabránit konfliktům.

Tak, jako je cílem práva (teoreticky, pokud to sami nerespektujeme a nehledáme ji) spravedlnost, základní práva a svobody říkají, jak jí rozumět, co je jejím obsahem. Pokud bychom tyto principy plně respektovali při aplikaci právních norem a implementovali do naší každodenní praxe, nemuseli bychom dnes mluvit o krizi práva. Pokud bychom si uvědomili, že jde o naše v právu zakotvené ústřední hodnoty (které nemají nic společného s emotivním, traumatizovaným, nemocným rozhodováním a chováním), jež mohou být naší silou, nečelili bychom dnes nepochopitelným konfrontacím vlastního hodnotového systému a současného světa, a nevytvářeli další a další hrozby. Nepohybovali bychom se v mezních polohách něčeho, co s nimi souvisí jen zdánlivě, a jako zástupné cíle je často jen výrazem našeho zoufalství, bezradnosti a strachu.

Výzvou dneška je rozumět významu a smyslu těchto hodnot, dokonce i pro naše přežití, a jim odpovídajícím imperativům v právu. Naplňovat je. Rozvzpomenout se na hodnoty, jejichž součástí je úcta a nutnou podmínkou i sebeúcta. Najít svou skutečnou stabilitu a sílu.

Lenka Marečková, hlavní inspektorka ochrany lidských práv v MO

Představujeme krajská
vojenská velitelství

KVV

Brno

a pěší rota AZ

Pro potřebu mírového a válečného doplňování armády byl v poválečném období vytvořen orgán, který řídil veškerou činnost v této oblasti v rámci jednotlivých krajů. Na jejich úrovni byla vytvořena v roce 1949 krajská vojenská velitelství, která byla v roce 1953 přejmenována na krajské vojenské správy. Jedna z nich sídlila právě v Brně. Tento vojenský správní úřad byl od roku 1953 ještě třikrát reorganizován se změnou názvu. K počátku roku 1992 pak bylo vytvořeno Vyšší doplňovací velitelství Brno. To se o tři roky později reorganizovalo na 26. velitelství územní obrany a konečně v roce 2003 na 24. krajské vojenské velitelství Brno. Celkem se vystřídalo při řízení tohoto vojenského subjektu do současné doby 16 velitelů ředitelů.

Kromě koordinace a zabezpečování mírového a válečného doplňování armádních útvarů a zařízení plní Krajské vojenské velitelství mobilizační úkol vytvořením vlastních jednotek, které měly na teritoriu Jihomoravského kraje v případě válečného konfliktu rozšířit střežení hospodářsky a válečně důležitých objektů a zabezpečovat teritorium proti diverzním akcím protivníka.

Pěší rota AZ tohoto velitelství patří k těm nejnaplněnějším v České republice. Letošní podzimní částí pravidelných cvičení jednotek aktivní zálohy se zúčastnilo na 58 záložníků. V průběhu cvičení obsadili elektrickou rozvodnu poblíž obce Sokolnice.

„Devět z nás se účastnilo přípravy na KVV v Brně, kde se učili, jak vykonávat odvodní řízení. No a zbytek se v Sokolnici zdokonaloval v činnosti, která je nám vlastní – střežíme nevojenský objekt důležitý pro obranu státu,“ uvedl zástupce velitele roty četař David Šálek. Muž s autoritou, kterého ostatní příslušníci mnohdy i s vyššími hodnotami takzvaně berou. Spolu se zálohami, které na sebe dobrovolně převzaly závazek připravovat se na svou službu v řadách

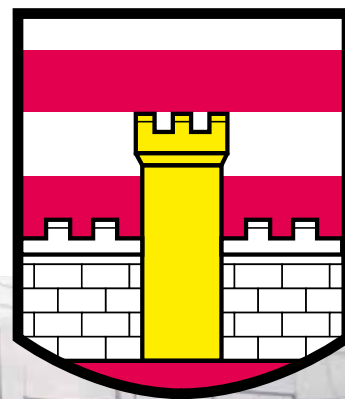
AČR, se cvičení účastnili i vojenští profesionálové z KVV – podplukovník František Heideker, zkušený vedoucí starší důstojník operačního oddělení, kapitán Radim Zákoutský a další.

Příslušníci jednotky si v prostoru rozvodny vybudovali zázemí, postavili stany a začali s nácivky pod dohledem instruktorů z partnerského útvaru, kterým je 74. lehký motorizovaný prapor z Bučovic.

„Pro vojáky – aktivní záložníky je to vlastně rutina, mnozí z nich jsou v jednotce i osm a více let. Jsou zde však i nováčci a právě je potřebujeme vtáhnout do kolektivu zkušených vojáků. Proto jsme uvítali, že se tady konala prezentace v rámci projektu POKOS. Mohli jsme se pochlubit, co umíme. Představit laikům, jaká je náplň práce příslušníka pěší roty. Vojáci si zde vybudovali kontrolní propouštěcí místa a činnost na nich doslova pilovali. Soustředili se na zdánlivě maličkosti, jako je pečlivá kontrola osob, které vjíždějí do střeženého prostoru. K tomu využívali i psů s jeho čtyřnohým svěřencem,“ uvedl podplukovník Heideker.

Zástupce velitele pěší roty AZ četař Šálek dodal, že veškerá činnost v sokolnické rozvodně podléhala přísným bezpečnostním předpisům. On sám je silnoproudář a tak se pohyboval v celkem důvěrně známém prostředí. Zařazení projektu Přípravy obyvatel k obraně státu – prezentaci pro školy, berou mnozí jako zpestření své služby a chvílku odreakování od drilů, které zde nacvičovali. Ostatně, jak konstatoval jeden ze cvičících poručík Václav Klein: „Jsme zvyklí spíše cvičit v terénu, ale i takováto prezentace je asi třeba, aby se naše práce dostala do povědomí lidí.“

Text a foto: Miroslav Šindelář

Setkání Asociace křesťanů v armádě

V samé blízkosti Vojenského výcvikového prostoru Doupov v prostorách Pastoračního a vzdělávacího centra plzeňského biskupství v Perninku se uskutečnilo o posledním zářijovém víkendu v pořadí devatenácté setkání vojáků a zaměstnanců armády, kterým je blízká křesťanská víra.

Promyšlený a pečlivě připravený program nabídl příležitost k společným prožitkům dospělým i dětem, ať už při posezení s přáteli, při bohoslužbě, modlitbě nebo při poznávání regionálních jedinečností a pozoruhodností.

Pěší poutí k základnímu kameni vojenského kostela na Doupově vyjádřili účastníci podporu realizaci netradičnímu projektu, který je vnímán jako symbol smíření s po válce odsunutými obyvateli obcí na území dnešního VVP.

V zamyšlení nesoucím se názvem „Spiritualita života v rodině“ přibližuje Marek Hric, kaplan pro mládež v oblasti Karlovarska, rodinu jako síť vztahů vnitřních i vnějších a jejich souvislost se vztahem k Bohu. Na základě zkušeností z pastorače v převážně ateistické oblasti reaguje na problém nepočetných společenství věřících, jak vybalancovat aktivity ve prospěch farního společenství nebo sboru s činnostmi zajišťujícími správné fungování vlastní rodiny. Zdůrazňuje prioritu vlastní rodiny.

Inspirovající je sdělení viceprezidenta Mezinárodní organizace AMCF (Association of Military Christian Fellowships), jejíž je i AKA součástí, Johna Mike Terryho, bývalého vojáka anglického námořnictva, účastníka bojů o Falklandské ostrovy. Seznamuje s aktivitami na podporu vojáků a předává zkušenost s formami spolupráce s křesťanskými společenstvími na úrovni armád jednotlivých států.

Setkání končí modlitbou za náš svět zasažený na mnoha místech násilím, za ty, kteří nasazují své síly v boji se zlem a za ty, kteří ve válkách způsobených lidskou zlobou zahynuli.

Text a foto: praporčík Vladan Vlček

Inzerce:

Velitel VeV-VA nabízí
volná místa u Centra dopravní výchovy

- pro vojáky z povolání v hodnostech rtm. a npor.
- pro občanské zaměstnance

Nabízíme:

- atraktivní zaměstnání
- práci v odborně zdatném kolektivu
- rozšíření ŘO a OŘVOS o další skupiny
- prostor pro odborný růst a sebevzdělávání

Požadujeme:

- osvědčení k řízení vozidel ozbrojených sil
- odpovídající kariérový kurz
- STANAG 6001 z AJ odpovídající služebnímu zařazení
- praxi v řízení vozidel ozbrojených sil
- chuť učit se novým věcem

Výhodou:

- profesní osvědčení (úplné) učitele řidičů automobilů nebo předpoklady pro jeho získání (pro o.z. podmínkou)
- absolvovaný kurz instruktora řídičské přípravy
- třídní specialista – řidič III. třídy

Obsazení:

- od 1.1.2018, od 1.1.2019

Kontaktní osoba: pplk. Ing. Bc. Radoslav Mareček
+420 973 451 931
radoslav.marecek@sis.acr

Velitel Velitelství Vojenské policie Olomouc
nabízí volná místa:

Oddělení ochrany objektů

Pozice: specialista zásahu (psovod) - rotný

Místo výkonu: Květná, Jaroměř - Nový Ples, Čermná nad Orlicí, Mladkov, Hostašovice

Požadujeme:

- úplné SŠ vzdělání s maturitou
- řidičský průkaz skupiny B
- bezpečnostní prověrka „V“
- STANAG 6001 z AJ 1111 (nemusí splňovat, následně vyslání do kurzu)
- následně absolvování kurzu pro psovody

Kontakt: telefon: 973 401 209, 973 401 208
email: vpolomouc@army.cz

Český obranný průmysl se prezentoval v Agentuře NATO pro podporu a pořizování

„WIN-WIN strategie...?“

Stálý představitel ČR při NATO pan velvyslanec Jiří Šedivý zahájil dne 5. října 2017 první průmyslový den ČR v Agentuře NATO pro podporu a pořizování (NSPA) v lucemburském Capellenu. Akce se konala pod patronací MO ČR a byla pořádána v úzké spolupráci s Asociací obranného a bezpečnostního průmyslu (AOBP) a s českým zástupcem v NSPA.

Cílem pořádání národních průmyslových dnů v NSPA je především zvýšit informovanost ohledně akvizičních procesů NSPA a podpořit zástupce obranného průmyslu z dané země k většímu zapojení do výběrových řízení vyhlašovaných cestou NSPA. Průmyslové dny zároveň slouží NSPA ke zjištění průmyslových možností jednotlivých zemí a k rozšíření svého portfolia potenciálních dodavatelů.

NSPA „source file“ – silné portfolio dodavatelů

Snahou NSPA je podpořit co největší zapojení průmyslových společností, a tím si vytvořit silnou databázi potenciálních, prověřených dodavatelů. Jen v roce 2016 se v NSPA uskutečnilo celkem 13 národních průmyslových dnů, kdy tyto akce vyústily k zaregistrování 1 013 nových společností do databáze dodavatelů NSPA.

Dodavatelé NSPA primárně pocházejí ze členských států NATO a sekundárně ze států partnerských, tj. států, které s NSPA uzavřely dohodu o přidružení. Spolupráci českého obranného a bezpečnostního průmyslu s NSPA se otevírají dveře nejen zpět do České republiky (v případě získání smlouvy s NSPA dle specifikace MO ČR), ale zejména se nabízejí významné příležitosti, jak se stát dlouhodobým dodavatelem i pro ostatních 28 členských států NATO a teoreticky i v dalších více jak dvaceti státech partnerských.

Průmyslový den ČR

Do prvního průmyslového dne ČR v NSPA se zapojilo 15 společností českého obranného a bezpečnostního průmyslu zastupujících nejen tradiční portfolio ČR, tj. výrobu a dodávky munice, zbraňových

systemů či radiolokačních a komunikačních systémů, ale i společnosti poskytující optická zařízení, zdravotnické vybavení, nebo zajišťující výrobu výstrojních součástek.

Za účelem zachování rovných příležitostí mají průmyslové dny v NSPA standardní portfolio. Průmyslový den se tedy skládal ze série přednášek zaměřených na představení, co je posláním NSPA, jakým způsobem NSPA vyhlašuje mezinárodní tendry, či jaké konkrétní kroky musí dodavatelé učinit k zapojení se do soutěže. Aby akce nebyla pouze jednostrannou záležitostí, měli zástupci českého průmyslu také možnost osobně prezentovat svou společnost a portfolio služeb a vojenského materiálu, který nabízejí. Vyvrcholením pak byla možnost přímého jednání (tzv. B2B) s konkrétními manažery NSPA odpovědnými za příslušné komodity výrobků a služeb.

Co je NSPA?

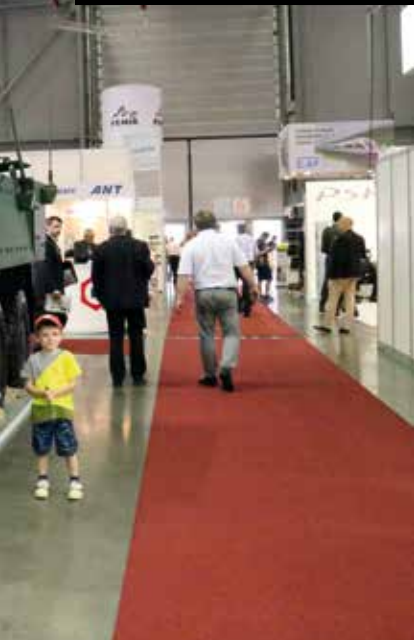
NSPA je specializovanou agenturou NATO, jejímž posláním je reagovat

na požadavky na vyzbrojování a logistické potřeby svých zákazníků. I když by se na první pohled mohlo zdát, že NSPA představuje obchodní entitu, není tomu tak. Cílem NSPA totiž není produkovat zisk, ale napomáhat aliančním státům při rozvíjení jejich individuálních i kolektivních schopností odolat ozbrojenému útoku. Tedy jinými slovy naplňovat požadavek obsažený v článku 3 Severoatlantické smlouvy. Z právního hlediska NSPA sdílí právní subjektivitu NATO a tudíž představuje mezinárodní vládní organizaci založenou Ottawskou úmlouvou.

Na základě požadavku svých zákazníků NSPA vyhlásí mezinárodní soutěž k získání cenově výhodných dodávek na poptávanou výzbroj a výstroj vojáka, klíčové systémy pozemního vojska, klíčové druhy munice pro pozemní a vzdušné síly, radarové a monitorovací systémy, ale i komunikační a informační infrastrukturu včetně její ochrany. V současné době aktuálně podporuje pořizování a provoz více než devadesáti zbraňových systémů pro bojová vozidla, vrtulníky, radary či bezpilotní letouny.

Jako součást podpory vojenských cvičení či vojenských operací NATO je NSPA dále schopno pro své zákazníky zajistit kompletní logistické služby, jako například zajištění

přepravy, inženýrské služby, zajištění dodávek pohonných hmot, zajištění stravování či lékařské péče. „Většina infrastruktury, která se aktuálně nachází na Kábalském mezinárodním letišti, kde tradičně působí i příslušníci AČR, byla postavena právě pod vedením NSPA. V rámci mise NATO Resolute Support v Afghánistánu aktuálně NSPA zajišťuje inženýrské služby, dodávky pohonných hmot, stravovací či úklidové služby. Pro podporu mise KFOR včetně AČR zase NSPA zajistila kompletní outsourcing lékařské péče spojený s provozováním nemocnice typu Role 2,“ vysvětluje zástupce ČR v řídicím orgánu NSPA a zároveň ředitel odboru řízení a podpory SVA MO Mgr. Lubor Koudelka.

NSPA již není jen NAMSA

NSPA vznikla v roce 2012 po ambiciózní reformě agentur NATO, kdy bylo členskými státy NATO rozhodnuto o vhodnosti sloučení a centralizace řady do té doby samostatně působících agentur za účelem větší efektivity a zajištění kompletní integrované mnohonárodní podpory. NSPA tak pohltila agentury jako NAMSA, CEPS a NAMA.

Do tohoto již poměrně širokého portfolia NSPA byla dále začleněna Agentura NATO pro pořizování (NATO Procurement

Agency). NSPA je tak nově pověřena zajišťovat kompletní řízení akvizičních procesů a služeb souvisejících s pořízením společných schopností NATO, včetně kompletního řízení životního cyklu. Tedy zajištění plného spektra činností, jak NSPA s trochou nadsázky často uvádí „od kolébky do hrobu“. „V praxi se zejména bude jednat o zajištění odpovídající schopnosti, která by po roce 2035 měla nahradit alianční Systém včasné vzdušné výstrahy AWACS. Tedy zcela zásadní schopnosti, která významným způsobem posiluje obranyschopnost a akceschopnost NATO. Jelikož AČR využívá tyto schopnosti a finančně a personálně se podílí na jejich provozu, je tato záležitost přirozeně předmětem naší pozornosti“, dodává Mgr. Koudelka.

NSPA a průmyslové příležitosti

I když obranný a bezpečnostní průmysl ČR představuje klíčový prvek strategické podpory rozvoje schopností ozbrojených sil ČR, ČR pro něj nemůže být jediným odběratelem. K zajištění vysoké konkurenceschopnosti, stejně tak k udržení špičkové a dlouhodobě potřebné kvalitativní úrovně českého průmyslu, je proto nezbytné, aby se „čeští zbrojaři“ více prosazovali na zahraničních trzích, zejména členských států NATO.

Nejzajímavější obchodní příležitosti nabízí právě agentura NSPA. V roce 2016 přesáhla hodnota kontraktů udělených NSPA částku 2,96 mld. EUR (tedy zhruba 76,96 miliard CZK). Konkrétně se jednalo o uzavření více než 34 000 smluv, které z hlediska objemu finančních prostředků představovaly nárůst o 14,7% oproti roku 2015.

Z této poměrně významné částky se zástupcům českého průmyslu podařilo získat zakázky za 33,76 miliard EUR. V celkovém objemu se jedná pouze o 1,14% podíl a samy společnosti by si zde měly být vědomy nevyužitých příležitostí. Na druhou stranu je zřejmé, že se řada českých společností obranného a bezpečnostního průmyslu již

velmi úspěšně etablovala na „mezinárodním trhu“ NSPA. Jako příklad je možno jmenovat nejen tradiční české „velikány“ jako je Sellier & Bellot, STV Group (navazující na tradici výroby vojenské munice již za ČSR) nebo ZVI (MPI – navazující na tradici vsetínských zbrojovky), ale také společnosti jako například Glomex, Pramacom-HT, Optokon či Karbox, které se během posledních let dynamicky rozvíjely a svou vytrvalostí a aktivitou uspěly.

Vzhledem k velmi pozitivnímu ohlasu na průběh průmyslového dne Ministerstvo obrany ČR do budoucna plánuje opakovaní akce. Jde o to, aby se toto úsilí sladilo a zkombinovalo s akcemi průmyslové podpory pořádanými v České republice, jako např. výstavy IDET nebo Future Forces Forum. Případným zájemcům o účast v dalších ročních doporčujících pravidelně sledovat webových stránky AOBP. Více informací o NSPA lze nalézt na www.nspa.nato.int.

Otázka pro velvyslance

K úspěchu českého průmyslového dne v NSPA výraznou měrou přispěl i velvyslanec ČR v Lucembursku pan Petr Kubernát.

Pane velvyslance, jak vidíte vaši roli v podpoře českého průmyslu?

Vzhledem k tomu, že naše země má dlouhou průmyslovou tradici, včetně odvětví obranného průmyslu, jsem přesvědčen, že bychom všichni měli mít nejenom ambici, ale i potenciál a kapacitu nabízet v zahraničí konkrétní české výrobky a služby. Podpora českých firem a rozšiřování možností pro jejich uplatnění by dnes již mělo být klasicou součástí práce a aktivit každého českého zastupitelského úřadu. Alespoň v našem případě, byť jsme zde v Lucemburku velmi malý tým, tomu tak je.

*Text: Petra Ditrichová, zástupkyně ČR v NSPA,
foto: autorka a archiv*

Americká armáda testuje mobilní protivzdušnou obranu

Americká armáda (US Army) provedla na střelnici White Sands Missile Range v Novém Mexiku demonstrační testování několika mobilních prostředků protivzdušné obrany (PVO) velmi krátkého dosahu SHORAD (Short Range Air Defense). Americká armáda chce rychle pořídit komerčně dostupné mobilní prostředky SHORAD, aby získala čas na vývoj zcela nového systému.

Noví nepřítelé, nové hrozby

Současná vojenská doktrína Pentagonu nepočítá s působením pozemních jednotek bez krytí silného amerického letectva, jehož úkolem v prvních fázích konfliktu je vybojovat absolutní vzdušnou převahu nad protivníkem.

Tento koncept však naráží na několik zásadních problémů. V současné době se prudce rozvíjí systémy PVO krátkého, středního a dlouhého dosahu. Mediálně nejznámější jsou ruské systémy Pancir S1, Buk M2/M3, Tunguska a samozřejmě S300/S400. Tyto prostředky dokáží efektivně omezit působení amerického letectva.

Druhým problémem je rozvoj bojových dronů. V současnosti drony provádějí především sledovací, průzkumnou a zpravodajskou činnost, ale v nedaleké budoucnosti čím dál více dronů (včetně „kapesních“) získá schopnost provádět úder na pozemní cíle.

Americká armáda nedávno přijala strategický dokument SPAR 20 (Strategic Portfolio Analysis and Review) pro roky 2019 až 2023, který podle důležitosti seřadil 720 zbrojních programů. Dokument obsahuje jednotlivé typy letadel, pozemní techniky a dokonce i vybavení nesené vojáky. Nedávno byl přijat další dokument SPAR pro

roky 2020 až 2024, který seřazuje 820 programů a položek.

Cílem dokumentu je reagovat na objevující se nové hrozby a vyzdvihnout několik desítek prioritních programů zásadně a pozitivně ovlivňujících bojové schopnosti armády.

Mezi klíčové oblasti patří schopnost provádět úder na dlouhou vzdálenost (dělostřelectvo, taktické rakety); mobilita, ničivost a ochrana brigádních bojových týmů; munice; aktivní ochranné systémy (APS); proti rušení odolné nástroje pro určování polohy, navigace a času; elektronický boj; kybernetické nástroje; proti rušení odolná komunikace; dopravní prostředky s kolovým startem a přistáním (VTOL) a protivzdušná/protiraketová obrana.

Klíčovým prvkem posílení protivzdušné protiraketové obrany je zavedení nového mobilního prostředku SHORAD, který ochrání manévrující pozemní jednotky (brigádní bojové týmy) před útoky dronů, bitevních vrtulníků/letadel nebo před raketovou, dělostřeleckou a minometnou municí protivníka.

Americká armáda vyvíjí zcela nový mobilní prostředek SHORAD – do té doby ale plánuje rychle zavést komerčně dostupné a nejlépe bojovým nasazením ověřené mobilní prostředky SHORAD.

Nyní armáda SHORAD zajišťuje pouze pomocí přenosných kompletů FIM-92 Stinger a mobilních prostředků AN/TWQ-1 Avenger na vozidlech Humvee (rakety Stinger a kulomet ráže 12,7 mm). Armáda se přitom dříve opírala o výkonné systémy MIM-72 Chaparral, M6 Linebacker nebo M163 VADS. Námořní pěchota také o LAV-AD.

Ještě v roce 2004 měla armáda 26 samostatných praporů SHORAD, nyní jich má pouze devět. Navíc pouze dva prapory jsou v aktivní službě, zbytek je zařazen u Národní gardy.

Americká armáda snížila počet praporů SHORAD a příslušnou výzbroj s přesvědčením, že již v žádném velkém konfliktu bojovat nebude. Případně s přesvědčením, že si trvale udrží svou absolutní vojenskou nadřazenost nad všemi mocenskými opo- nenty. Žádný „konec dějin“ se však po pádu Sovětského svazu nekonal.

Kandidáti pro SHORAD americké armády

Americká armáda před několika dny na střelnici v Novém Mexiku otestovala několik mobilních prostředků SHORAD. Jedná se o komerčně dostupné zbraňové systémy, které mají rychle, ale dočasně (do příchodu finálního prostředku SHORAD), vyřešit

problém PVO velmi blízkého dosahu americké armády.

Své schopnosti předvedly prostředky SkyHunter od americké firmy Raytheon, Stryker MSL od General Dynamics Land Systems (GDLS), Hybrid Biho z Jižní Koreje a také bojové vozidlo Stryker s kompaktním 30mm kanónem a prostředky pro vedení elektronického boje proti dronům.

SkyHunter je „amerikanizovaný“ izraelský systém protivzdušné/protiraketové obrany Iron Dome, který ničí vzdušné cíle (včetně raketové a dělostřelecké munice) na vzdálenost 4 až 70 km. SkyHunter funguje ve dne v noci a za každého počasí (děšť, písečná bouře, mlha, nízká oblačnost). Kontejnery vypouštěcího zařízení pojmu nejružnější raketovou výzbroj země-vzduch a teoreticky také země-země.

Každá baterie Iron Dome (radar, místo řízení palby a několik odpalovacích zařízení) ochrání prostor o rozloze 150 km². Stryker MSL (Maneuver Short-range Air Defense Launcher) využívá platformu Stryker a modernizovaný bojový modul Avenger.

Bojový modul Avenger pojme střely Stinger, Hellfire nebo AI3. Na rozdíl od infračerveně naváděné rakety Stinger se Hellfire navádí na cíl pomocí vlastního malého radaru. AI3 je pozemní verze letecké střely AIM-9 Sidewinder a ve spojení s věží Avenger ničí i dělostřeleckou, minometnou a raketovou municí. Věž lze volitelně osadit i 30mm automatickým kanónem a laserovým dělem.

Další Stryker předvedl systém elektronického boje AUSD (Anti-UAV Defense System). Ten dokáže rušit větší drony na vzdálenost 8 km, a na několik kilometrů také nejmenší mikrodrony (Group 1 Micro UAV). AUSD již byl úspěšně aktivně nasazen na hranicích se Severní Koreou a také britskou a francouzskou vládou.

Stryker s AUSD byl při testech osazen dálkově ovládanou stanicí s 30mm automatickým kanónem M230L. Efektivní dostřel je 1 500 m, kadence až 600 ran/min.

Posledním testovaným prostředkem bylo pásové vozidlo Hybrid Biho z Jižní Koreje. Hybrid Biho je vybaveno dvojicí 30mm automatických kanónů s kadencí 600 ran/min a efektivním dostřelem 3 000 m. Každý kanón má zásobník na 300 nábojů. Cíl vyhledává/rozpoznává/zaměřuje palubní radiolokátor a elektro-optický senzor (FLIR, TV kamera, laserový dálkoměr). Radiolokátor najde vzdušné cíle (RCS 2 m²; např. bitevní vrtulník) až na vzdálenost 17 km.

Bojový modul Hybrid Biho lze také vybavit střelami země-vzduch velmi krátkého dosahu. V případě zájmu americké armády bude bojový modul Hybrid Biho jistě umístěn na vozidle Bradley nebo Stryker a získá americkou raketovou výzbroj (Stinger, Hellfire, AI3). Není jasné, kdy armáda vybere z nabízených kandidátů svůj nový prostředek SHORAD. Vzhledem k aktivitě americké armády ale rozhodnutí padne do několika měsíců.

Text: Jan Grohmann, foto: Raytheon, GDL

ALASA je mrtvý, at' žije XS-1!

Artist's concept

Vysílání vojenských satelitů na oběžnou dráhu okolo Země je velmi drahá a časově náročná záležitost. Proto americké ozbrojené síly hledají usilovně cesty, jak zredukovat finanční náklady i dobu potřebnou k přípravě a uskutečnění takovýchto misí. V roce 2011 Pentagon inicioval program ALASA (Airborne Launch Assist Space Access), který v roce 2015 vygradoval sérií úvodních zkoušek, které však skončily fiaskem. Potřeba dopravy malých špionážních a komunikačních družic na orbitu však přetrvává, a proto americké ministerstvo obrany místo k ALASA upírá své naděje k jinému projektu – raketoplánu XS-1.

Pohaslá naděje jménem ALASA

Stávající nosiče vojenských družic vycházejí až na výjimky z mezikontinentálních balistických střel, jejich vznik lze datovat už do 50. let minulého století (více o tomto typu techniky viz ATM 8/2015). I když v průběhu desetiletí byly postupně inovovány, dnes se z nich stala komplexní „monstra“ s astronomickou cenou (např. k umístění standardní družice systému GPS v hodnotě přes 250 mil. USD ve vesmíru musí daňoví poplatníci v průměru zaplatit dalších více než 300 mil. USD) a několikaletou čekací lhůtou od zahájení jejich stavby po začátek jejich kosmické pouti. Navíc dosti zásadním problémem je také částečná závislost na zahraničních komponentech, jako v případě rakety Atlas V využívající pro svůj první stupeň ruskou pohonnou jednotku RD-180. Takovýto stav je dlouhodobě neudržitelný, a proto americké ministerstvo obrany začalo hledat způsoby, jak celý proces racionalizovat.

V březnu 2014 oznámila společnost Boeing, že získala státní zakázku na vývoj jednorázových raket ALASA, schopných rutinního transportu miniaturizovaných satelitů do vesmíru, které by oproti současnému stavu snížily cenu takového počtu alespoň o dvě třetiny (pro dokreslení – za pomoci současných vojenských i komerčních technologií se cena vynesení zhruba 1 kg nákladu do kosmu ve Spojených státech pohybuje okolo 60 000 USD). Jakožto nosič ALASA byl vybrán běžný bojový letoun F-15E Strike Eagle, jenž měl vynést podvěšenou raketu do stratosféry, kde by ve výšce přes 12 000 m došlo k jejímu odpoutání od stoupajícího stroje a zažehnutí čtyř hlavních motorů. ALASA díky tomu měla mít schopnost dopravit na nízkou orbitu jeden nebo více mikrosatelitů (či menších nanosatelitů) o celkové hmotnosti až 45 kg, přičemž doba přípravy celé mise neměla přesáhnout 24 hodin. Cena jednoho kusu

ALASA se plánovala na méně než milion USD, tj. do 22 000 USD za kg nákladu.

Obranná agentura pro pokročilé výzkumné projekty (Defense Advanced Research Projects Agency, známější pod zkratkou DARPA), zodpovídající za vznik ALASA, však byla nucena z důvodu čtyř katastrofických selhání celý program zrušit. Všechny úvodní pokusné zážehy na statickém standu skončily buď explozí, nebo jinou obdobnou anomálií, přičemž problém nastal u raketového paliva tvořeného směsí acetyleny (C₂H₂) a oxidu dusného (N₂O), oficiálně označovaného NA-7. Protože se přes veškerou snahu nepodařilo úspěšně vyřešit otázku bezpečnosti (pokud by výbuch nastal v okamžiku zažehnutí motorů na skutečné raketě, mohlo dojít ke zničení letounu-nosiče i s jeho osádkou), DARPA v listopadu 2015 nařídila ukončit veškeré práce na návrhu letového demonstrátoru.

Nastupuje XS-1

Od nefunkčního typu ALASA tak DARPA přeměrovala své úsilí k jinému kosmickému dopravnímu prostředku, a sice raketoplánu eXperimental Spaceplane, známému spíše pod zkratkou XS-1 či komerčním názvem Phantom Express. Zpráva o zahájení prací na jeho vzniku se poprvé objevila v listopadu 2013, ale nutno poznamenat, že se zdaleka nejednalo o první podobný počín. Pokud odhlédneme od notoricky známého raketoplánu X-37B (viz ATM 12/2014), který se naposledy letos 7. května vrátil ze 717 dnů trvajícího letu, tak se patří připomenout např. X-30 NASP z 80. let nebo X-33/VentureStar z dekády následující. Tyto návrhy se ovšem na rozdíl od X-37B nikdy ne realizovaly, především z důvodu tehdy ještě nevyzrálých technologií. Posledním z řady pokusů agentury DARPA o stavbu levného kosmického plavidla byl projekt RASCAL (Responsive Access, Small Cargo, Affordable Launch) z prvního desetiletí nového milénia, který měl za cenu méně než 750 000 USD přesunout na oběžnou dráhu 140kg náklad. Ani ten ale v konečném důsledku neuspěl.

Podle prohlášení zástupců DARPA ale technologický pokrok (a zřejmě i zkušenosti s konstrukcí a operačním provozem X-37B) nyní umožňuje vyrobit stroj s požadovanými parametry. Úlohou je prokázat schopnost vytvořit a produkovat automaticky říditelný vícenásobně použitelný orbitální letoun, který bude mít oddělitelnou nákladovou část. V tomto modulu bude možné přepravovat družice či jiné objekty o celkové hmotnosti až 1 360 kg (tedy několikanásobně více, než měla unést ALASA) za cenu přibližně pěti milionů USD za start. Další klíčovou dovednost systému XS-1 má představovat možnost uskutečnit desítku startů během stejného počtu dní, což je i důvod, proč v názvu stroje figuruje slovo „plane“ – v češtině „letoun“. Stejně tak se

předpokládá, že XS-1 bude mít vnější rozměry i suchou hmotnost podobnou současným strojům kategorie bizjet. Konkrétně délka má dosahovat 30,5 m, výška 7,3 m, průměr trupu 4,1 m a rozpětí křídla 19 m.

Konstrukčně tedy půjde o dvoustupňový bezosádkový „letoun“, jehož první stupeň se má vracet po vnesení svého nákladu na Zemi, kdežto druhý stupeň (tj. oddělitelné pouzdro sloužící k uložení transportovaného materiálu) zůstane na orbitě a bude následně zničen. Na rozdíl od raketoplánu X-37B bude nový kosmický prostředek startovat za pomoci vlastního motoru Aerojet Rocketdyne AR-22 (s tekutým kyslíkem jakožto oksylichovadlem a palivem v podobě tekutého vodíku), vycházejícího z pohonné jednotky Aerojet Rocketdyne RS-25. Ta je též známá pod zkratkou SSME (Space Shuttle Main Engine), a jak napovídá její název, jedná se o technologii pocházející z nyní již vyřazeného kosmického plavidla Space Shuttle. Kromě toho má XS-1 z důvodu finančních úspor využívat také některé subsystémy vyvinuté pro raketu ALASA, jako např. řídicí soustavu AFTS (Autonomous Flight Termination System), plánovací software RMPT (Rapid Mission Planning Tool) nebo programové vybavení pro

přípravu startu ALC (Automated Launch Coordination).

Chronologie evoluce raketoplánu XS-1 je následující: K červenci 2014 byla v rámci první fáze vybrána tři konsorcia, a sice Boeing/Blue Origin (později byl Blue Origin nahrazen společností Aerojet Rocketdyne), Masten Space Systems/XCOR Aerospace a Northrop Grumman/Virgin Galactic/Scaled Composites. V srpnu 2015 získaly první dva subjekty prostřednictvím DARPA další státní finance a povolení pokračovat v projektu. Následovala další etapa, která byla završena výběrem jediného kandidáta – týmu Boeing/Aerojet Rocketdyne (Blue Origin se stal pouze subdodavatelem některých komponentů), k čemuž došlo 24. května 2017.

Jak má ale vypadat další postup? Vyherce musí nyní do roku 2019 navrhnut, zkonstruovat a otestovat technologický demonstrátor XS-1, přičemž součástí zkoušek bude také deset ostrých zážehů motoru prvního stupně během deseti dní, což by mělo potvrdit připravenost k letovým testům.

Závěrečná fáze prozatím počítá s 12 až 15 lety v průběhu roku 2020. I jejich součástí by měla být série deseti, nyní již skutečných startů v průběhu identického počtu dní, zpočátku bez nesené zátěže, maximálně rychlostí M=5. Poté přistoupí DARPA k transportu nákladu v rozsahu 410–1 360 kg na nízkou oběžnou dráhu Země při rychlosti až M=10.

Na výsledek, zda se XS-1 alias Phantom Express stane nakonec úspěšným programem nebo ho potká podobný osud jako nosič ALASA, si tudíž ještě několik let počkáme. Jistě však bude mezitím zajímavé sledovat, kterým směrem se vývoj vydá a jaké technologické novinky nás ve „vesmírné dopravě“ již brzy čekají.

Text: Dušan Rovenský,
foto: Boeing, DARPA

Raketoplán XS-1 na startovací rampě. I když primárně půjde o vojenský prostředek, jeho pozdější komerční využití není vyloučené.

Okamžik otevření aerodynamického krytu na přední nákladové kapsle před vypuštěním nákladu v podobě satelitu.

XM25

(zřejmě) nebude

Když se v roce 2009 v médiích objevily první zprávy o vyvíjeném granátometu XM25, který by v blízké budoucnosti chtěla zařadit do svého arzenálu americká armáda, vzbudilo to velkou pozornost odborníků i laické veřejnosti. Na jedné straně se objevovaly optimistické odhady, kdy a v jakých počtech bude tato zbraň zavedena do služby, na druhé straně ale zaznívaly kritické hlasy, jež upozorňovaly na nevyzrálou celou technologii a pochybnou bojovou hodnotu „chytrého“ vrhače granátů. Při pohledu zpět nutno poznamenat, že pravdu měla spíše druhá skupina, což ostatně potvrzují i poslední události.

Krátce řečeno – US Army systém XM25 alias CDTÉ (Counter Defilade Target Engagement) nyní nenakoupí. Pentagon totiž dne 5. dubna 2017 zrušil kontrakt se společností Orbital ATK Inc. (která měla být primárním dodavatelem) poté, co nebyla schopna dodržet podmínky smlouvy a předat zástupcům pozemních sil 20 zkušebních kusů XM25. Tato zpráva následovala po dřívější informaci o žalobě Orbital ATK Inc. na subdodavatele, firmu Heckler & Koch, po které požaduje kompenzaci ve výši přes 27 mil. USD. Podle právních zástupců Orbitalu nesplnil Heckler & Koch svou část dohody a včas nedodal potřebný počet prototypů XM25.

Na tomto místě pouze připomeňme, že XM25 vznikl jakožto součást v roce 2005 zrušeného programu OICW (Objective Individual Combat Weapon) a je de facto jedinou částí tohoto projektu, jež přežila až do současnosti. V případě XM25 se jedná o poloautomatický ruční granátomet vystřelující programovatelnou municí až

do vzdálenosti 600 m, ničí své cíle vzdušnými výbuchy (a tudíž schopnou zasahovat živou sílu ukrytou v budovách, okopech a za terénními překážkami). Zbraň XM25 se skládá ze tří hlavních částí, a to zaměřovače (systému řízení palby), 25 mm granátometu s kapacitou zásobníku na pět nábojů a speciální programovatelné munice.

Celý koncept CDTÉ má mnoho kritiků, kteří mu vyčítají řadu problémů technického, operačního i finančního rázu. Uvedme si několik příkladů – XM25 byl zkušebně nasazen v Afghánistánu v rozmezí let 2011–2013, přičemž došlo ke třem závadám, během nichž byla lehce zraněna obsluha zbraně. Uživatelé také nebyli spokojeni s jeho vysokou hmotností při malém palebném průměru (zbraň a 36 nábojů mají dohromady okolo 16 kg). Navíc vznik samostatného ručního granátometu popírá veškerý předchozí historický vývoj; např. podvěsné granátometry M203 byly zavedeny do US Army během války ve Vietnamu, protože ruční granátomet M79 neumožňoval střelci zároveň

používat útočnou pušku M16, což zejména při boji na krátkou vzdálenost představovalo závažný problém. Jednotková cena XM25 se vyšplhala na 93 000 USD (byť se předpokládalo v případě zahájení sériové produkce její snížení na „pouhých“ 35 000 USD) a obdobně drahá byla i munice. Americká armáda neměla vypracovaný ani přesný plán, jakou úlohu by měly XM25 v jednotkách zastávat, a kolik jich bude po výrobci požadovat. V roce 2009 se sice udávala cifra 12 500 kusů – jeden na každé pěší družstvo či tým speciálních sil –, ale od té doby nedošlo k žádné aktualizaci těchto počtů a navíc se drasticky snížil vojenský rozpočet.

Asi i z těchto důvodů se mezi kritiky zařadil také úřad hlavního inspektora amerického ministerstva obrany, jenž koncem srpna 2016 zveřejnil nelichotivou zprávu o projektu XM25. A to byl zřejmě onen pomyslný „hřebíček do rakve“ zbraně vyvíjené už od roku 2000. V současné době se Pentagon snaží minimalizovat vzniklé škody a uvažuje, jak nejlépe využít alespoň část řešení získaných v rámci CDTÉ (tedy především sofistikovaný systém řízení palby) na stávajících či vyvíjených typech výzbroje. Proto, ačkoli se operačního nasazení XM25 s největší pravděpodobností už nikdy nedočkáme, není vyloučené, že některé z jeho komponentů naleznou v budoucnu své uplatnění.

Kromě programovatelné tříštivo-trhavé munice HEAB (High Explosive Air Burst, se žlutě zbarvenou střelou) vznikly také jiné druhy munice ráže 25 mm. Zleva doprava jde o průbojnou, neletální (tj. nesmrtící) pro přímou střelbu, neletální programovatelná a cvičné náboje a náboje pro vyrážení dveří.

Text: Dušan Rovenský, foto: US DoD

Blighter AUADS

Britský lovec bezpilotních letadel

Rostoucí počty a schopnosti bezpilotních létajících prostředků logicky vedou ke snaze vyvíjet i systémy na obranu proti nim. Některé je přímo sestřelují, další je lapají do sítí, jiné sázejí na elektronické rušení. Posledního principu využívá mj. komplex Blighter AUADS, jenž představuje výsledek společného projektu tří britských firem.

Drony nad našimi hlavami již neznamenají žádný nezvyklý pohled. Malých, dálkově řízených, popř. více či méně autonomních létajících strojů neustále přibývá a narůstají i jejich možnosti. Kromě přínosů však nelze pominout četná rizika, jelikož drony už mohou znamenat i zdroj ohrožení a mnozí experti se obávají, že se z bezpilotních strojů stane nástroj teroristických útoků. Ostatně je známo, že některé ozbrojené skupiny již drony běžně používají. V posledních letech se tedy objevila řada různých kompletů ke zneškodňování této hrozby a odhaduje se, že do roku 2024 dosáhne obchod s nimi hodnoty až 1,85 miliardy dolarů.

Plně integrovaní trojice součástí

V květnu 2015 byl prezentován komplet, o kterém se hovoří jako o prvním plně integrovaném systému pro ochranu proti dronům na světě. Tím se míní fakt, že na jedné platformě propojuje zařízení pro včasnou detekci, přístroj pro sledování a prostředek ke zneškodnění dronů. Jde o produkt spolupráce tří britských firem, z nichž každá dodává jednu z těchto součástí. Celý systém váží dohromady asi 25 kg a může být umístěn na statických i mobilních platformách, např. na dálkově řízených strážních stožárech nebo na střeše dodávkového automobilu. Pozici hlavního integrátora zastává společnost Blighter Surveillance Systems, jež také celý systém nabízí pod označením Blighter AUADS (Anti-UAV Defense System). Produkuje první součást, kterou

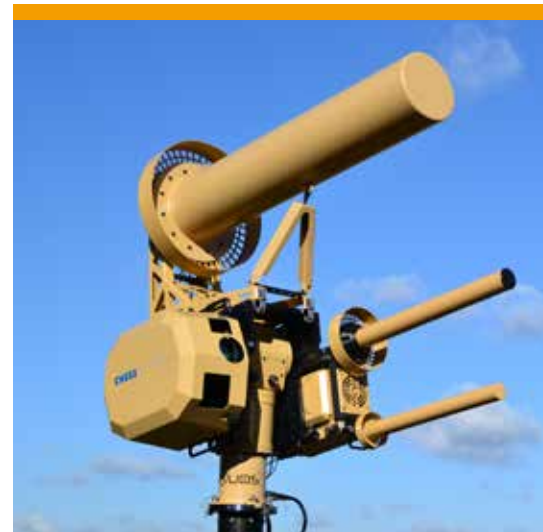
je malý radiolokátor pro včasnou výstrahu a zjišťování bezpilotních letadel. Jedná se o přístroj z řady Blighter A400, do níž spadají malé radary pásma Ku, jaké se většinou používají např. k zabezpečení letišť. Komplet AUADS se standardně prezentuje s radarem typu A422, jenž je schopen detekovat cíl o odrazné ploše 0,01 m² na vzdálenost 10 km. Pracuje s výkonem okolo 4 kW a dvojice antén zajišťuje pokrytí úhlu 180°, avšak v případě zájmu lze instalovat i druhou dvojici antén, jež umožní kruhové pokrytí. Z hlediska výškového rozsahu radar pokrývá elevační úhel 10° (standardní anténa M10S), popř. i 20° (volitelná anténa W20S). Navíc jej lze usadit na plošinu BRTS (Blighter Radar Tilting System), která zajistí kruhový odměr a změnu náměru od -40° do +30°. Pokud radiolokátor zachytí hrozbu, tzn. nějaký bezpilotní letoun, zahájí činnost druhý prvek systému AUADS, kterým je optický a infračervený sensorový modul pro automatické sledování dronů.

Sledování a zneškodnění hrozby

Tuto součást dodává společnost Chess Dynamics. Jde o modul Hawkeye EOSS (Electro-Optic Surveillance System), který obsahuje čtyři až pět prvků. Prvním je plošina Viper, jež zajišťuje kruhové pokrytí a změnu náměru od -50° do +60° rychlostí až 60° za sekundu. Na této plošině se nalézá druhý a třetí prvek, a to digitální kamera Piranha 46 s rozlišením 2,3 MP a třicetinásobným zvětšováním a chlazená infračervená kamera s rozlišením

640 x 512 bodů, jež pracuje v pásmu od tří do pěti mikrometrů. Čtvrtým prvkem je zařízení k samočinnému sledování pohyblivých objektů a konečně pátým (volitelným) pak optický rušič, který dovede intenzivním světelným paprskem oslepit senzory na dronu. Primárním prostředkem ke zneškodnění hrozeb je ale třetí součást systému AUADS, a sice rádiový frekvenční směrový rušič firmy Enterprise Control Systems. Dokáže pracovat ve všech frekvenčních pásmech, v nichž se vysílají signály pro ovládání komerčně dostupných bezpilotních strojů (nejčastěji 433 a 915 MHz), vedle toho existuje i možnost doplnit jej modulem pro rušení signálu satelitní navigace. K řízení rušiče je použit „chytřý“ adaptivní systém, jenž volí optimální režim podle povahy hrozby. Rušič může vyřadit nejmenší bezpilotní stroje na vzdálenost asi dva kilometry a větší na vzdálenost osm kilometrů. Zkoušky demonstrovaly, že komplex AUADS dovede zjistit, sledovat a vyřadit dron za dobu přibližně 15 sekund. Testy radarů řady A400 probíhaly několik let v Jižní Koreji u demilitarizované zóny, v březnu 2015 absolvoval demonstrátor celého systému AUADS zkoušky ve Francii a nedlouho nato absolvoval vládou sponzorované testy ve Skotsku. Komplet ukázal vysokou účinnost a dnes je již nabízen na trhu za sumu zhruba 1,2 miliónu dolarů.

Text: Lukáš Visingr, foto: Blighter Surveillance Systems

Telefonní linka poskytuje volajícím příslušníkům bezpečnostních sborů krizovou intervenci již patnáct let

„Linka pomoci v krizi, dobrý den...“

Anonymní linka pomoci v krizi je linkou důvěry ministerstva vnitra, která poskytuje volajícím anonymní krizovou intervenci po telefonu policistům, hasičům, vojákům a dalším příslušníkům bezpečnostních sborů včetně zaměstnanců, ale i rodinných příslušníků. Kromě telefonní služby poskytuje i volání přes SKYPE a internet. Telefonní číslo krizové linky využívají i příslušníci Armády České republiky a zaměstnanci resortu obrany.

Armádní linka důvěry vznikla už v roce 1990. Zanikla ovšem se zrušením základní vojenské služby. Anonymní linka pomoci v krizi poskytuje volajícím krizovou intervenci po telefonu od roku 2002. Je určena pro příslušníky a zaměstnance bezpečnostních sborů a ozbrojených složek. Kromě policistů, vojáků, hasičů, celníků, členů Vězeňské služby slouží i rodinám příslušníků a zaměstnanců těchto sborů

Psycholožka Aneta Haramijová stojí v čele linky od roku 2014. „V posledních

letech evidujeme čím dál více hovorů. Počet volajících je nárazový, ale v průměru se jedná tak o jeden až šest hovorů za den,“ informuje psycholožka. „Jen v minulém roce jsme obdrželi 1 508 kontaktů, z toho 956 krizových. Délka hovoru se pohybuje od desítek minut až do hodiny a půl, kdy opravdu řešíme myšlenky na sebevraždu nebo nějakou multi-problematiku, jako například problémy s partnerkou, dluhy, problémy v práci nebo ztrátu služby či zaměstnání.“

Univerzální rada neexistuje

„Nevím, co mám dělat,“ – věta, se kterou se zaměstnanci krizové linky setkávají docela často. Vyškolení odborníci na lince se snaží společně s klienty hledat cestu jak dál, univerzálního řešení se tu ale nedočkáte. Každý hovor je unikát, tak jako volající. S každým tu řeší jeho problém individuálně. Jsou tu také ale i krátké hovory, kdy volající chtějí jen informaci nebo kontakt, protože svůj problém už s někým řešili a chtějí si tak jen ověřit, že doporučený postup a kontakt je ten správný.

A fakta

Linka pomoci v krizi je připravena non-stop a anonymně podat psychickou podporu a pomoc všem příslušníkům Policie ČR, ale také členům bezpečnostních sborů a vojákům Armády ČR.

Nejen v krizi, ale v jakýchkoliv obtížných životních situacích, je možné se obracet na:

- **Telefonní číslo:** 974 834 688
- **E-mail:** pomoc.ski@pccr.cz
- **Skype:** linkapomoci

„Nejčastěji lidé volají na telefon, e-mailů ročně evidujeme přibližně kolem sto dvacet, přičemž komunikaci prostřednictvím e-mailu upřednostňuje mladší a střední generace, která se na internetu již dobře pohybuje,“ vysvětluje Aneta Haramijová. „Lidé volí e-mail i pro tu skutečnost, že je nikdo neuslyší, SKYPE je výhodný zase pro lidi, kteří volají ze zahraničí, zejména z misí. Podstatné je i to, že volání přes SKYPE je zdarma, jeho prostřednictvím ale přijímáme jen hovory, žádné přílohy, ani chaty. Chci zdůraznit, že i zde, stejně jako u telefonních hovorů, zachováváme naprostou anonymitu volajících a nepoužíváme žádné webové kamery.“

Požádat o pomoc – znak silné osobnosti

V dnešní době zakusil stres téměř každý z nás. Práce u bezpečnostních sborů či ozbrojených složek je navíc provázána zvýšenou psychickou zátěží. Člověk si někdy nechá problémy přerůst přes hlavu, chce je ale stále zvládnout sám. Ve chvíli, kdy se stávají neřešitelnými, může být pomoc linky v krizi pro někoho posledním světlem na konci tunelu.

„Mojí vizí by bylo, aby se na nás klienti obraceli spíše dříve, než jim vše přes tu hlavu přeroste, dokud na některá řešení ještě není pozdě,“ zamyslí se vedoucí Linky v krizi. „Na telefonu běžně řešíme problémy osobního rázu, ale také pracovní a finanční potíže, často i depresivní a úzkostné stavy či závislosti. Pracujeme s pocity osamělosti, nespravedlnosti, naštvaností, nezřídka i myšlenkami na sebevraždu. Nejsme ovšem psychiatři, finanční poradci či právníci, abychom mohli se vším odborně poradit. Nabízíme ale sdílení, rozebrání tématu, naplánování, co dělat dál či kam se obrátit. Disponujeme také širokou databází potřebných kontaktů.“

Říct si o pomoc psychologů však stále naše společnost chápe jako osobní selhání. Statistiky hovorů se proto odvíjí i od toho, jakou důvěru a vztah mají volající k psychologům. Jak jim věří či nevěří.

„Linka je anonymní, číslo volajícího nevidíme, jméno nevyžadujeme a nikde nezaznamenáváme,“ upozorňuje dále Aneta Haramijová. „Hovory na linku nejsou nahrávány, nikomu nepíšeme žádné zprávy a povinností všech pracovníků linky je

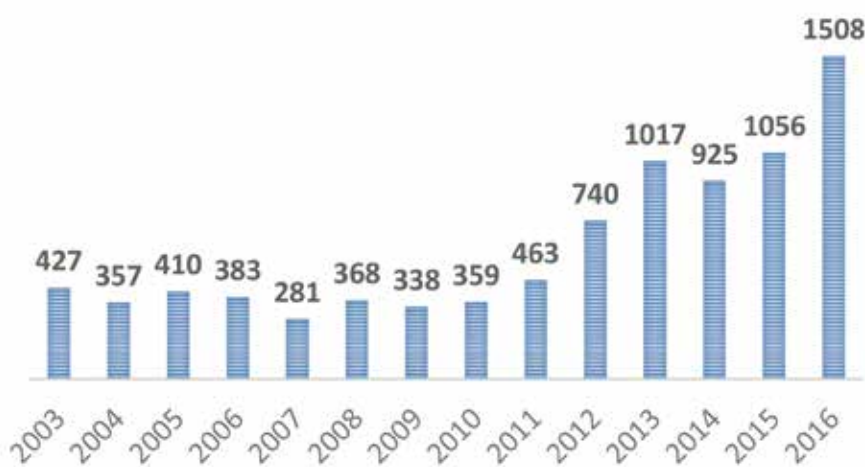
zachovávat naprostou mlčenlivost a anonymitu klienta. Jen pro sebe si děláme záznam, abychom s kolegy měli přehled, jaká témata se řešila a jakým směrem se třeba i dále vzdělávat.“

Linka v krizi funguje non-stop

Na lince zajišťuje provoz pět zaměstnanců policie, všichni mají akreditovaný kurz v telefonické krizové intervenci, někteří z nich mají i plně psychologické vzdělání. Sami ale nepřetržitý provoz nepokryjí,

na linku, ale nakonec z nějakých důvodů číslo nevytočí. Co takovým lidem poradit?

„Jsem ráda, když si to člověk třeba jen zkusí,“ vysvětluje Aneta Haramijová. „Za zkoušku stojí zjistit, že tam opravdu někdo je a že se opravdu neptá na jméno. Je to taková příprava na zavolání, pokud se člověk opravdu dostane do problémů. Prostřednictvím linky nabízíme to nejvíc, co jde v maximálně možném diskrétním prostoru. Tým linky je různorodý a nabízí specifické služby se znalostí bezpečnostních sborů.“

**POČET KONTAKTŮ
V LETECH 2003 - 2016**

proto využívají pomoc kolegů, kteří tímto kurzem disponují.

„Jména pracovníků nezveřejňujeme, nemáme ani žádné přezdívky,“ pokračuje psycholožka. „Pokud by klient chtěl mluvit znovu se stejnou osobou, nemůžeme mu to zaručit. Fungujeme nepřetržitě, proto mezi sebou uvítáme všechny, kteří kurz v telefonické krizové intervenci mají, chtěli by se k nám připojit a provoz s námi zabezpečit,“ dodává Aneta Haramijová.

Zavolejte dříve než pozdě

Mnoho lidí, bloudících v neřešitelném kruhu osobních problémů, zvažuje volání

Pro mnohé z nás představuje volání s někým, koho neznáte a on nezná vás, jednodušší formu, jak mluvit o svých potížích, než se svěřit z očí do očí přímo psychologovi. Navíc jsem přesvědčena o tom, že linka by měla plnit hlavně preventivní funkci. Podstatné totiž je, aby se stres nekumuloval a člověk mohl dál svou práci a život zvládat a nenosit si problémy domů. Proto moje rada zní – klidně volejte i s méně závažnými problémy, ne až bude pozdě. I když my neděláme rozdíly v tom, co je a co není velký či malý problém. Nežůstávejte se svým problémem sami. Budeme s vámi mluvit o čemkoliv.“

Text: Jana Deckerová, foto: archiv Krizové linky

První kroky příslušníků aktivní zálohy AČR den za dnem

Deník záložníků

V rámci šestitýdenního kurzu základní přípravy AZ, který proběhl ve Vyškově, vám přinášíme osobní zkušenosti dvou účastníků kurzu. Pohled záložáku popisuje, jak náročné je absolvovat tento kurz a s čím vším se musí vypořádat. Jde o pokračování Deníku záložáčky, ovšem mužským pohledem. Nyní vám přinášíme poslední díl, tedy přísahu.

Vojín X

Dnešek byl jeden z nejdůležitějších dní kurzu základní přípravy, dělali jsme závěrečnou sdruženou zkoušku. Začali jsme přesně v 8:00 teoretickým testem, který se skládal ze sedmi okruhů a prověřoval znalosti ze všech oblastí, které jsme probrali (topografie, OPZHN, hodnosti, zdravotní, pořadová příprava apod.). Kdo se aspoň trochu učil během těch pěti týdnů, tak s tím neměl problém. Potom jsme se přesunuli na praktickou část, kde byla stěžejní stanoviště OPZHN, zbraně a pořadová příprava. Všechny měly dílčí části, takže naše znalosti byly prověřeny opravdu důkladně. Nejhůř jsme na tom byli suverénně v OPZHN, kde jsme si měli nasadit správným způsobem masku, dost lidí to nedalo.

Rozborka, sborka (samopal vz. 58, pistole vz. 82) a činnost na palebné čáře byly v pohodě, i když prvotně jsme se rozborky pistole dost zalekli, protože jsme si to zkoušeli jen jednou a to někdy na začátku cvičení. U pořadového cvičení zapůsobila hlavně nervozita, s tím, že jsme předváděli vystupování z tvaru a vstup do místnosti. Celkem 14 stanovišť, sedm z nich teoretická část. Ne všichni to dali... Nemusí ale zoufat, protože v pondělí večer je čeká druhá možnost. Upřímně říkám, že jsme si všichni mysleli, že to bude větší dávačka, ale instruktoři to zadarmo opravdu nedali. Večer nás ještě čekala rozlučková party ve městě, ke které mohou říct jen to, že to bylo opravdu legendární, a že je škoda, že tu nebudeme déle, když už se konečně lépe známe. Příští týden nás čeká strážní služba a nácviky na přísahu.

Vojín Y

Je to tu! Dnešní den je písemné a praktické přezkoušení z toho, co jsme se zde naučili za těch několik týdnů, kdy to do nás instruktoři tlačili horem dolem. Ráno poslední rozcvička, dva dny po komplexním

cvičení to je pro někoho hrůzu nahánějící akt, pro jiné žádoucí protažení. Během rozcvičky si instruktoři chtěli poměřit obě čety ve vyrovnaném souboji, aby to bylo opravdu objektivní a ne jak to bylo doposud, že jedna četa šla rozdílnou vzdáleností jiným terénem a druhá zase jinak a pak se zde odhadovalo, jak kdo je na tom.

Ukázalo se, že i když se druhá četa připravovala na rozcvičkách poměrně jinak a měla oproti naší první, která spíše dávala přednost kvalitnímu protahování a mírnějším cvikům, víc běhu a víc silových aktivit, tak to na výkony jednotlivců druhé čety za těch několik týdnů nemělo moc velký vliv a první četa zvítězila ve všech disciplínách. Následuje snídaně a asi nejméně obávané písemné přezkoušení. Test je hodinová záležitost kompletně ze všeho, co se zde učíte.

Po té následuje praktická část: rozborky, maska atd. A to probíhá zhruba dalších pět hodin. Následuje odevzdání zbraní a vyhodnocení dnešního snažení. Ne všichni to zvládli. Nic není ztraceno, neúspěšní účastníci budou mít šanci na reparát v příštím týdnu. Večer samozřejmě následovaly hromadné oslavy obou čet.

Přísaha

Vojín X

Dnes nástup až v 6:30, snídaně, a po ní jsme celé dopoledne zkoušeli Combat fitness test, který prý zde byl dřív zaveden a dělal se první týden kvůli tomu, aby se ukázalo, jak to může být drsné a dost lidí při tom končilo. Některé časy byly excellentní. Většinou nešlo o to být nejlepší, ale s hrdostí to vůbec dokončit. Všichni jsme si to bohužel nestihli zkusit, protože jsme spěchali sbalit si věci, které nám byly propůjčeny. Po obědě nás čekal ve velkém vedru nácvik na přísahu před náčelníkem Generálního štábu generálem Bečvářem, který

ocenil tři nejlepší z nás medailí. Poté měl s námi ještě menší besedu o tom, jak je aktivní záloha důležitá, a ptal se, jak se nám líbil výcvik. Po nácviku jsme šli odevzdat věci a večer bylo ještě poslední společné sezení s naším velitelem, kde jsme dávali feedback na celý kurz.

Vojín Y

Budíček a odchod na snídani. Pak následovalo odevzdávání nafasovaného materiálu. Protože se určitým účastníkům nezdál kurz fyzicky dost náročný, naplánoval praporek tréninku přibližující se USMC tréninkům. Běh, kliky, sed-lehy, odtáhnutí raněného atd. Toto trvalo do oběda a po jídle následoval nácvik na přísahu. Potom přiletěl náčelník Generálního štábu, následovalo ocenění třech nejlepších účastníků kurzu a rozmluva s NGŠ. Ještě několik nácviků a večere. Po večeri ještě přednáška, kde se každý vyjádřil ke kurzu a co by vylepšil. Odchod na ubytovnu ve 21 hodin.

Vojín X

Na tenhle den jsme si šetřili funglovky, maskáče i boty, takže jsme od rána byli jak ze žurnálu. Čekala nás jen výstupní prohlídka u lékaře a odevzdání zbytku věcí, které nám zapůjčili. Pak už jen čekačka než začne přísaha. Udělali jsme si poslední společnou fotku a v 10:40 hurá na shromaždiště. Tam jsme čekali asi 25 minut, než doletěl ministr, pak do pozoru a pochodem na nástupiště. Tam jsme ještě tak 20 minut stáli, než vypukl samotný akt přísahy. Všichni jsme cítili obrovskou hrdost, když nesli vlajku či hrála hymna. Nepopsatelný okamžik. Po přísaze rychle pro věci na ubikace a šup ven za příbuznými, kteří na nás hrdě čekali.

Vojín Y

Den začíná v 6:25 nástupem a odchodem na snídani. Následuje odchod na ošetřovnu

a zpět na ubytovnu, doladit pár podpisů atd.

Nafasování BRENů a poslední úpravy před slavnostní přísahou. Přesouváme se k ploše, kde se to začíná hemžit rodinnými příslušníky účastníků kurzu AZ i AČR. Přesně v 11 hodin se vyráží za doprovodu živé vojenské hudby na plochu kasáren a čety se řadí na svá místa. Přivítání ministra, vlajky, přísaha, předávání certifikátů o absolvování kurzu z rukou pana ministra, proslovy a je po všem. To nám to ale uteklo. Naštěstí nikdo nepadl vyčerpáním. Následovalo odevzdávání zbraní, focení na památku, loučení, balení, vrácení klíčků od pokojů a odjezd

tam, kam to každého nejvíce táhne. Pro lidi, co chtějí pro naši zemi aspoň něco málo udělat, až bude potřeba, ať se jedná o povodně, střežení objektů, hlídání hranic atd. a nechtějí, nebo nemohou opustit civilní sektor, je toto velká příležitost.

V žádném případě bych nechtěl, aby někdo srovnával vojnu, profesionální vojáky a aktivní zálohu, jde o naprosto odlišné věci! Všichni si zde mezi záložáky uvědomují, že vojna by byla pro většinu lidí tvrdší oříšek než pro nás měsíc a půl, který nám startuje budoucí kariéru u záložních jednotek.

Také si uvědomujeme, že kvalit profesionálního vojáka můžeme těžko dosáhnout

na 100%. Věřím ale, že několik lidí se díky této zkušenosti stane profesionály a tento kurz je aspoň trošku pomohl nakopnout tímto směrem. Doufám také, že naše informace dokáží nalákat dostatek zájemců pro aktivní zálohu a připraví je, aby dosahovali ještě lepší připravenosti, než tomu bylo doposud. Děkuji tímto instruktorům a panu kapitánovi za to, s jakou profesionalitou dělají vlastní práci.

Text: Michal Voska, foto: archiv VHU

Zápas o hranici

Jedním z těch, kteří při příležitosti letošních oslav Dne válečných veteránů obdrželi od ministra obrany Martina Stropnického Záslužný kříž ministra obrany ČR III. stupně in memoriam, byl voják Klement Šťastný. Ten v roce 1920 vykonával vojenskou prezenční službu u 3. praporu pěšího pluku „Jana Žižky“ v Kroměříži. V říjnu byl prapor převelen do Fryštátu k plnění úkolů při ochraně nové česko-polské hranice. Dne 11. listopadu 1920 byl v okamžiku, kdy pomáhal rozhraničovací-delimitační komisi na státní hranici v Nýdku přepaden neznámými civilisty, zbit a následně zastřelen.

Svatební fotografie manželů Šťastných (1919)

Vytyčit státní hranici po první světové válce ve Slezsku nebylo právě jednoduché. Zatímco česká strana se odkazovala na historická práva, Poláci argumentovali plebiscitem a žádali, aby státní hranici tvořila řeka Ostravice protékající dnešní Ostravou. Po tzv. sedmidenní válce a mnoha jednáních na mezinárodní úrovni bylo nakonec rozhodnuto, že státní hranice mezi oběma nově vytvořenými státy bude mít podobu té, která se dochovala do současnosti. Na jejím přesném vytyčení přímo v terénu začala koncem října 1920 pracovat česko-polská rozhraničovací-delimitační komise.

Osudová hora

Dne 11. listopadu 1920 skupina měřičů Delimitační komise pracovala na vytyčení hranice na jižním svahu Čantoryje necelých 500m od jejího vrcholu. Jednalo se o dva československé geometry Karla Malinu a inženýra Františka Brože. Polskou stranu zastupovali jejich kolegové, inženýři Bruno Oleňski a Leopold Szeliga. Skupinu doplňovali jako figuranti svobodník František Charvát, civilista Jiří Valčísko, demobilizovaný polský voják Vilém Caletka a již zmíněný voják Klement Šťastný, pro kterého se tento den stal osudným.

Šťastný se narodil 4. května 1897 ve Stupavě v okrese Kyjov. Jeho otec byl neznámý, maminka Veronika Šťastná pracovala jako služka. Klement se vyučil stolářem a oženil se. V roce 1920 před nástupem na vojenskou prezenční službu bydlel v Záblatí.

Zhruba v půl dvanácté se ze směru od chaty pod horou Čantoryje blížila ke komisi skupina 16 až 18 mladých mužů. Vypadali jako turisté. Zeptali se, zda mohou přejít na českou stranu a když dostali kladnou odpověď, tak se znenadání otočili na pracovníky komise a vyzvali je, aby zvedli ruce. Byli vyzbrojeni revolvery a jeden z nich měl i pušku. Všechny prohledali, ptali se na doktora Roszka. Geometrům Leopoldu Szeligovi a Wilhelmovi Caletkovi, který byl v uniformě polského vojáka,

dovolili odejít. Ostatní členy komise začali tlouct holemi.

Němec v polských službách

„Inženýr Oleňski, jež jest Němec ve službách polských, ale musí mluvit jen německy a česky, se proti tomu jednání ohrazoval. Může se legitimovat, že jest polský úředníkem. Na to však na něho stojící člen tlupy ničeho nedal a začal ho tlouci holí nejdříve do hlavy se slovy: „Ty nejsi žádný Polák, ty svině německá

Delimitační komise, voják Klement Štátný na fotografii první zleva

a mluvíš po česku. V tom též ostatní lotři celé bandy se vrhli na mne a Malinu a mlátili do nás obušky a dubovými holemi. Volali též, že jejich hranice je Ostravice a jinou že tu robit nesmí. Jedinému Čechu vojínu Charvátovi se podařilo včas uskočiti do lesa, kde zmizel," vzpomínal na tyto okamžiky později František Brož.

„Já byl nejdříve ztloučen holí do hlavy a byl jsem již zborcen krví, když po mne bylo z browningu střeleno na hlavu. Uhnul jsem však. Ježto jsem padl na zem, měl bandita asi za to, že mne trefil. Pak ještě do mne mláceno obuškem. Nakonec jsem byl střelen tímže pachatelem z browningu leže již na zemi do pravé kyčle těsně vedle dolejšího konce páteře.“

Potom se útočníci vzdálili. Po nějaké době se ale opět vrátili a znovu bili Brože, Malinu a Oleňského. „Slyšel jsem probuzen z omámení, jak se bandité radili, mají-li

nás každého dobít. Jeden z nich však pravil polsky: Nechte jich, mají již dost. Pak se opět vzdálili. Leže stále na zemi slyšel jsem pak ještě z povzdálí třesk asi tří ran z revolveru za sebou. Následoval nářek vojína Štátného, jehož lotři asi dobýjeli a jenž byl nalezen teprve druhého dne mrtev," dodal Brož. Vojín Štátný byl v době incidentu vzdálen od skupiny směrem k vrchu Čantoryje. Nesl totiž zaměřovací přístroje.

Pátrání po útočnicích

Nějakou dobu po odchodu Poláků nalezl zkrvavené členy komise stavební rada Sob s nádeníkem Vrečkou. Zraněným lidem poskytli první ošetření a doprovodili je do Nýdku. Okamžitě se rozeběhlo pátrání několika četnických stanic po neznámých útočnicích.

Jako první na jejich stopu natrefil polský geometr Leopold Szeliga. Ten se

po incidentu vypravil z Wisly do Ustroně. Po cestě údajně potkal jednoho známého četníka, který ho doprovázel. Zde nedařilo lázeňského domu uviděl několik lidí, v nichž poznal útočníky.

Požádal tedy svého známého četníka, aby je zajistil. Ten se však obával, že jsou ozbrojeni a neměl odvahu zakročit proti tak velkému počtu lidí. Vše raději hlásil na četnické stanici a žádal o posily. Dříve než však dorazily, neznámí útočníci zmizeli.

Dva dny po incidentu byl nedaleko místa činu nalezen zastřelený československý voják Klement Štátný. Jeho tělo bylo převezeno do márnice v Nýdku. S vojenskými poctami byl pohřben 14. listopadu 1920 v Bohumíně. Incident a nadcházející zima na poměrně dlouhou dobu přerušily práci rozhraničovací-delimitační komise.

Svědectví a proti svědectví

Další pátrání se již orientovalo na podobizny vůdců útočníků, které se podařilo sestavit na základě popisu napadených. Koncem ledna 1921 byl československými četníky zatčen Paweł Kantor. Jednalo se o ředitele polské školy na československém území v pohraniční obci Horní Lištíně. Mělo se podle tvrzení napadených jednat o člověka, který vedl skupinu polských útočníků. V červnu 1921 byl postaven před soud. U soudu vypovídali nejen oba českoslovenští geometři, ale i jejich pomocník, Polák Leopold Caletka. Všichni tři poznali v Kantorovi vůdce bandy. Objevili se i další svědci, kteří tvrdili, že Paweł Kantor v inkriminované době učil ve škole. A tak byl 18. srpna 1921 pro nedostatek důkazů z vězení propuštěn. Útočníci nebyli nikdy za své činy vraždy a těžkého ublížení na zdraví potrestáni.

Teprve po několika letech školní inspektor z Bílska Klemens Matusiak poodkryl roušku celého případu. Přiznal, že útok na delimitační komisi na Čantoryji dne 11. listopadu 1920 provedli lidé spojení s tajnou organizací nazvanou Komitet Wojskowo – Polityczny (KWP). Jeho předsedou byl totiž právě on. K nejbližším spolupracovníkům patřil major Karel Janeczek z Cieszyna, již zmíněný kapitán ve výslužbě Paweł Kantor a učitel z Cieszyna praporčík Erwin Szweczyk. Cílem KWP bylo nepřipustit potvrzení dohodnuté hraniční linie v Těšínském Slezsku. Za tímto účelem se snažili šířit nespokojenost, stávkou a vyvolávat nepokoje. To včetně přepadení komise mělo vést k novému řešení slezské otázky ve prospěch Polska.

Podle publikace Petra Majera Museli zemřít?
připravil Vladimír Marek,
foto: autor a archiv Petra Majera

Vnuk Klementa Štátného Leopold Malíš při přebírání ocenění od ministra obrany

K získání práva přednosti v jízdě je třeba odborný kurz

Modrý maják

Centrum dopravní výchovy ve Vyškově připravilo další vojáky v kurzu řidičů vozidel s právem přednostní jízdy. Jednalo se převážně o profesionály z hasičských nebo zdravotnických jednotek, případně o příslušníky vojenské policie, kteří modrý maják využívají k výkonu své funkce.

První den kurzu strávili posluchači na učebně, kde se seznámili s právní úpravou jízdy vozidel s právem přednostní jízdy (§ 41 zákona č. 361/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů), rozebrali spolu s psychologem vlivy působící na fyzický a zejména psychický stav řidiče vozidla s modrým majákem a teoreticky probrali pravidla ovládnutí vozidel. Další den následovala dvouhodinová, kde si posluchači spolu s lektorem Centra dopravní výchovy (CDV) občanským zaměstnancem Janem Lutonským zopakovali, případně prohloubili, teorii a zásady bezpečné jízdy. A pak už následovalo to zásadní – ostrý výcvik na vozidlech. Jako první zaměstnání absolvovali všichni výcvik na kluzné ploše, kde se zdokonalili v řízení vozidla za snížených adhezních podmínek při řešení krizových situací (krizové brzdění a zatáčení, vyhýbací manévr, použití ruční brzdy, krizové brzdění na nesourodém povrchu, průjezd zatáčkou, atd.), a to vše

s vozidly Škoda Fabia a sanitním VW při rychlostech do 50 km/h.

Slalom a losí test

Následně se kurz přesunul na CRA (cviště řízení automobilů) – zde posluchači absolvovali slalom při rychlosti cca 40 km/h, následoval vyhýbací manévr (tzv. losí test) při rychlosti cca 60 km/h, nácvik odhadu bezpečné vzdálenosti, zastavení a vrcholem byl průjezd křižovatkou za použití modrého majáku – většinou z pozice řidiče, který by měl v normálním provozu buď červenou na semaforu, případně by musel dávat přednost řidiči jedoucímu po hlavní pozemní komunikaci. „Až zde si řidiči vozidla s právem přednosti v jízdě uvědomí, že oprávnění nerespektovat některá ustanovení zákona č. 361/2000 Sb. je nezbatelnou povinností neohrozit bezpečnost provozu na pozemních komunikacích. Mnoho řidičů totiž samo neví, jak na vozidlo s modrým

majákem reagovat, pokud ho tedy vůbec zaregistrují. Proto jsou na výcvik řidičů vozidel s právem přednosti v jízdě kladeny tak vysoké nároky a požadavky,“ hodnotil výcvik praporčík Pavel Kubiček a nadrotmistr Bohuslav Baláž z CDV. Třetí den kurzu byl zakončen výcvikem na simulátorech nárazu a převrácení, kde si posluchači mohli vyzkoušet pocity při dvou nejčastějších typech dopravních nehod, včetně funkce bezpečnostních pásů a možnosti vystoupit z převráceného vozidla, pokud jsou upnuti v bezpečnostním pásu v pozici hlavou dolů.

Vyřazené vozy PČR

Poslední den přišla ta pověstná třešnička na dortu – posluchači zamířili na betonovou plochu letiště Vyškov, kde pod vedením instruktorů CDV a Policie ČR drilovali průjezd zatáčkou s rozdílnou adhezí při rychlostech kolem 60 km/h, vyhýbací manévry při rychlostech cca 80 km/h, 120–130 km/h a vyhýbací manévr v městském provozu (např. náhlé vstoupení maminky s kočárkem do vozovky). Jelikož závěrečná fáze výcviku probíhala na vyřazených vozidlech Policie ČR, o krizové situaci na hranici adheze nebyla nouze! Závěrem přejeme všem úspěšným absolventům kurzu mnoho šťastných kilometrů s modrým majákem v poloze zapnuto!

*Text: kpt. Jan Tichavský,
foto: prap. Pavel Kubiček, Jan Lutonský*

Naleznete na propagačním plakátu pět rozdílů?

Vyzkoušej svůj postřeh

Poslední čísla A reportu věnujeme historii fyzické zdatnosti vojáků. Nejinak je tomu také tentokrát. Ranní vojenské rozcvičky nebyly vynálezem Československé lidové armády, ale existovaly, jak je zřejmé i z našeho plakátu, již v té prvorepublikové. Vyhlášoval je okamžitě po budíčku dozorcí jednotky, který také podle stanovený ústroj. Cvičilo se téměř výhradně venku. Po větší část roku pouze v trenýrkách, které doplňovalo tílko. V zimě pak v tepláčkách. Povinná půlhodinka zahajovala rozcvičením těla, následoval pak většinou běh a kliky. Kvalita rozcvičky byla proměnlivá. Hodně záleželo na tom, kdo ji řídil. Definitivně zrušena byla v devadesátých letech minulého století.

Připravil: Michal Voska a Vladimír Marek, ilustrace: archiv VHÚ

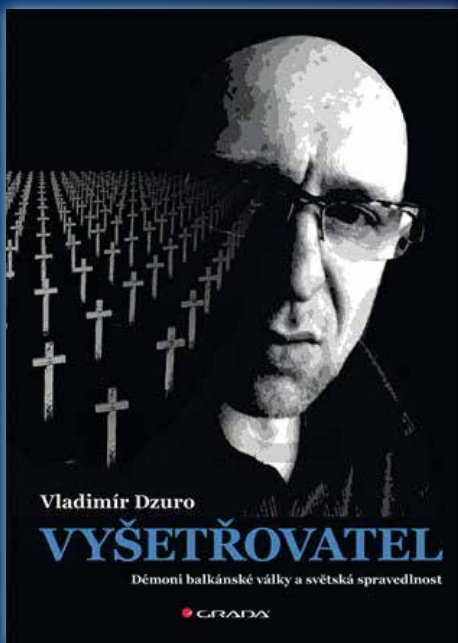

Rozdíly: v nápisu nahoře chybí jen a silnou, čtyřbýčejí čtyřka, první cvičící voják a část vojenského lůžka

Recenze

Vyšetřovatel Démoni balkánské války a světská spravedlnost

Dzuro Vladimír

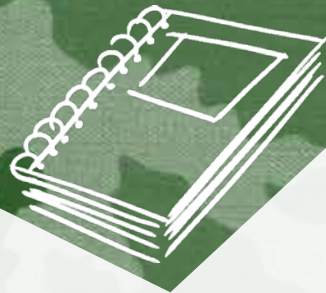
Unikátní svědectví českého kriminalisty Vladimíra Dzura, který byl dlouhá léta jediným českým vyšetřovatelem pracujícím u Mezinárodního trestního tribunálu pro bývalou Jugoslávii v Haagu. Jeho vyprávění o operacích, které vedly k zatčení prvního válečného zločince v bývalé Jugoslávii, a rovněž tak o vyšetřování a následném souzení celé řady válečných zločinců, si místy nezadá s opravdovým thrillerem. Jeho rozhodnost, houževnatost a vysoká profesionalita u akcí, při nichž měly být dopadeny osoby, mající na svědomí zavraždění mnoha nevinných civilních obyvatel na území Chorvatska, Srbska a Bosny a Hercegoviny, často rozhodovaly o životě a smrti mnoha dalších lidí, například stovek zaměstnanců OSN. Čtení je to strhující, jde o záznam očitého svědka následků válečného běsnění na Balkáně, které celý svět sledoval s hrůzou a s jehož stopami se setkáváme dodnes. Jde o napínavé líčení práce vyšetřovatelů tribunálu, které tu z pera českého autora ještě nebylo.

O autorovi

Vladimír Dzuro, policejní rada ve výslužbě, pracoval v letech 1983 až 1995 jako kriminalista pro Policii České republiky, nejprve u Kriminální policie v Praze 10 a později v Národní ústředně Interpolu v Praze. V roce 1994 se aktivně podílel na práci mírových sil OSN v bývalé Jugoslávii (UNPROFOR), od dubna 1995 pak zastával více než devět let funkci vyšetřovatele Mezinárodního tribunálu pro bývalou Jugoslávii (ICTY). V současné době vede newyorskou kancelář Úřadu pro vnitřní záležitosti OSN.

Počet stran: 256

Vydalo nakladatelství Grada
Text: Michal Voska, foto: nakladatelství Grada

Rukávové znaky

Na představení hodnostních systémů armád NATO bychom rádi navázali dalším seriálem. V něm se budeme po řadu měsíců zabývat rukávovými znaky útvarů a zařízení nejen AČR, ale celého resortu.

Agentura logistiky

Odborný orgán v přímé podřízenosti ředitele sekce podpory ministerstva obrany pro řízení přípravy, organizaci a realizaci všestranné podpory resortu obrany ČR v operacích na území ČR i mimo něj. Agentura logistiky zabezpečuje alianční síly na území ČR při plnění úkolů podpory.

Centrum zabezpečení oprav Lázně Bohdaneč

Je organizačním prvkem Agentury logistiky pro zabezpečení opravárenské činnosti pozemní vojenské výzbroje, techniky a materiálu (VTM) MO. Provádí plánované a neplánované vojenské opravy a technickou údržbu VTM, poskytuje technickou pomoc vojskům formou servisních výjezdů, včetně kontroly technického stavu.

Centrum zabezpečení materiálem týlových služeb Brno

Centrum je ústředním zásobovacím a skladovým zařízením AČR s celoarmádní působností určeným k nepřetržitému zabezpečení zásobování AČR, převážně výstrojním materiálem. Dále pak proviantním materiálem, provozními kapalinami a stavebním a opevňovacím materiálem.

Centrum zabezpečení materiálem technických služeb Štěpánov

Zabezpečuje plánování potřeb majetku, přebírání materiálu a techniky z novovyroby a její zařazování do výzbroje AČR. Odesílání materiálu a techniky do opravy, skladování, ukládání a zásobování vojsk AČR majetkem a stanovenými skupinami materiálu a techniky u útvarů a zařízení AČR. Vede centrální registr zbraní a munice.

Centrum zabezpečení munice Týniště nad Orlicí

Je ústředním skladovým, zkušebním a zásobovacím zařízením AČR, určeným k nepřetržitému zabezpečení útvarů a zařízení AČR municí, řízenými střelami, výbušninami a pyrotechnickými prostředky.

Zabezpečuje evidenci, příjem, výdej, bezpečné skladování a připravenost munice, výbušnin a pyrotechnických prostředků pro běžný mírový život a k bojovému použití.

Centrum zabezpečení zahraničních operací a mimořádných stavů Pardubice

Je organizačním prvkem Agentury logistiky pro zabezpečení úkolových uskupení – jednotek AČR v zahraničních operacích. Všestranně zabezpečuje logistickou podporu úkolových uskupení.

Interní komunikační portál

www.ikp.army.cz

Na portále se objevují stále častěji dotazy, týkající se poskytování přestávek ve službě, a to jak přestávek na jídlo a odpočinek, tak přiměřené doby na jídlo a odpočinek v případě, že jde o službu, jejíž výkon nemůže být přerušen. V článku se budeme zabývat jedním takovým dotazem.

Dotaz:

Dobry den.

Podle § 27 odst. 1 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, má voják nárok na přestávku v trvání nejméně 30 minut na jídlo a odpočinek nejdéle po pěti hodinách nepřetržitého výkonu služby. V minulém týdnu jsem v jednom dni měl nařízený výkon služby v délce 12 hodin. Nadřízený mi za tuto dobu určil dvakrát přestávku na jídlo po 30 minutách. Z toho vyplývá, že do výkonu služby mám započítáno jen 11 hodin. Má na to nadřízený právo? Kdybych byl ve službě 15 hodin v jednom dni, tak by mi mohl nařídit přestávku např. třikrát po 30 minutách?

Děkuji za odpověď

Odpověď:

Váš nadřízený postupoval správně.

Nejde o jeho právo, ale o jeho povinnost poskytnout podřízenému přestávky ve službě na jídlo a odpočinek ve smyslu ustanovení § 27 odst. 1 věty první zákona o vojácích z povolání.

Pouze v případě, že by se jednalo o výkon služby, který nelze přerušit (např. výkon strážní služby), pak musí nadřízený místo přestávky ve službě na jídlo a odpočinek poskytnout vojákovi přiměřenou dobu na jídlo a odpočinek (§ 27 odst. 1 věta druhá zákona o vojácích z povolání). Přiměřená doba se na rozdíl od přestávky započítává do základní týdenní doby služby (§ 27 odst. 2 věta druhá zákona o vojácích z povolání).

V případě, že byste konal službu v jednom dni v délce 15 hodin, pak máte nárok na dvě (nikoliv tři) přestávky v průběhu této směny. Po posledních pěti hodinách směny vám totiž začíná nepřetržitý odpočinek mezi službami. Přestávku ve službě na jídlo a odpočinek nelze poskytovat na začátku a na konci denního výkonu služby (§ 27 odst. 2 věta první zákona o vojácích z povolání).

Pokud ale váš nadřízený (velitel útvaru) usoudí, že vzhledem k náročnosti výkonu služby je nutné poskytnout přestávky na jídlo a odpočinek dříve než po pěti hodinách služby, např. již po čtyřech hodinách služby (třeba z důvodu „bezpečnosti práce“), pak mohou být v průběhu patnáctihodinové směny poskytnuty tři přestávky ve službě na jídlo a odpočinek.

Redakce IKP

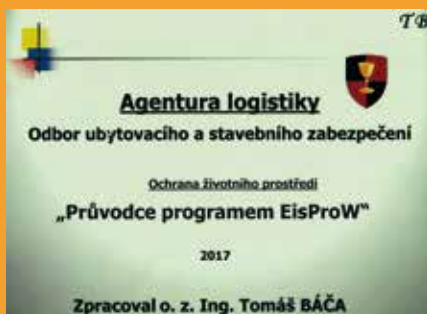
V příštím čísle se podíváme na další zajímavosti z provozu portálu

Jak na program k ochraně životního prostředí

V září 2017 představili odborníci oddělení Ochrany životního prostředí Agentury logistiky novou příručku pro počítačový program EisProW. Její autor, inženýr Tomáš Báča, tak završil dlouhodobou snahu o zpracování uživatelské příručky, jak správně ovládat tento počítačový program. V příručce se podařilo dosáhnout vzácné kombinace vysoké odbornosti publikace a současně jejího snadného užití pro praktickou práci s programem. Ten tak nyní může obsluhovat i úplný laik.

Význam příručky je o to větší, že program EisProW je určen pro celý resort ministerstva obrany a všechny jeho útvary v něm zpracovávají své odpadové hospodářství, které je jinak pod přísným dohledem České inspekce životního prostředí. Na něj se data z programu prostřednictvím Sekce podpory ministerstva obrany postupně dostávají.

Text: kpt. Jan Smetana

Areport

Vydává MO ČR
Odbor komunikace
Tychonova 1, 160 01 Praha 6
IČO 60162694
www.army.cz

Redakce
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Telefony: 973 215 542, 973 215 786
Fax: 973 215 933
E-mail: areport@centrum.cz

Šéfredaktor: Vladimír Marek

Grafická úprava: Milan Syrový

Jazyková korektura: Tomáš Xaver

V jednotkách ozbrojených sil rozšiřuje

VHÚ Praha – produkční oddělení

Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6

Olga Endlová, tel. 973 215 563

Tisk: Profi-tisk group s.r.o.

Číslo indexu: 45 011

ISSN 1211-801X

Evidenční číslo: MK ČR E 5254

Uzávěrka čísla: 22. 11. 2017

Toto číslo vyšlo dne: 11. 12. 2017

Foto na titulní straně: Jan Kouba

kontakty do redakce

Vladimír Marek (šéfredaktor)
telefon: 973 215 648
mobil: 724 033 410
e-mail: v.marek@post.cz

Jana Deckerová (redaktorka)
mobil: 606 604 733
e-mail: jana.deckerova@email.cz

Michal Voska (redaktor)
telefon: 973 215 868
mobil: 724 850 598
e-mail: voska.m@seznam.cz

Milan Syrový (grafik)
telefon: 973 215 595
e-mail: grafika.syrovy@gmail.com

Jan Kouba (fotograf)
telefon: 973 215 664
mobil: 606 674 257
e-mail: foto.kouba@volny.cz

informace pro autory

Aby mohla redakce proplatit honorář za zveřejněný příspěvek, musí jí autor zaslat tyto údaje:

- jméno a příjmení,
- datum narození (NE rodné číslo!),
- údaj, zda jde o VZP, o. z., AZ, anebo osobu mimo resort,
- adresu bydliště.

V případě VZP, o. z. i přísl. AZ dále:

- číslo VÚ či VZ a město posádky,
- číslo RFO, který je vyplácí.

V případě osoby mimo resort:

- číslo účtu, na který má být poslán honorář,
- název a číslo banky,
- na faxové č. 973 215 933 poslat kopii průkazního lístku k tomuto účtu.

Tyto údaje je účelné uvádět současně se zasláním článkem. Není v silách redakce je zpětně zjišťovat.

Padl, protože to bylo potřeba

Na kalendáři je 20. červen 1919. Situace československých vojáků bránících strategické Nové Zámky proti maďarské přesile je kritická. Postup protivníka se snaží odvrátit legionářský důstojník a velitel 39. čs. střeleckého pluku major Jiří Jelínek. V čele našich vojáků se vrhá na protivníka. Je však zasažen nepřátelskou kulkou přímo do hrudi. Když bylo jeho tělo po odražení maďarských vojáků přeneseno do týlu, přistoupil k němu velitel Západní skupiny bojů o Slovensko, francouzský generál Eugene Mittelhauser. Ze své blůzy sňal válečný kříž a připjal ho smrtelně raněnému důstojníkovi na hrud'.

V těchto dnech uplyne sto třicet let od narození tohoto legionářského hrdiny. Právě proto jsme se rozhodli tuto významnou osobnost naší vojenské historie připomenout trochu podrobněji.

Sportovec a vlastenec

Major Jiří Jelínek se narodil 12. 12. 1887 na pražském Smíchově v dobře situované rodině statkářů a majitelů továrny. Po ukončení studií pracoval jako úředník Živnostenské banky v Praze a ve Vídni. Byl nadšeným vlastencem, který podporoval myšlenku slovanství. Měl vysokou, statnou postavu, kterou pravidelně utužoval různými sportovními disciplínami. Hrál fotbal a hokej. Službu v rakousko-uherské armádě si odbyl ještě před první světovou válkou. Postupně dosáhl hodnosti záložního poručíka. Jako záložní důstojník se do ní vrátil hned při mobilizaci na začátku první světové války. Bojoval na srbské frontě a v prosinci 1914 padl do zajetí.

V říjnu 1915 vstoupil do srbské armády. S ní absolvoval nejen ty nejtěžší boje na podzim 1915, ale i složitý ústup v zimě následujícího roku přes albánské hory, který si vyžádal tisíce životů. Sám Jelínek během tohoto pochodu málem umrzl. Záchranu našel až v albánském Drači, odkud byl evakuován na řeckou Korfu. Společně s přeživšími československými dobrovolníky a srbskými vojáky byl pak nasazen na soluňské frontě. Ve funkci velitele roty byl během těchto bojů několikrát vyznamenán za statečnost. Jako jeden z mála získal čestné označení „Junak“. To je podmíněno držením několika vyznamenání a představuje něco jako titul rytíř.

V roce 1917 byl společně s dalšími našimi legionáři dopraven do Francie, kde opět výrazně podporoval legionářské myšlenky. Byl povýšen na rotmistra. Na základě dohody mezi francouzskou a italskou vládou, podle níž si vojáky bojující na soluňské frontě nárokoval Řím, odešel do Itálie. Zde se stal

velitelem roty legionářského 35. střeleckého pluku.

Velitelem pluku

Po návratu do vlasti sloužil na Slovensku ve štábu 7. čs. divize. Bezprostředně po zahájení maďarské ofenzivy počátkem léta 1919 se v té době již major Jiří Jelínek stal velitelem 39. čs. střeleckého pluku. Společně se svými vojáky odrazil neustále dotírajícího protivníka na přístupových cestách od Šuran k Novým Zámkům. Toto město mělo doslova strategický význam pro stabilitu fronty. Pokud by padlo, měli by maďarští vojáci volnou cestu na Bratislavu. Maďaři měli na tomto úseku fronty trojnásobnou přesilu vojáků. Pokud se týče kulometů a těžkých zbraní dokonce až desetinásobnou. Jejich útoky navíc podporoval obrněný vlak.

Onoho osudného dne 20. června přijel na frontu do Nových Zámků nejen nový francouzský velitel generál Mittelhauser, slibující brzkých příchod posil v podobě italských legií, ale navíc poslal do této oblasti i obrněný vlak. Jeho výzbroj a pancéřování bylo viditelně slabší než v případě vlaku, který měli k dispozici Maďaři. Pro odhodlání obránců však představoval především obrovskou psychickou podporu. Vlak projel nádražím a okamžitě se zapojil do boje. Zamířil na most přes řeku Nitru, z jejíhož břehu maďarští vojáci neustále útočili. Obsluhy jeho děl a kulometů zasypávaly prudkou střelbou nepřátelské rojnice. Maďaři zakolísali a začínali se dávat na útek. Vše nasvědčovalo tomu, že střetnutí rozhodne náš obrněný vlak. V tom však zazněla mohutná detonace. Dolů do řeky padaly nejen pokroucené zbytky mostní konstrukce, ale i jednotlivé vagóny obrněného vlaku. Nepříteři se podařilo odpálit podminovaný

most. Výbuch na kousky rozmetl i jeden z bojových vagónů i s posádkou.

V tom okamžiku maďarští vojáci zastavili svůj ústup a z hrdel se jim dral oslavný ryk. Najednou přestali myslet na útek. Místo toho se začali šikovat do protiútoků.

Zaskočil Maďary

Právě v tom okamžiku přijel ze Šuran do Nových Zámků major Jelínek. Také na jeho úseku fronty byla totiž situace kritická. Původně se vydal do Nových Zámků s úmyslem požádat o posily a munici. Když ale uviděl, co se stalo, ani na okamžik nezávážal. Zbytky našeho obrněného vlaku bylo potřeba zachránit. Sebral tedy kolem sebe pár lidí a s pistolí v ruce se společně s velitelem zdejší obrany majorem Dřímalem hnul do protiútoků. V silné palbě protáhl narychlo sestavený oddíl vojáků a námořníků podél břehu řeky k zapomenuté dřevěné lávce v ohybu. Před zraky protivníka ji až doposud zakrývaly budovy opuštěného dvora. To už se k nim připojili i sokolští dobrovolníci z jednotky Stráž svobody. Maďaři byli v tomto okamžiku plně soustředěni na postup směrem k mostu. O to více je překvapil hlouček československých vojáků, který se z ničeho nic objevil v jejich týlu. A tak propadli zmatku a dali se na bezhlavý útek. Jen o několik set metrů dál se je však jejich velitelé snažili s pistolí v ruce zastavit a znovu se zformovat. To se jim nakonec podařilo. Vojáci zalehli a začali opět střílet. Oddíl několika desítek Čechoslováků začal povážlivě řídnout. Navíc úkol byl splněn. Postup Maďarů byl zastaven. Alespoň pro tuto chvíli dal tedy major Dřímál rozkaz k ústupu. Mrtvé a raněné bylo potřeba vzít s sebou. V tomto okamžiku ještě netušil, že mezi nimi je i jeho kamarád ze srbské fronty major Jelínek. Během útoku běžel v té

Pohřeb majora Jelínka za účasti T. G. Masaryka a Václava Klofáče

nejprudší nepřátelské střelbě úplně vpředu. Jedna z kulek si ho našla.

Vojáci přinesli zraněného Jelínka na nádraží kolem čtvrté odpoledne. Projektil ho zasáhl příliš blízko srdce. Jen o pár hodin později umírá major Jelínek v nemocnici. Ještě ten samý den byl in memoriam povýšen na podplukovníka.

Ani v dalších hodinách se intenzita bojů mezi maďarskými a československými jednotkami na tomto úseku nezmenšila. Město se otřásalo pod náporom nepřátelských dělostřeleckých granátů. O to kontrastnější ticho ale následovalo o několik dní později. Z Bratislavy přišla zpráva o vyhlášeném příměří. Nové Zámky a s nimi i celé jižní Slovensko se podařilo ubránit.

Jelínkův pohřeb se i s okázalým vojenským doprovodem konal 24. června 1919 v Praze. Účastnil se ho dokonce prezident Tomáš Garrigue Masaryk, ministr obrany Václav Klofáč a většina československé generality.

Text: Vladimír Marek, foto: VÚA-VHA, archiv VHÚ

Univerzita obrany
v Brně

WINTER SURVIVAL 2018

24. ročník mezinárodního mistrovství
Armády České republiky
v zimním přírodním víceboji

Pod záštitou náčelníka Generálního štábu AČR
armádního generála Ing. Josefa Bečváře

28. ledna – 2. února 2018
Vojenská zotavovna
Ovčárna pod Pradědem,
pohoří Jeseníky

Sledujte denní zpravodajství:

www.unob.cz

www.facebook.com/WinterSurvivalACR

